

**UCHWAŁA NR XXI/248/2017
RADY GMINY ŁODYGOWICE**

z dnia 16 lutego 2017 r.

w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łodygowice na lata 2017-2020.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.)

RADA GMINY ŁODYGOWICE uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łodygowice na lata 2017-2020 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Łodygowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Łodygowice

Czesław Wandzel

Załącznik do Uchwały Nr XXI/248/2017

Rady Gminy Łodygowice
z dnia 16.02.2017 r.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI NA LATA 2017-2020 GMINY ŁODYGOWICE

Styczeń 2017 r.

Spis treści	
I.1 Rewitalizacja.....	4
I.1.1 Pojęcie procesu rewitalizacji.....	4
I.1.2 Prawne uwarunkowania tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	6
I.1.3 Słowniczek.....	6
I.2 Lokalny Program Rewitalizacji.....	9
I.2.1 Zasady opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łodygowice – metodologia, konsultacje społeczne, podstawy diagnostyki.....	11
II. Ogólna charakterystyka Gminy Łodygowice. Główne atrakcje turystyczne i kulturalne.....	13
II.1 Ogólne informacje o Gminie Łodygowice.....	13
II.2 Atrakcje turystyczne.....	15
II.3 Atrakcje kulturalne.....	18
III. DIAGNOZA NEGATYWNYCH ZJAWISK NA TERENIE GMINY. SKALA CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH.....	21
III.I SFERA SPOŁECZNA.....	21
III.I.1. Struktura demograficzna.....	21
III.I.2. Opieka społeczna.....	25
III.I.3. Bezrobocie.....	32
III.I.4. Przestępczość.....	42
III.I.5. Edukacja.....	46
III.I.6. Ochrona zdrowia.....	51
III.I.7. Kultura.....	53
III.I.8. Organizacje pozarządowe.....	57
III.II. SFERA GOSPODARCZA.....	60
III.II.1. Ogólna sytuacja gospodarcza w Gminie Łodygowice.....	60
III.II.2. Zatrudnienie i główni pracodawcy.....	63
III.III. ŚRODOWISKO.....	65
III.III.1. Powietrze.....	65
III.III.2. Wody.....	66
III.III.3. Inne.....	67
III.IV. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	68
III.IV.1. Wodociągi.....	68
III.IV.2. Kanalizacja.....	69
III.IV.3. Energetyka, ciepłownictwo, telekomunikacja.....	70
III.IV.4. Komunikacja.....	71
III.V. OBIEKTY BUDOWLANE.....	73

III.V.1. Mieszkalnictwo	73
III.V.2. Przestrzeń publiczna	76
IV. OBSZARY ZDEGRADOWANE.....	80
IV.1. Kryteria wyznaczenia obszarów zdegradowanych	80
IV.2. Kryteria wyznaczenia obszarów zdegradowanych według ustawy o rewitalizacji.....	80
IV.3. Opinie mieszkańców w procesie wyznaczania obszarów zdegradowanych	83
IV.4. Wyznaczenie obszarów zdegradowanych.....	87
V. OBSZAR REWITALIZACJI	91
V.1 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji.....	91
V.2 Pogłębiona analiza zjawisk kryzysowych występujących na wyznaczonym obszarze rewitalizacji.....	92
V.3 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji.....	96
VI. OPIS POWIĄZAŃ LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI, PLANISTYCZNYMI DOTYCZĄCYMI ROZWOJU PRZESTRZENNO – SPOŁECZNO - GOSPODARCZEGO GMINY.	97
VII. WIZJA I CELE REWITALIZACJI ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ SŁUŻĄCE ELIMINACJI LUB OGRANICZENIU NEGATYWNYCH ZJAWISK	101
VII.I. Cel główny rewitalizacji.....	103
VIII. PROJEKTY I PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE. FINANSOWANIE PROJEKTÓW.....	106
IX. MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW I INNYCH PODMIOTÓW ORAZ GRUP AKTYWNYCH NA TERENIE GMINY W PROCES REWITALIZACJI.....	118
X. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	121
XI. SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI I KOMPLEMENTARNOŚĆ	123

WPROWADZENIE

Lokalny Program Rewitalizacji (LPR) opracowany dla Gminy Łodygowice stanowi wieloletni program działań o charakterze społecznym, ekonomicznym, przestrzennym, infrastrukturalnym, środowiskowym i kulturalnym, których celem jest wyprowadzenie obszarów zdegradowanych z sytuacji kryzysowej oraz stworzenie warunków do ich zrównoważonego rozwoju.

I.1 Rewitalizacja

I.1.1 Pojęcie procesu rewitalizacji

Rewitalizacja w dosłownym znaczeniu tego słowa to przywracanie życia. Rewitalizacja dotyczy terenów trudnych i zdegradowanych, przywracanych do życia w imię interesów indywidualnych, lecz także wspólnoty, która w ten sposób przywracana jest do istnienia.¹

W powyższym rozumieniu rewitalizacja, to:

- współpraca z właścicielami i użytkownikami na zasadzie partnerstwa a nie tylko partycypacji,
- uczytelnianie historii, przywracanie i nadawanie znaczeń,
- ucieczka od monotonii przestrzeni, tworzenie czytelnych miejsc,
- ustanawianie i korygowanie reguł gry pomiędzy partnerami w oparciu o wezwanie do współpracy i twórczego myślenia o gminie.²

Proces rewitalizacji to zespół przemian społecznych, ekonomicznych, przestrzennych i technicznych służących wyprowadzeniu ze stanu kryzysowego najbardziej zdegradowanych obszarów.

Od strony formalnej rewitalizacja definiowana jest w dokumentach programowych związanych z tym zagadnieniem, w sposób mniej lub bardziej rozbudowany.

Wspólną cechą definicji pojęcia rewitalizacji jest efekt, jakim ma zakończyć się cały proces, a jest nim:

wyprowadzenie ze stanu kryzysowego społeczności lokalnych zamieszkujących obszary zdegradowane.

---

¹ „Recykling- kilka uwag o procesie rewitalizacji” E. Kipta, s. 8-14; vol. 1(23)2013

² jw.

Definicja pojęcia rewitalizacji zawarta w *Wytycznych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* została sformułowana w sposób następujący:

rewitalizacja – to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

Dla prowadzenia rewitalizacji wymagane są:

- 1) uwzględnienie rewitalizacji jako istotnego elementu całościowej wizji rozwoju gminy;
- 2) pełna diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru rewitalizacji oraz analizie dotyczących go problemów;
- 3) diagnoza obejmuje kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe;
- 4) ustalenie hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych;
- 5) właściwy dobór narzędzi i interwencji do potrzeb i uwarunkowań danego obszaru;
- 6) zsynchronizowanie działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej;
- 7) koordynacja prowadzonych działań oraz monitorowanie i ewaluacja skuteczności rewitalizacji
- 8) realizacja wynikającej z art. 5 ust. 1 rozporządzenia ogólnego zasady partnerstwa polegającej na włączeniu partnerów w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć.³

---

³ Wytyczne Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, przyjęte w dniu 03.07.2015r.

Przy działaniach związanych z rewitalizacją konieczne staje się zapewnienie komplementarności działań, rozumianej jako synergia i wzajemnie uzupełnienie się, świadomie podejmowanych działań, poprzez skierowanie zintensyfikowanego wsparcia na efektywniejsze rozwiązanie problemu i osiągnięcie założonego celu. W procesie rewitalizacji kluczowe jest określenie przedsięwzięć i zdefiniowanie wspólnego dla wszystkich podejmowanych działań - celu oraz celów wzajemnie uzupełniających się⁴.

I.1.2 Prawne uwarunkowania tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji

LPR jako dokument programowy powstał w oparciu o:

- 1) Wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, przyjęte w dniu 02.08.2016r.,
- 2) Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020,

Podstawę do uchwalenia programu stanowi art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2016r., poz. 446).

I.1.3 Słowniczek

Gmina – to obszar samorządu terytorialnego określonego granicami administracyjnymi zgodnie z aktualnym podziałem administracyjnym kraju. W niniejszym dokumencie Gmina to obszar wyznaczony granicami administracyjnymi gminy Łodygowice;

Lokalny Program Rewitalizacji (LPR) to wieloletni, zintegrowany program operacyjny bazujący na współpracy różnych podmiotów podczas przygotowania, opracowania i realizacji. Określenie prawidłowych kierunków działań w LPR, stanowi podstawę do pozyskania środków z funduszy europejskich. Program rewitalizacji to opracowany i uchwalony przez samorząd lokalny wieloletni program działań zmierzający do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenia warunków do ich dalszego rozwoju. Objęcie Programem Rewitalizacji danego obszaru stanowi podstawę wpięcia go poprzez instrumenty/narzędzia dedykowane rewitalizacji (programy unijne i instrumenty krajowe).

---

⁴ Materiał z podsumowania szkolenia „Zasady realizacji procesu rewitalizacji w nawiązaniu do Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 oraz projektu ustawy o rewitalizacji”, które odbyło się w Katowicach w dniu 30 lipca 2015r.

Interesariusze rewitalizacji - w szczególności:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczności nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
- 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Partycypacja społeczna - aktywny udział interesariuszy na każdym etapie realizacji zadań związanych z rewitalizacją.

Obszar zdegradowany - to obszar powojkowy, przemysłowy, popegeerowski lub spełniający co najmniej trzy z kryteriów określonych w Wytocznych MRR w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa:

- 1) wysoki poziom ubóstwa;
- 2) wysoki poziom długotrwałego bezrobocia;
- 3) wysoki poziom przestępczości i naruszeń prawa;
- 4) niski poziom aktywności gospodarczej;
- 5) porównywalnie niższy poziom wartości zasobu mieszkaniowego.

Obszar projektu rewitalizacji - część obszaru programu rewitalizacji obejmująca zwarty zespół nieruchomości, na której realizowany ma być jeden projekt rewitalizacji;

Stan kryzysowy – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- 1) gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- 2) środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska);

Zintegrowane programy – Gminne Programy Rewitalizacji, w ramach których przewidziano do realizacji różne działania społeczno-gospodarcze z zakresu aktywizacji terenu rewitalizowanego (tzw. mikroprogramy);

Zintegrowany projekt – grupa wzajemnie powiązanych projektów, wynikających z programu rewitalizacji realizowanych przez jeden lub więcej podmiotów, służących kompleksowej odnowie określonej części obszaru zdegradowanego;

Przebudowa (dw. modernizacja) - tj. remonty uzupełnione wprowadzeniem nowych, lepszych, sprawniejszych lub nawet dodatkowych elementów wyposażenia, podnoszących komfort;

Renowacja - pojęcie szczegółowe określające proces odnowienia, przywrócenia stanu poprzedniej świetności obiektu, przy tym nie ma znaczenia, czy obiekt ma wartość historyczną czy też jej nie ma;

Konserwacja - zespół stałych i systematycznych działań mających na celu utrzymanie obiektu zabytkowego w dobrym stanie technicznym. Polega na zabezpieczaniu obiektów architektonicznych, całych zespołów urbanistycznych, zabytkowych parków itp., w celu zachowania ich wartości historycznych i architektonicznych. Konserwację przeprowadza się po dokładnym zinventaryzowaniu obiektu oraz badań techniczno - naukowych mających na celu ustalenie stanu dzieła, zakresu prac, wybraniu odpowiedniej metody itp.

Adaptacja - przebudowa budynku lub zespołu obiektów w celu nadania innych niż dotąd funkcji użytkowych (np.: na cele gospodarcze, społeczne, kulturowe) lub przystosowanie istniejącego obiektu do nowych wymagań, bez zmiany jego funkcji (np. wymiana instalacji, elementów konstrukcyjnych). Adaptacja zachowuje wszystkie walory historyczne i architektoniczne istniejącej budowli.

Budynek użyteczności publicznej - budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, świadczenia usług pocztowych lub telekomunikacyjnych oraz inny ogólnodostępny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji, w tym także budynek biurowy i socjalny.

I.2 Lokalny Program Rewitalizacji

Inicjatorem powstania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łodygowice na lata 2017-2020 jest Gmina Łodygowice, która jako jednostka samorządu terytorialnego podejmuje działania zmierzające do rozwoju obszarów zdegradowanych znajdujących się w jej granicach administracyjnych.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łodygowice to inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Program opracowano z uwzględnieniem elementów koniecznych dla prawidłowego prowadzenia procesu rewitalizacji, mając na uwadze w szczególności następujące aspekty:

- realizacja całościowej wizji rozwoju Gminy,
- wykonanie pełnej diagnozy obszarów w aspektach społecznych, gospodarczych, ekonomicznych i przestrzennych w celu poznania występujących w Gminie problemów,
- wyznaczenie obszarów zdegradowanych w oparciu o zidentyfikowane sytuacje kryzysowe,
- zapewnienie partycypacji społecznej na każdym etapie,
- planowanie działań skoordynowanych, komplementarnych i spójnych zarówno wzajemnie w ramach programu jak i z innymi dokumentami strategicznymi.

W ramach programu, dla przeciwdziałania degradacji społecznej i ekonomicznej, zaplanowano działania, które mają niejako inspirować rozwój nowych funkcji obszarów problemowych oraz przywracać terenom zdegradowanym, utracone funkcje społeczno - gospodarcze. Lokalny Program Rewitalizacji ujmuje kompleksowo te zagadnienia diagnozując obecną sytuację i określając konkretne działania mające na celu poprawę sytuacji na obszarach rewitalizowanych.

Lokalny Program Rewitalizacji określa także szczegółowe cele i kierunki rewitalizacji, które realizowane będą za pomocą zaplanowanych etapów i przedsięwzięć. Porusza kwestie związane z efektywnym wdrażaniem programu, monitorowaniem jego skuteczności, zarządzaniem projektami inwestycyjnymi, czy promocją i reklamą podejmowanych działań.

Głównym celem realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łodygowice do roku 2020 jest wyprowadzenie wydzielonych obszarów gminy ze stanu kryzysowego poprzez usunięcie zjawisk, które spowodowały jego degradację.

Rewitalizacja wyznaczonych obszarów Gminy Łodygowice koncentruje się na czterech głównych kierunkach rozwoju:

- 1) **gospodarczym** – pobudzanie do tworzenia nowych podmiotów gospodarczych oraz nowych miejsc pracy, rozpowszechnianie i ułatwianie aktywności gospodarczej (uatrakcyjnienie oferty inwestycyjnej Gminy),
- 2) **społecznym** – działania koncentrujące się na podniesieniu poziomu edukacji, zapobieganiu patologiom i wykluczeniu społecznemu (przestępczości, marginalizacji, bezrobociu) oraz mające na celu wzrost poziomu integracji mieszkańców Gminy,
- 3) **kulturalnym** – modernizacja, rozbudowa infrastruktury służącej działalności kulturalnej oraz poprawa funkcjonowania podmiotów prowadzących działalność tego rodzaju,
- 4) **infrastrukturalno - przestrzennym** – remont obiektów użyteczności publicznej, kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej, budowa elementów małej infrastruktury rekreacyjnej, budowa miejsc stanowiących miejsce rozrywki i integracji dla mieszkańców.

Realizacja programu rewitalizacyjnego wpłynie na zmniejszenie zjawisk negatywnych występujących na obszarze zdegradowanym, zwiększając dodatkowo atrakcyjność całej gminy. Podejmowane działania promocyjne zwrócą uwagę potencjalnych inwestorów. Program będzie również oddziaływać pozytywnie na istniejące podmioty gospodarcze, jak również stwarzać warunki do powstawania nowych, co z kolei będzie mieć bezpośrednie przełożenie na podniesienie, jakości życia mieszkańców.

Realizacja programu pozwoli osiągnąć zakładane cele, które pogrupowane na odpowiadające im kierunki rozwoju, przedstawiają się następująco:

- 1) **ekonomiczne** - prowadzące do pozytywnych skutków takich jak: wzrost dochodu firm, wzrost wpływów podatkowych gminy, wzrost oddziaływania na rozwój różnych działalności lokalnych, rozwój funkcji ponadlokalnych w stosunku do otaczającego zaplecza. Podstawową korzyścią innowacyjnego zagospodarowania terenów zdegradowanych dla celów aktywności gospodarczej są miejsca pracy, rozbudowa lub przebudowa infrastruktury technicznej.

- 2) **społeczne** – w szczególności tworzenie nowych lub utrzymanie istniejących miejsc pracy. Dążenie do poprawy, jakości życia mieszkańców Gminy poprzez rozwój usług publicznych, tworzenie nowych terenów rekreacyjnych, sportowych, rozwój funkcji kulturalnych. Zagospodarowanie nowej przestrzeni na cele integracyjno – rekreacyjne oraz działania skierowane bezpośrednio do mieszkańców gminy wpłyną na odbudowę więzi społecznych.
- 3) **ekologiczne** - obejmujące eliminowanie negatywnych oddziaływań poprzez budowę lub przebudowę infrastruktury technicznej w zakresie ochrony środowiska na terenie zdegradowanych obszarów miejscowości. Wszystkie działania, jakie będą realizowane w ramach procesu rewitalizacji będą miały w dłuższej perspektywie pozytywny wpływ na środowisko naturalne.
- 4) **przestrzenne** – ich realizacja pozwoli na wprowadzanie nowych elementów architektonicznych, które wpłyną pozytywnie na promocję nowego wizerunku Gminy Łodygowice.

I.2.1 Zasady opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łodygowice – metodologia, konsultacje społeczne, podstawy diagnostyki

Tworzenie Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łodygowice odbywało się z szerokim udziałem społeczności lokalnej poszczególnych sołectw, a także instytucji gromadzących dane i informacje dotyczące Gminy oraz jej mieszkańców.

Wszystkie podejmowane działania miały zapewnić jak najszerszą realizację zasady partycypacji społecznej w tworzeniu LPR, partycypacji rozumianej jako uczestnictwo obywateli w procesach zarządzania publicznego. Uczestnictwo mieszkańców Gminy Łodygowice w tworzeniu LPR zostało uznane jako niezbędny elementem działań rewitalizacyjnych właśnie już od etapu projektowania tych działań. Partycypacja społeczna będzie ważnym elementem również na etapie realizacji tych planów, a także oceny przeprowadzonego procesu.

Głównym narzędziem, którym posłużono się w celu zapewnienia partycypacji mieszkańców w diagnozowaniu problemów i obszaru zdegradowanego, były ankiety udostępnione, zebrane i poddane analizie na początkowym etapie przygotowywania programu w 2015r. (wzór ankiety stanowi zał. nr 1 do niniejszego LPR). Ankiety z zaproszeniami do ich wypełnienia zostały udostępnione na stronie internetowej gminy www.lodygowice.pl, w punkcie informacyjnym Urzędu Gminy, na tablicy ogłoszeń oraz za pośrednictwem sołtysów i radnych.

O wypełnienie ankiet wystąpiono również do osób reprezentatywnych dla całej społeczności gminy, w szczególności do: sołtysów, radnych, dyrektorów szkół i placówek, szefów organizacji pozarządowych, wybranych przedsiębiorców.

W toku powyższych czynności zebrano ok. 100 ankiet wypełnionych przez mieszkańców. Zebrane ankiety stanowią załącznik do LPR. Tak przyjęta metodologia prac przyniosła LPR niewątpliwe korzyści. Mieszkańcy wiedząc, najlepiej jakie problemy ich dotyczą i jakie podjąć działania aby poprawić warunki życia, wnieśli istotny wkład w tworzenia LPR.

Zebrany materiał pozwolił na określenie problemów, które dotyczą mieszkańców poszczególnych sołectw oraz sposobów ich rozwiązywania.

Zapytania o udzielenie informacji dotyczących Gminy i jej mieszkańców wystosowano również do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodygowicach, Komisariatu Policji w Łodygowicach, Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu. Powyższe instytucje udzieliły wyczerpujących informacji (czerwiec-lipiec 2015r.)

W toku opracowywania LPR korzystano również z doświadczenia Urzędu Gminy w Łodygowicach, którego pracownicy mają wieloletnie doświadczenie zarówno we wdrażaniu Strategii Rozwoju Gminy (obecnie realizowana jest druga strategia) jak również w realizacji projektów dofinansowanych ze środków zewnętrznych.

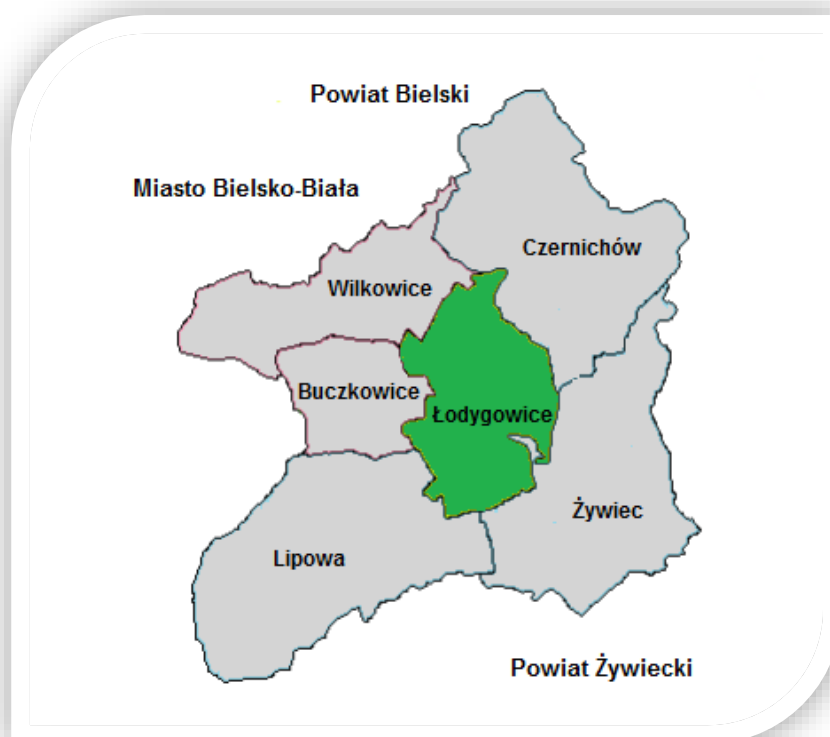
Projekt dokumentu został poddany konsultacjom społecznym przez udostępnienie go na stronie internetowej Urzędu Gminy Łodygowice w styczniu 2017r. oraz umożliwienie interesariuszom składania uwag i własnych propozycji do programu.

II. Ogólna charakterystyka Gminy Łodygowice. Główne atrakcje turystyczne i kulturalne

II.1 Ogólne informacje o Gminie Łodygowice

Gmina Łodygowice jest położona w południowej części województwa śląskiego w powiecie żywieckim. Od wschodu i południowego - wschodu graniczy z miastem Żywcem (w większości poprzez Jezioro Żywieckie), od północy z gminą Czernichów. Od zachodu sąsiaduje z gminami Buczkowice i Wilkowice, zaś od południowego zachodu z gminą Lipowa. Gmina leży na wysokości 350 m n.p.m. u podnóża Magurki.

Położenie Gminy oraz dogodna sieć komunikacyjna pozwala osobom odwiedzającym Łodygowice, niezależnie od pogody znaleźć atrakcje na każdy dzień. Gmina położona jest wzdłuż tras komunikacyjnych, kolejowej i drogowej na kierunek północ-południe. Dobrze rozbudowana sieć komunikacyjna zapewnia dogodne połączenia z ośrodkami miejskimi: Katowicami, Bielskiem-Białą, Żywcem oraz innymi miejscowościami turystycznymi rejonu Beskidów.

Obszar Gminy Łodygowice wynosi 3596,24 ha, w tym blisko 60% zajmują pola uprawne, 23% stanowią lasy, a 4,5% wody i rozlewiska.

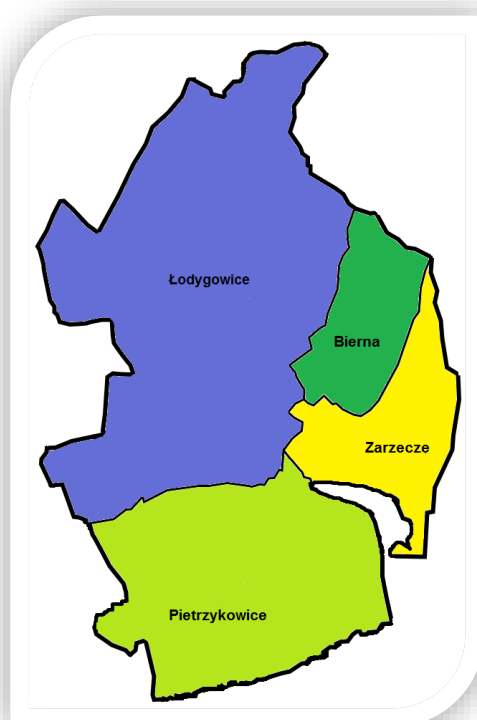
W skład Gminy wchodzi 4 sołectwa:

Łodygowice - o pow. - 1876,45 ha

Pietrzykowice - o pow. - 994,21 ha

Bierna - o pow. - 316,73 ha

Zarzecze - o pow. - 408,85 ha

Pod względem geograficznym gmina położona jest w makroregionie Beskidów Zachodnich na pograniczu Beskidu Małego, Śląskiego i Żywieckiego.

Dzięki swojemu atrakcyjnemu położeniu w części Kotliny Żywieckiej, pomiędzy Jeziorem Żywieckim a Bramą Wilkowicką, gmina stanowi teren bardzo atrakcyjny turystycznie.

II.2 Atrakcje turystyczne

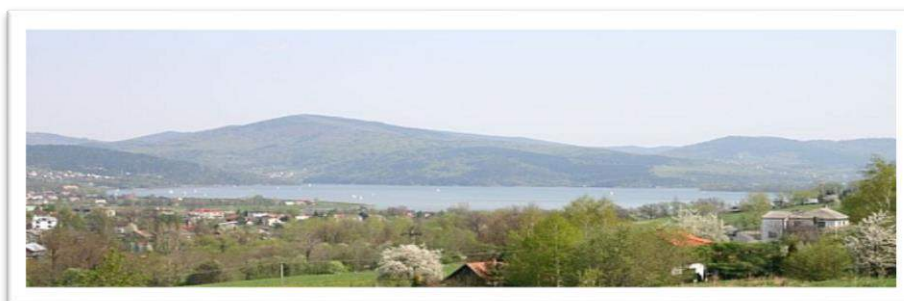
Do atrakcji turystycznych Gminy należy w szczególności zaliczyć:

- bliskość Jeziora Żywieckiego wraz z korzyściami, jakie daje uprawianie sportów wodnych, kąpiele, ale także kilometry wytyczonych ścieżek umożliwiających rekreacyjne spacery wzdłuż brzegów jeziora,

źródło: <http://www.lodygowice.pl/turystyka/atrakcje-turystyczne.html>

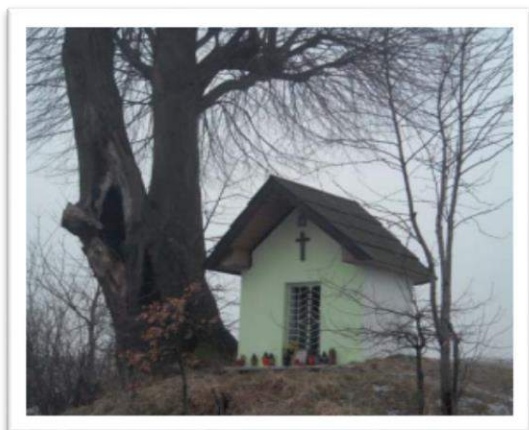
- łagodne szlaki turystyczne na Magurkę (909 m n.p.m.) i Czupel (933 m n.p.m.)

źródło: <http://www.lodygowice.pl/turystyka/atrakcje-turystyczne.html>

- liczne kręte ścieżki i uliczki wśród pól i łąk wytyczone po łagodnych pagórkowatych i leśnych terenach Gminy, sprzyjające pieszym i rowerowym wędrowkom. Na szlaku wędrowek można natknąć się na godne uwagi zabytkowe obiekty małej architektury, w szczególności kapliczki pochodzące z różnych okresów historycznych.

źródło: <http://www.lodygowice.pl/>

- bliskość atrakcji turystycznych Beskidu Żywieckiego i Śląskiego zlokalizowanych na terenie innych Gmin m.in. Góra Żar wraz z elektrownią szczytowo – pompową Porąbka-Żar, szlaki turystyczne góry Skrzyczne, miejscowości Szczyrk czy Żywiec.

źródło: <http://www.szczyrk.cos.pl/>, <http://www.paralotniarz.com.pl>

Powyższe atrakcje stwarzają doskonałe warunki do aktywnego, całorocznego wypoczynku dla mieszkańców oraz turystów odwiedzających gminę.

Turyści mają możliwość korzystania z bazy prywatnych kwater lub miejsc oferowanych przez ośrodki turystyczne. Baza noclegowa w zasadzie w całości zlokalizowana jest nad brzegiem jeziora w miejscowości Zarzecze. W wybranych lokalizacjach organizowane są obozy żeglarskie z możliwością nauki żeglowania oraz windsurfingu.

Na brzegu jeziora istnieje możliwość wypożyczenia sprzętu pływackiego – kajaków, rowerów wodnych, łodzi żaglowych itp.

Kilka podmiotów oferujących usługi turystyczne na terenie sołectw Zarzecze i Pietrzykowice działa w formie gospodarstw agroturystycznych, oferując atrakcje związane z bezpośrednim kontaktem z naturą, przejażdżki konne pod nadzorem wykwalifikowanych instruktorów, w zimie kuligi itp.

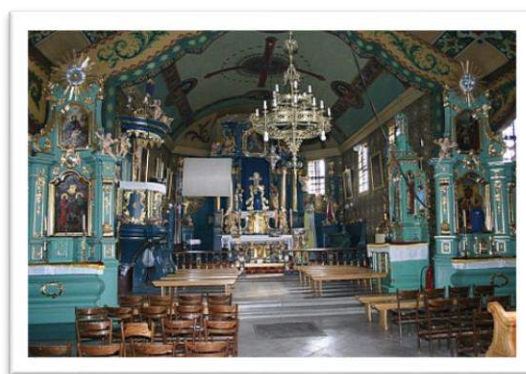
Do dyspozycji zainteresowanych wypoczynkiem na terenie gminy oddane są również:

- baseny otwarte zlokalizowane w bezpośredniej bliskości jeziora,
- korty tenisowe,
- hala sportowa o wymiarach 45m dł. na 24m szer. i 9,5 m wys. Obiekt może być wykorzystywany do przeprowadzania zawodów nawet na szczeblu międzynarodowym. Hala posiada widownię na blisko 200 osób oraz bogato wyposażone zaplecze: 3 kondygnacje szatni z natryskami, sala do gimnastyki korekcyjnej i fitness, siłownia, magazyny na sprzęt sportowy. Sala przystosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- boiska do gry w siatkówkę i piłkę nożną, w tym boisko ORLIK na terenie Pietrzykowic,
- place zabaw dla najmłodszych wyposażone w piaskownice, huśtawki, tory przeszkód itp. dla nieco większych dzieci gmina udostępnia otwarte boiska szkolne, sale gimnastyczne zlokalizowane przy szkołach.

II.3 Atrakcje kulturalne

Na terenie gminy znajdują się ciekawe obiekty historyczne, w śród nich na szczególnie uwzględnienie zasługują trzy ujęte w rejestrze zabytków:

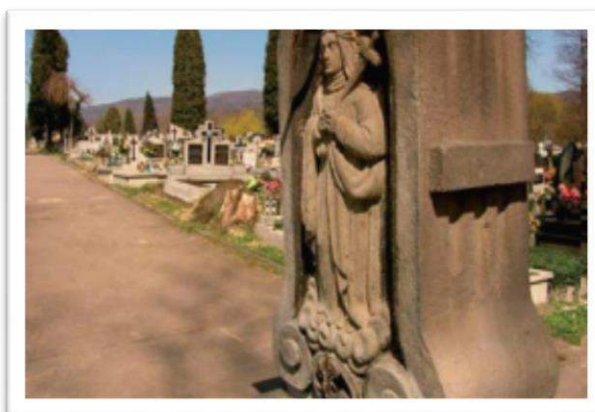
- XVII wieczny drewniany kościół p.w. Świętych Szymona i Judy Tadeusza w Łodygowicach – jeden z najpiękniejszych i najbardziej wartościowych obiektów sakralnych na Żywiecczyźnie,

źródło: <http://www.lodygowice.pl/>

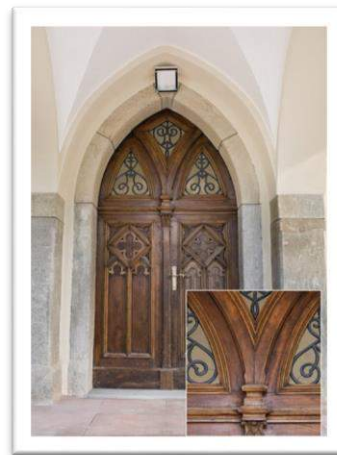
Kościół został konsekrowany w 1636r. W latach 1748-1799 dokonano znaczącej rozbudowy: poszerzono nawę, dobudowano boczne kaplice, przebudowano wieżę. Kształt nadany kościołowi przetrwał do czasów współczesnych. Wnętrze kościoła zachwyca bogactwem stylów. Kościół zwiera osiem ołtarzy reprezentujących rokoko, gotyk i barok, z których na szczególną uwagę zasługuje ołtarz główny urzekający zdobnymi detalami i ilością sakralnych motywów.

- cmentarz rzymskokatolicki w Łodygowicach oraz 11 stanowisk archeologicznych.

źródło: <http://www.lodygowice.pl/>

- Zespół Zamkowo-parkowy w Łodygowicach - dwór obronny położony w zabytkowym parku.

źródło: <http://www.lodygowice.pl/>

Budowę dworu rozpoczęto w 1629 r. W kolejnych okresach, kolejni właściciele otaczali dwór wałem ziemnym i fosą oraz wybudowali bastiony w narożnikach. W XIX wieku dwór utracił swoje militarne znaczenie. Ostatni właściciele dworu – Rodzina Globusów przebudowała dwór zmieniając go w rezydencję otoczoną parkiem.

Po II wojnie światowej budynek dworu został upaństwowiony i przez długi czas znajdowała się w nim Szkoła Rolnicza. Z racji pełnionej przez budynek ówczesnie funkcji, dobudowano z tyłu dworu nowe budynki, które zburzyły jego dotychczasowy kształt i zakłóciły linię przestrzenną. W 1991r. dwór oraz tereny przyległe stały się własnością Gminy Łodygowice. Przez lata samorząd gminny czynił starania w kierunku przywrócenia budowli dawnego blasku. W 2014r. starania te zostały zwieńczone sukcesem, zakończył się bowiem generalny remont dworu co pozwoliło już na częściowe przywrócenie budowli dawnego blasku. We wnętrzach budynku zlokalizowany jest min. urząd Stanu Cywilnego co stanowi pierwszy krok w kierunku otwarcia dworu dla mieszkańców gminy.

Na terenie Gminy Łodygowice, w ciągu roku odbywają się liczne imprezy kulturalne i rozrywkowe – Dni Łodygowic, Biesiada Muzyczna, Święto Plonów, przegląd twórczości regionalnej, festyny i zabawy taneczne.

III. DIAGNOZA NEGATYWNYCH ZJAWISK NA TERENIE GMINY. SKALA CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH.

III.I SFERA SPOŁECZNA

III.I.1. Struktura demograficzna

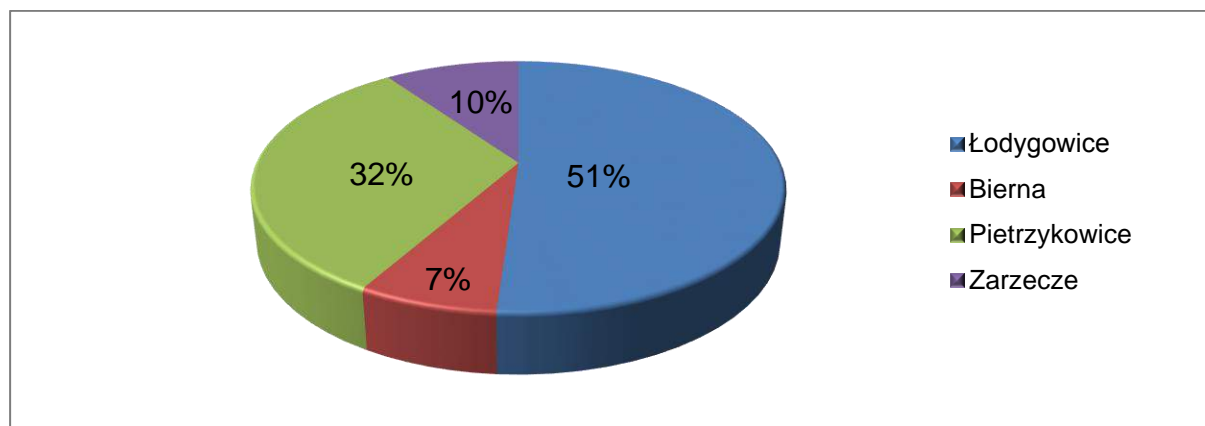
Stosownie do stanu na dzień 31 grudnia 2016r. gminę Łodygowice faktycznie zamieszkiwało ogółem 14 253 mieszkańców, w tym 7 247 kobiet oraz 7006 mężczyzn. Najwięcej osób mieszka w Łodygowicach (51%), następnie w Pietrzykowicach (32%), Zarzeczu (10%), najmniej zamieszkuje w Biernej (7%).

Tabela nr 1 Liczba osób zameldowanych w Gminie z podziałem na sołectwa w latach 2009-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Łodygowice	7076	7140	7133	7169	7205	7259	7315
Pietrzykowice	4388	4397	4425	4462	1012	4528	4551
Bierna	1000	997	1002	1004	1382	1004	1010
Zarzecze	1352	1357	1365	1367	4505	1377	1377
Ogólnie	13816	13	13	14	14104	14168	14253
		891	925	002			

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Łodygowice

Wykres nr 1 Liczba osób zameldowanych w Gminie Łodygowice wg stanu na 31 grudnia 2016 r.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Łodygowice

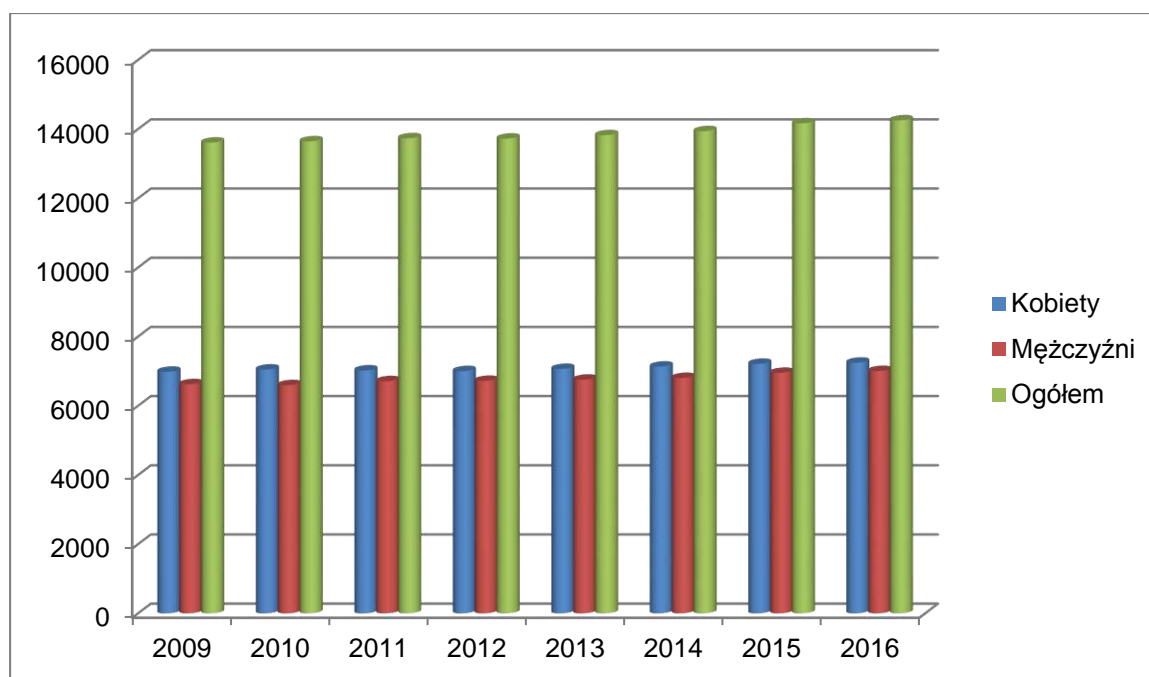
Liczba mieszkańców Gminy na przestrzeni kilku ostatnich lat systematycznie się zwiększa, co jest efektem nie tylko dodatniego przyrostu naturalnego ale i napływu ludności z poza Gminy. Uwarunkowania geograficzne, komunikacyjne oraz infrastrukturalne powodują, że Gmina Łodygowice postrzegana jest jako atrakcyjne miejsce do zamieszkania. Wzrost liczby ludności dotyczy wszystkich sołectw, nigdzie nie występuje zjawisko depopulacji. Przewiduje się, że tendencja ta może się utrzymać. Od lat zauważalna jest też przewaga ilości kobiet nad ilością mężczyzn zamieszkujących Gminę.

Tabela nr 2 Liczba mieszkańców Gminy Łodygowice na przestrzeni lat 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kobiety	7049	7023	7004	7068	7134	7214	7247
Mężczyźni	6598	6713	6722	6757	6806	6954	7006
Ogółem	13647	13736	13726	13825	13940	14 168	14 253

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl>) oraz na podstawie danych z Urzędu Gminy Łodygowice

Wykres nr 2 Liczba mieszkańców Gminy Łodygowice na przestrzeni lat 2010-2016

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl>) oraz danych z Urzędu Gminy Łodygowice

W badanym okresie 2008-2013 stosunkowo niewielkiej zmianie uległa gęstość zaludnienia na obszarze Gminy – z 377 w 2008r. do 386 w 2013r. osób na 1 km². Na niemal niezmiennym poziomie pozostaje liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn – wielkość ta od kilku lat oscyluje wokół liczby 105. Pozytywnie należy ocenić utrzymujący się dodatni przyrost naturalny. Bilans zgonów i urodzeń jest od kilku lat dodatni, za wyjątkiem roku 2011 (kiedy liczba zgonów była równa liczbie urodzeń), a w latach 2012 i 2014 liczba urodzeń była wyższa od liczby zgonów o odpowiednio: 20 i 19.

Tabela nr 3 Zaludnienie Gminy Łodygowice na przestrzeni lat 2008-2013

Gmina Łodygowice	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	Ludność na 1 km ² (gęstość zaludnienia)					
	377	380	384	383	383	386
	Kobiety na 100 mężczyzn					
	106	105	105	105	104	105
	Przyrost naturalny					
	11	11	24	0	20	19
	Urodzenia					
	-	139	158	142	142	147
	Zgony					
	-	128	134	142	122	128

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl>)

Analizując zmiany w zakresie struktury ludności według wieku w Gminie Łodygowice na przestrzeni lat 2010 – 2013 można zauważyć, że systematycznie spada ilość osób w wieku poniżej 20 lat, a więc w grupie osób w wieku przedprodukcyjnym. W ciągu 3 lat liczba mieszkańców w tym wieku spadła o 7 %. Z kolei w grupie osób powyżej 60 roku życia liczba ta systematycznie rośnie i od 2010 do 2013 wzrosła aż o 9%. Zjawisko to, zwane starzeniem się społeczeństwa, powszechne jest w całej Polsce. Dane te wskazują na zjawisko starzenia się społeczeństwa, powszechne w całej Polsce.

Tabela nr 4 Struktura ludności według wieku w Gminie Łodygowice w latach 2010- 2013r.

WIEK	LICZBA MIESZKAŃCÓW			
	2010	2011	2012	2013
0 - 5 lat	726	745	747	735
6 - 19 lat	2359	2284	2240	2194
20 -60 lat	8241	8294	8320	8359
Powyżej 60 lat	2490	2568	2618	2714

źródło: dane z Gminy Łodygowice

Struktura ludności w poszczególnych sołectwach wskazuje, że najwięcej osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku przedprodukcyjnym występuje w Pietrzykowicach, zaś najmniej w Biernej. W Pietrzykowicach i Zarzeczu największy jest też odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym.

Tabela nr 5 Struktura ludności według wieku w miejscowościach Gminy Łodygowice w 2013r.

MIESCOWOŚĆ	MIESZKAŃCY				
	ogółem	w tym kobiety	WIEK		
			przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny
1 Bierna	1 021	548	220	652	149
2 Łodygowice	6 989	3 592	1 396	4 526	1 067
3 Pietrzykowice	4 355	2 194	852	2 781	722
4 Zarzecze	1 300	658	278	805	217

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl>)

Cudzoziemcy nie stanowią w Gminie Łodygowice znaczącej grupy społecznej. Liczba cudzoziemców w Gminie to zaledwie 0.1% wszystkich mieszkańców. Największa ilość zamieszkuje w Łodygowicach.

Tabela nr 6 LICZBA CUDZOZIEMCÓW ZAMELDOWANYCH – od 2010r. według stanu na 31 grudnia każdego roku, z podziałem na miejscowości w gminie.

Gmina Łodygowice	2010	2011	2012	2013	2014
Łodygowice	5	6	8	7	8
Bierna	1	1	2	1	1
Zarzecze	6	0	0	0	2
Pietrzykowice	3	3	2	3	3

źródło: Urząd Gminy Łodygowice

III.1.2. Opieka społeczna

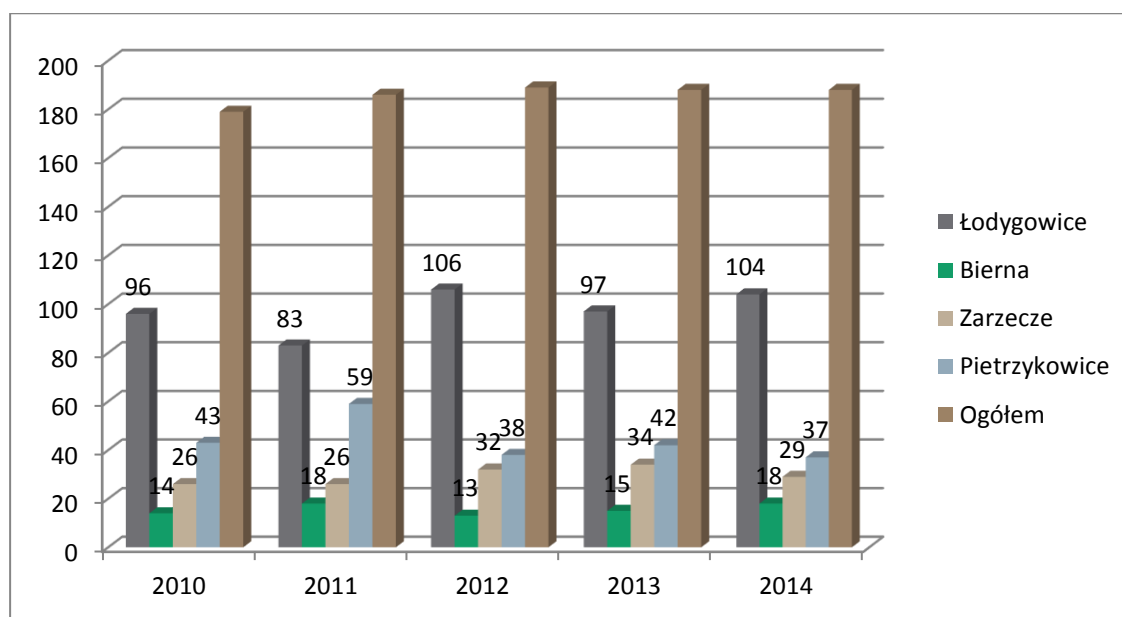
Według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodygowicach najwięcej osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na ubóstwo aktualnie zamieszkuje w Łodygowicach – 104 osoby w 2014r. W okresie 2010 – 2014 liczba osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na ubóstwo wynosiła średnio w poszczególnym miejscowościach: 97,2 (Łodygowice), 15,6 (Bierna), 29,4 (Zarzecze), 43,8 (Pietrzykowice). Ponad połowa korzystających z pomocy społecznej w tym zakresie to osoby z Łodygowic.

Tabela nr 7 LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOCA SPOŁECZNĄ ZE WZGLĘDU NA UBÓSTWO - od 2010r. według stanu na 31 grudnia każdego roku, z podziałem na miejscowości w gminie.

Gmina	2010	2011	2012	2013	2014
Łodygowice	96	83	106	97	104
Bierna	14	18	13	15	18
Zarzecze	26	26	32	34	29
Pietrzykowice	43	59	38	42	37
Razem	179	186	189	188	188

źródło: dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodygowicach

Wykres nr 3 LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOCA SPOŁECZNĄ ZE WZGLĘDU NA UBÓSTWO - od 2010r. według stanu na 31 grudnia każdego roku, z podziałem na miejscowości w gminie.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodygowicach

Biorąc pod uwagę wielkość zaludnienia w poszczególnych sołectwach należy stwierdzić, że największy odsetek osób, którym udzielono pomocy społecznej ze względu na ubóstwo mieszka w Zarzeczu (2,10%) oraz Biernej (1,78). W miejscowości Bierna nastąpił najwyższy procentowo przyrost osób korzystających z pomocy (w stosunku do roku 2010), natomiast w Pietrzykowicach odnotowano spadek w tym zakresie.

Tabela nr 8 Odsetek ludności korzystającej z pomocy społecznej ze względu na ubóstwo w poszczególnych sołectwach w 2014r.

MIEJSCOWOŚĆ	MIESZKAŃCY		
	ogółem	korzystający z pomocy społecznej ze wzgl. na ubóstwo	%
1 Bierna	1012	18	1,78
2 Łodygowice	7205	104	1,44
3 Pietrzykowice	4505	37	0,82
4 Zarzecze	1382	29	2,10

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodygowicach

Uwzględniając liczbę rodzin objętych pomocą społeczną ze względu na ubóstwo, największa ich ilość mieszka w Łodygowicach (36 rodzin), a następnie w Pietrzykowicach (21 rodzin). W badanym przedziale czasowym ilość rodzin objętych pomocą uległa nieznacznemu zwiększeniu w miejscowości Łodygowice, Bierna i Zarzecze, natomiast w miejscowości Pietrzykowice liczba rodzin objętych pomocą ze względu na ubóstwo uległa zmniejszeniu o 30%.

Tabela nr 9 LICZBA RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ ZE WZGLĘDU NA UBÓSTWO - od 2010r. według stanu na 31 grudnia każdego roku, z podziałem na miejscowości w gminie.

Gmina	2010	2011	2012	2013	2014
Łodygowice	35	30	38	33	36
Bierna	3	4	4	5	4
Zarzecze	6	15	8	9	7
Pietrzykowice	30	47	16	18	21

źródło: dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodygowicach

Podobnie jak w przypadku ubóstwa, również pomoc społeczna udzielana ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych najczęściej trafia do mieszkańców Łodygowic. Warto zauważyć, że od 2010r. do 2014r. ilość tych osób w Łodygowicach uległa zmniejszeniu o 32% i na koniec 2014r. odsetek ludności w tym sołectwie objętych pomocą społeczną ze względu na bezradność wynosił 0,52%. Porównywalne wielkości procentowe występują w Biernej (0,49%) i Zarzeczu, gdzie wskaźnik ten jest najwyższy w Gminie (0,65%). Najlepsza sytuacja pod tym względem występuje w miejscowości Pietrzykowice, gdzie udział osób objętych pomocą społeczną z tego powodu wynosi 0,13%. Analizując ten sam obszar pomocy społecznej w kontekście rodzin można zauważyć, że w Łodygowicach wsparciem objętych jest 6 rodzin, w Zarzeczu 2 rodziny, a w pozostałych miejscowościach po jednej.

Tabela nr 10 LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ OŚRODKA ZE WZGLĘDU NA BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH - od 2010r. według stanu na 31 grudnia każdego roku, z podziałem na miejscowości w gminie.

Gmina	2010	2011	2012	2013	2014
Łodygowice	56	42	44	41	38
Bierna	4	3	9	7	5
Zarzecze	8	8	14	10	9
Pietrzykowice	22	25	11	8	6

źródło: dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodygowicach

Tabela 11 LICZBA RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ OŚRODKA ZE WZGLĘDU NA BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH - od 2010r. według stanu na 31 grudnia każdego roku, z podziałem na miejscowości w gminie.

Gmina	2010	2011	2012	2013	2014
Łodygowice	10	8	9	8	6
Bierna	1	1	3	4	1
Zarzecze	2	1	2	2	2
Pietrzykowice	7	2	3	3	1

źródło: dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodygowicach

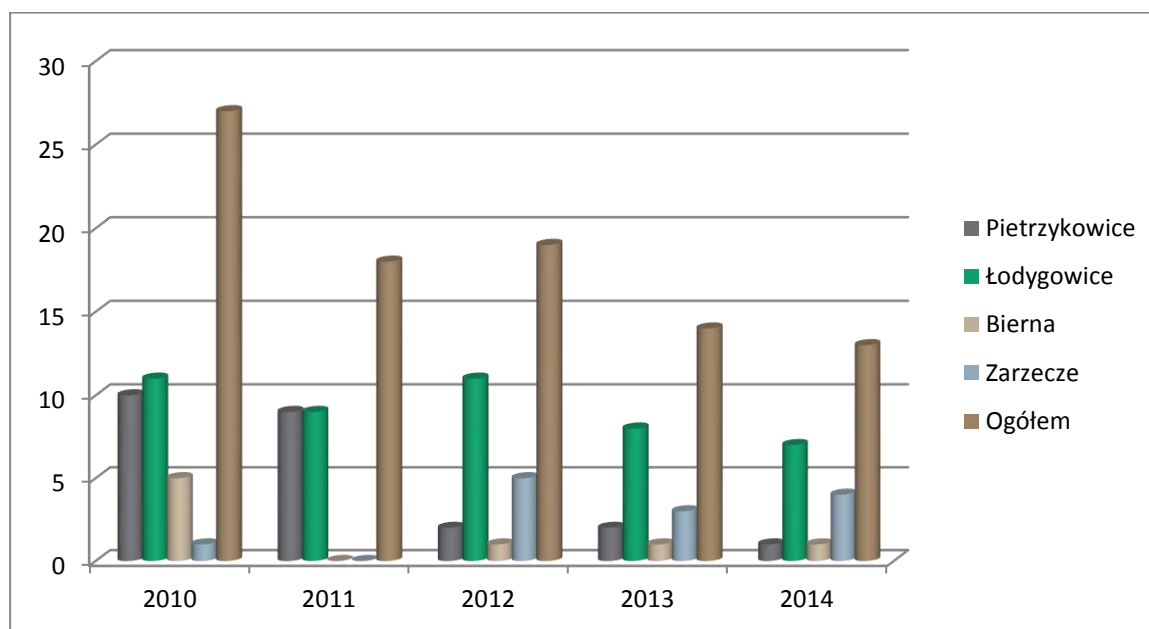
Spośród osób objętych pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej ze względu na alkoholizm najczęściej zamieszkuje Łodygowice (53% wszystkich przypadków w 2014r.), a następnie Zarzecze (30% wszystkich przypadków). Najmniej osób objętych pomocą z tego powodu mieszka w Biernej i Pietrzykowicach – po jednej osobie. W obu tych miejscowościach ilość osób objętych pomocą ze względu na alkoholizm znacząco spadła w ciągu ostatnich czterech lat – odpowiednio o 80% i 90%.

Tabela nr 12 LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ OŚRODKA ZE WZGLĘDU NA ALKOHOLOWIZM - od 2010r. według stanu na 31 grudnia każdego roku, z podziałem na miejscowości w gminie.

Gmina	2010	2011	2012	2013	2014
Łodygowice	11	9	11	8	7
Bierna	5	0	1	1	1
Zarzecze	1	0	5	3	4
Pietrzykowice	10	9	2	2	1

źródło: dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodygowicach

Wykres nr 4 LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ OŚRODKA ZE WZGLĘDU NA ALKOHOLOWIZM - od 2010r. według stanu na 31 grudnia każdego roku, z podziałem na miejscowości w gminie.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodygowicach

Tabela nr 13 LICZBA RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ OŚRODKA ZE WZGLĘDU NA ALKOHOLOWYM - od 2010r. wg. stanu na 31 grudnia każdego roku, z podziałem na miejscowości w gminie.

Gmina	2010	2011	2012	2013	2014
Łodygowice	6	3	5	2	2
Bierna	1	0	1	1	1
Zarzecze	1	0	2	1	2
Pietrzykowice	3	4	1	1	1

źródło: dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodygowicach

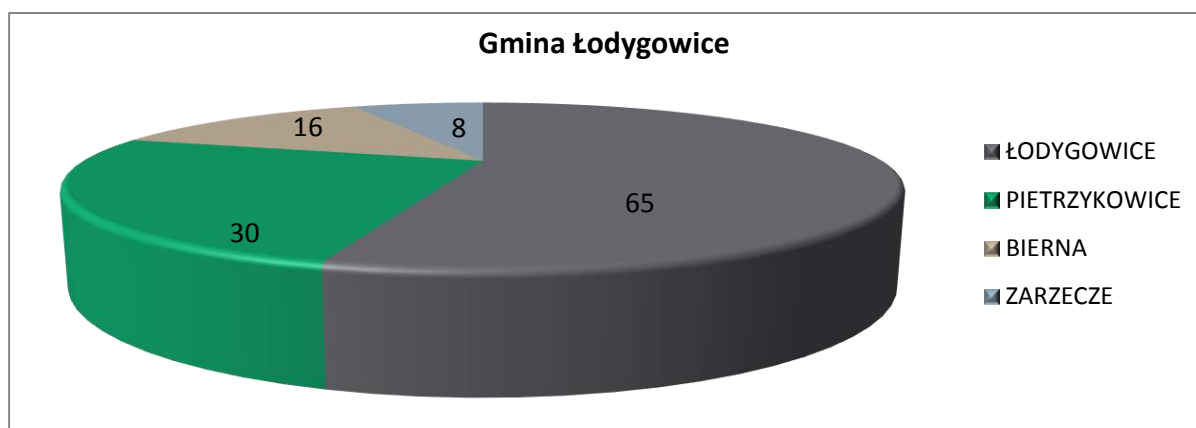
Ogólna liczba osób objętych pomocą Ośrodka ze względu na niepełnosprawność uległa zmniejszeniu w ciągu ostatnich czterech lat o 37%, przy czym największy spadek dotyczy mieszkańców Pietrzykowic, a następnie Łodygowic. W przypadku osób zamieszkujących sołectwo Bierna ilość objętych pomocą ze względu na niepełnosprawność stale wzrasta (od 2010r. ilość tych osób wzrosła ponad trzykrotnie).

Tabela nr 14 LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ OŚRODKA ZE WZGLĘDU NA NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ - od 2010r. według stanu na 31 grudnia każdego roku, z podziałem na miejscowości w gminie.

Gmina	2010	2011	2012	2013	2014
Łodygowice	121	115	63	78	83
Bierna	5	11	12	15	17
Zarzecze	14	20	20	17	14
Pietrzykowice	70	15	29	23	20

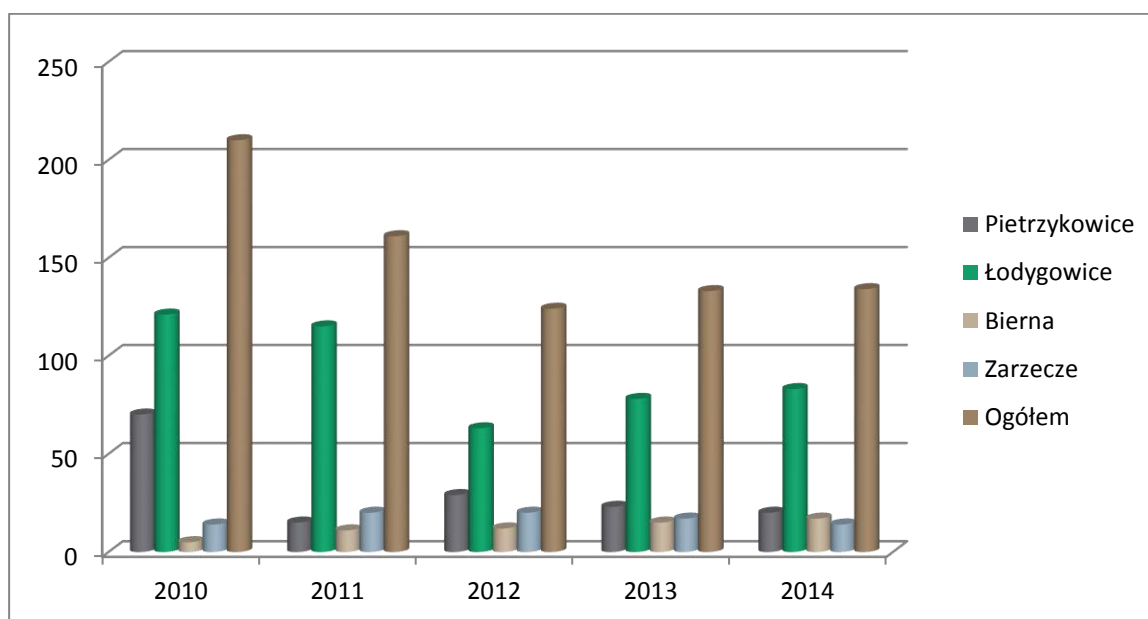
źródło: dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodygowicach

Wykres nr 5 LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ OŚRODKA OGÓŁEM W 2014r.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodygowicach

Wykres nr 6 LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ OŚRODKA ZE WZGLĘDU NA NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ - od 2010r. według stanu na 31 grudnia każdego roku, z podziałem na miejscowości w gminie.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodygowicach

Największa liczba rodzin objętych pomocą społeczną ze względu na niepełnosprawność występuje w Łodygowicach (34 rodziny), przy czym ilość ta uległa zmniejszeniu w ciągu ostatnich czterech lat. Znacząco spadła też liczba rodzin objętych pomocą w Pietrzykowicach

(z 21 do 5 rodzin). Systematycznie natomiast rośnie ilość rodzin korzystających z pomocy Ośrodka ze względu na niepełnosprawność w Biernej (z 1 do 8 rodzin).

Tabela nr 15 LICZBA RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ OŚRODKA ZE WZGLĘDU NA NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ - od 2010r. według stanu na 31 grudnia każdego roku, z podziałem na miejscowości w gminie.

Gmina	2010	2011	2012	2013	2014
Łodygowice	44	38	25	27	34
Bierna	1	5	4	6	8
Zarzecze	3	1	5	4	3
Pietrzykowice	21	7	8	6	5

źródło: dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodygowicach

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodygowicach zatrudnia dwie osoby na stanowisku opiekun w ośrodku pomocy społecznej. Opiekunki usług wykonują zadania określone Uchwałą nr XL/355/2010 Rady Gminy w Łodygowicach z dnia 06 sierpnia 2010 roku. Na chwilę obecną usługami objętych jest 5 rodzin w tym 6 osób, które wymagają takiego wsparcia. Przewiduje się objęciem około 20 rodzin taką formą pomocy. Z danych uzyskanych od pracowników socjalnych liczba ta będzie wzrastać z uwagi na starzejące się społeczeństwo gminy Łodygowice, brak możliwości zapewnienia im pomocy ze strony osób najbliższych, gdyż przebywają poza granicami RP. Widocznym problemem jest liczba osób kierowanych do DPS-ów (obecnie 15 osób przebywa w Domach Pomocy Społecznej), których koszty utrzymania są bardzo wysokie, co znacznie obciąża budżet gminy Łodygowice. Wskazuje to na deficyt usług opiekuńczych na terenie Gminy.

III.I.3. Bezrobocie

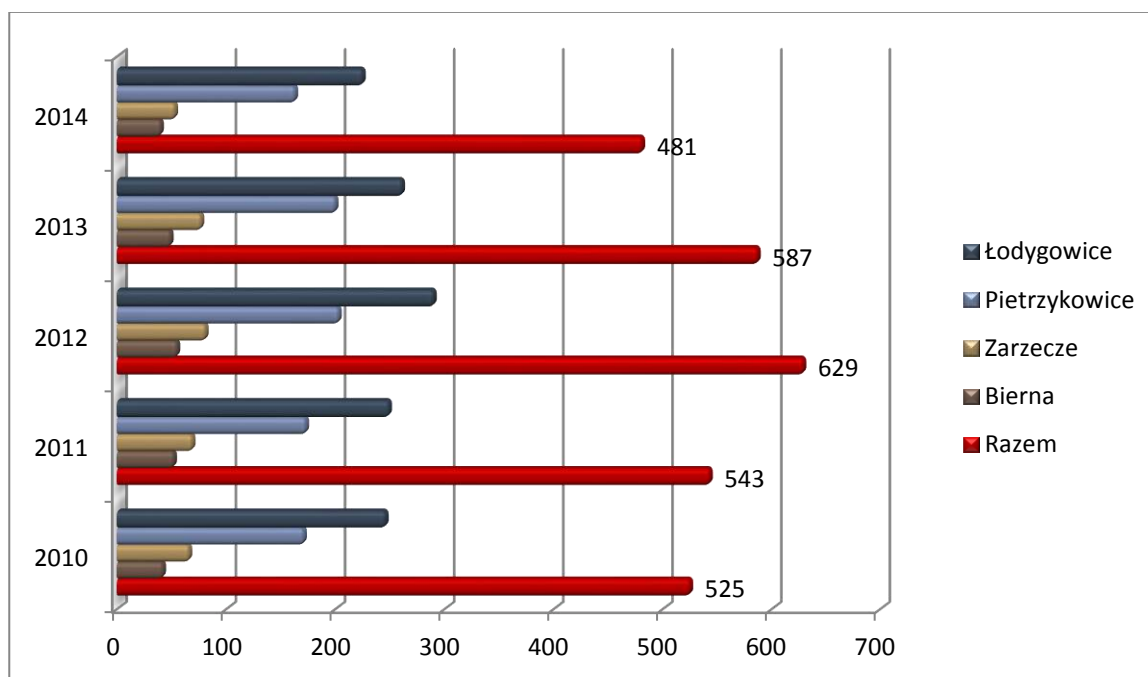
W oparciu o dane przedstawione przez Powiatowy Urząd Pracy w Żywcu za okres lat 2010-2014 (wg stanu na dzień 31 grudnia każdego roku) można stwierdzić, że liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy spadła o niemal 9%. Na koniec 2014r. łączna ilość osób bezrobotnych wynosiła 481.

Tabela nr 16 LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH OGÓŁEM ma przestrzeni lat 2010-2014 roku z podziałem na miejscowości w gminie.

	2010	2011	2012	2013	2014
Łodygowice	246	249	290	261	225
Bierna	42	52	55	49	40
Zarzecze	66	69	81	77	53
Pietrzykowice	171	173	203	200	163
Razem	525	543	629	587	481

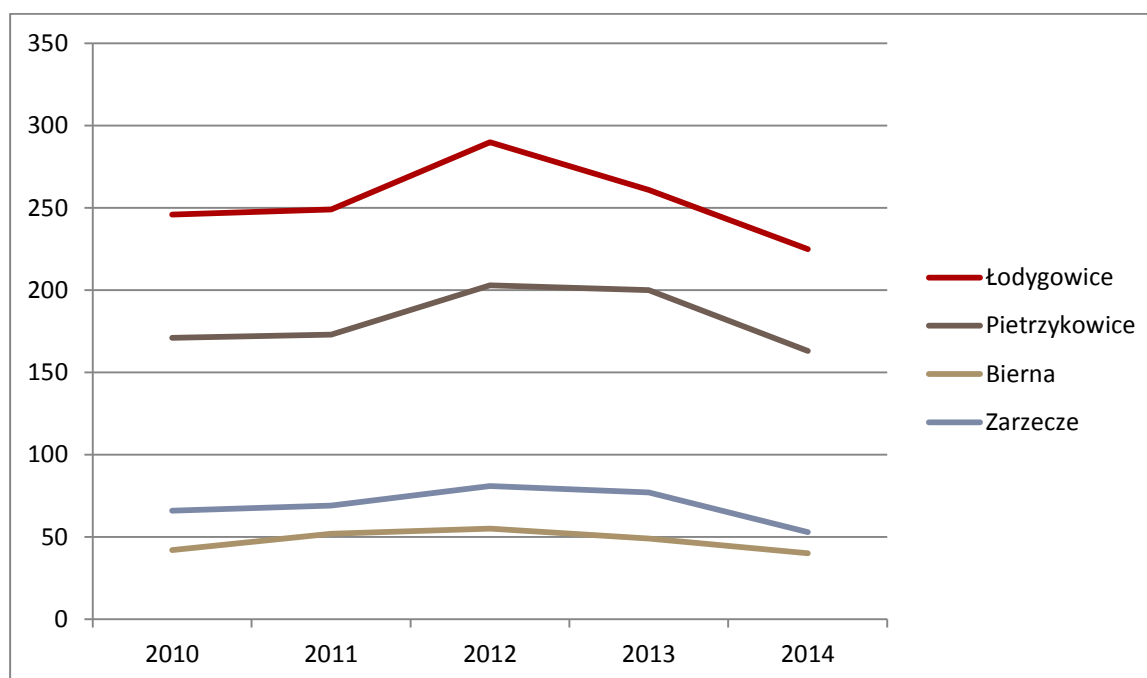
źródło: dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu

Wykres nr 7 Udział osób bezrobotnych ogółem i w rozbiciu na poszczególne sołectwa w latach 2010-2014

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu

Wykres nr 8 ZMIANA LICZBY OSÓB BEZROBOTNYCH OGÓŁEM na przestrzeni lat 2010-2014 roku z podziałem na miejscowości w gminie.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu

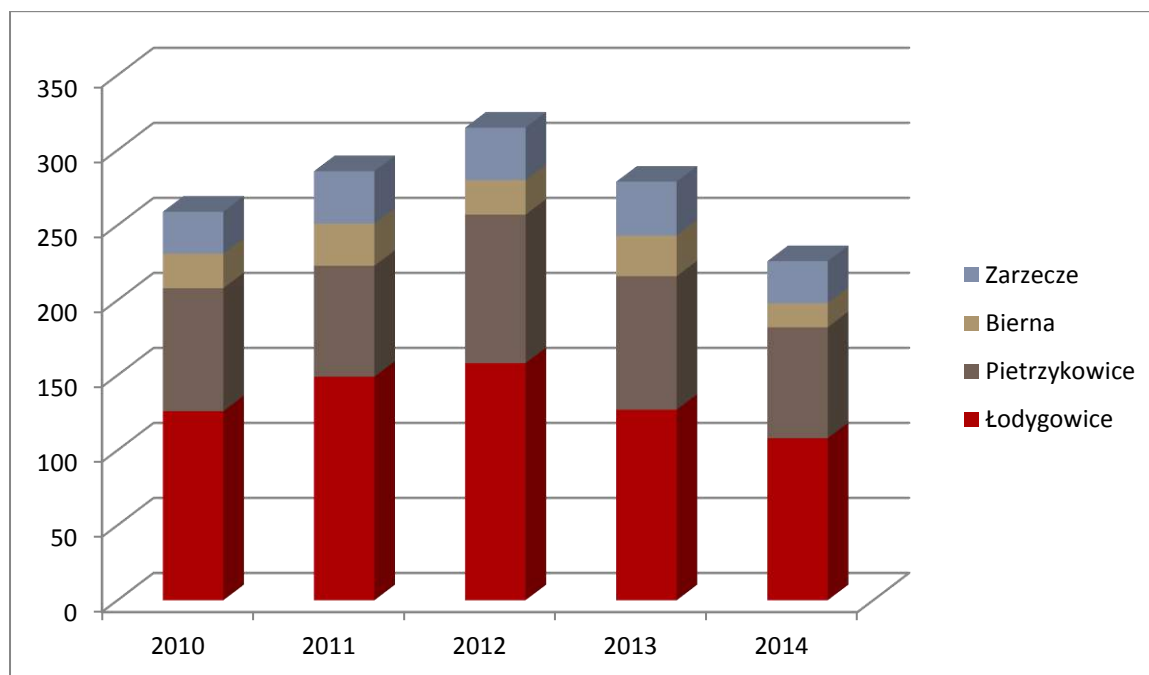
Spadek liczby bezrobotnych można zaobserwować we wszystkich sołectwach, podobnie jak we wszystkich wystąpił gwałtowny wzrost ilości osób bezrobotnych w roku 2012. Po tym nagłym wzroście, poziom bezrobocia ponownie zaczął się obniżać i na koniec 2014r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych była niższa w porównaniu do roku 2010: w Łodygowicach o 8,54%, w Bierni o 4,77%, w Zarzeczcu o 19,7% oraz w Pietrzykowicach o 8,39%. Najwyższy stosunkowo spadek miał zatem miejsce w Zarzeczcu, najniższy zaś w Bierni.

Tabela nr 17 ZMIANA LICZBY BEZROBOTNYCH KOBIET Z PODZIAŁEM NA SOŁECTWA W LATACH 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Łodygowice	126	149	158	127	108
Bierna	23	28	23	27	16
Zarzecze	28	35	35	36	28
Pietrzykowice	82	74	99	89	74

źródło: dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu

Wykres nr 9 LICZBA BEZROBOTNYCH Kobiet Z PODZIAŁEM NA SOŁECTWA W OGÓLNEJ LICZBIE BEZROBOTNYCH KOBIEC W LATACH 2010-2014

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu

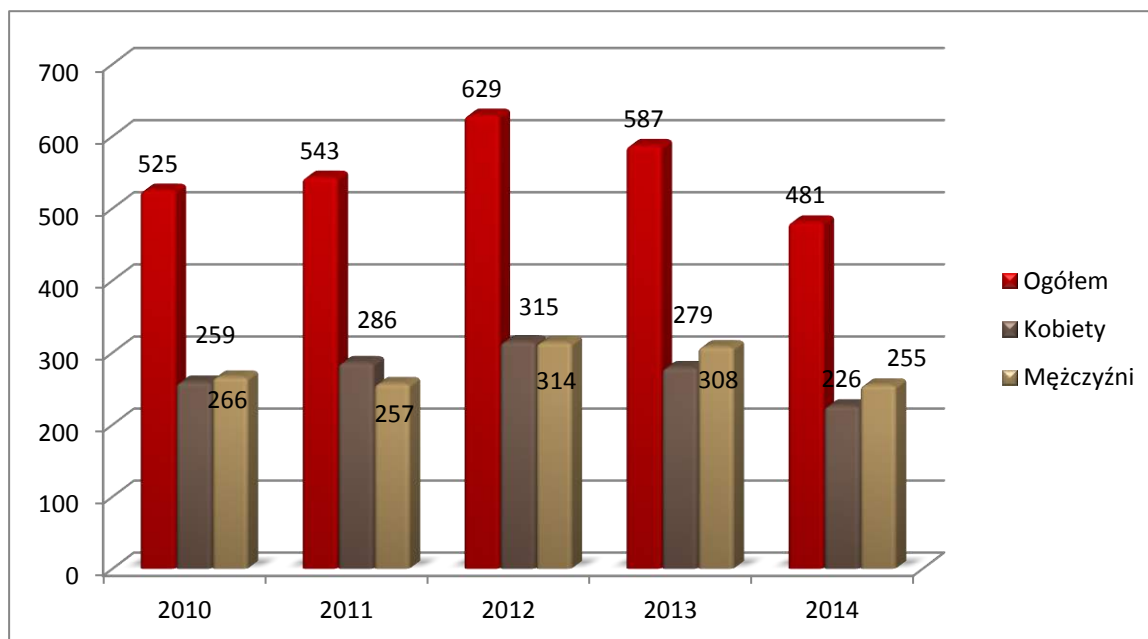
Co ciekawe, liczba osób bezrobotnych spadła bardziej w grupie kobiet niż w grupie mężczyzn. W stosunku do roku 2010 ilość zarejestrowanych bezrobotnych kobiet zmalała na koniec 2014r. o 12,74%. W tym samym czasie liczba zarejestrowanych bezrobotnych mężczyzn spadła tylko o 4,13%. Na koniec 2014r. Więcej było w Gminie zarejestrowanych bezrobotnych mężczyzn niż bezrobotnych kobiet (226 kobiet i 255 mężczyzn). Mężczyźni stanowią 53% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 2014r.

Tabela nr 18 ZMIANA LICZBY OSÓB BEZROBOTNYCH NA PRZESTRZENI LAT 2010-2014 WEDŁUG PŁCI

	2010	2011	2012	2013	2014
Kobiety	259	286	315	279	226
Mężczyźni	266	257	314	308	255
Ogółem	525	543	629	587	481

źródło: dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu

Wykres nr 10 ZMIANA LICZBY OSÓB BEZROBOTNYCH NA PRZESTRZENI LAT 2010-2014 WEDŁUG PŁCI

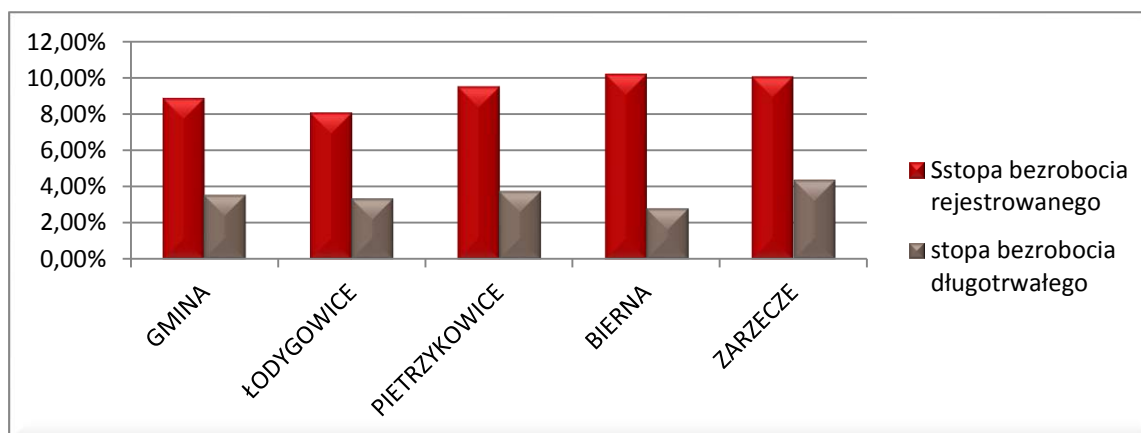

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu

Największa ilość osób bezrobotnych mieszka w miejscowości Łodygowice (47% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych), a następnie w Pietrzykowicach (34%), najmniej zaś w Biernej (8%) i Zarzeczcu (11%).

Odnosząc jednak liczbę bezrobotnych do ilości mieszkańców w poszczególnych sołectwach należy zauważyć, że najwyższy odsetek osób bezrobotnych ma miejscowość Bierna (3,95%), a następnie Zarzeczce (3,84%). Mniejszy udział bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców mają Pietrzykowice (3,62%) oraz Łodygowice (3,12%).

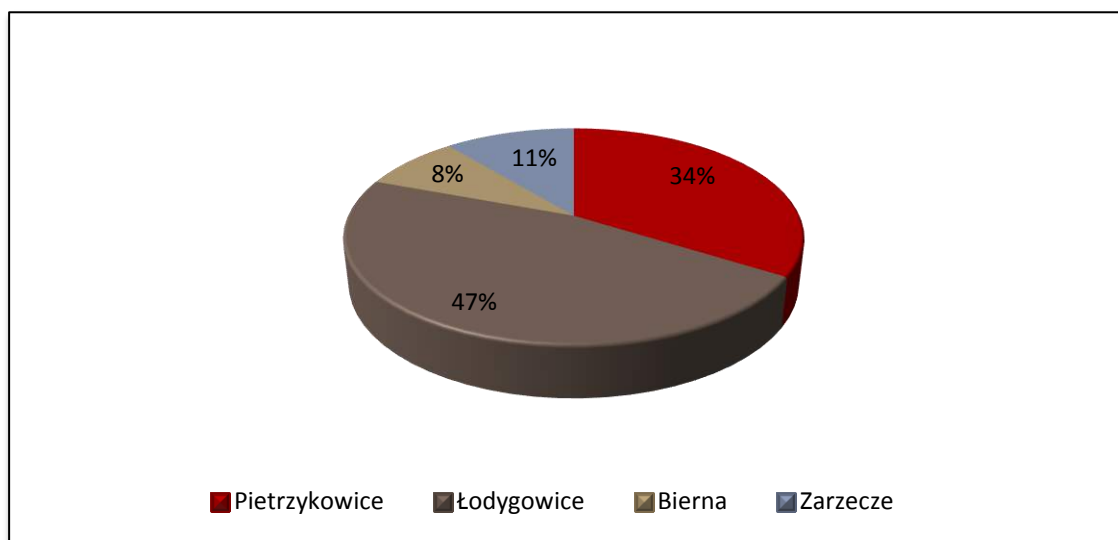
Wykres nr 11 stopa bezrobocia rejestrowanego i długotrwałego w Gminie Łodygowice.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu

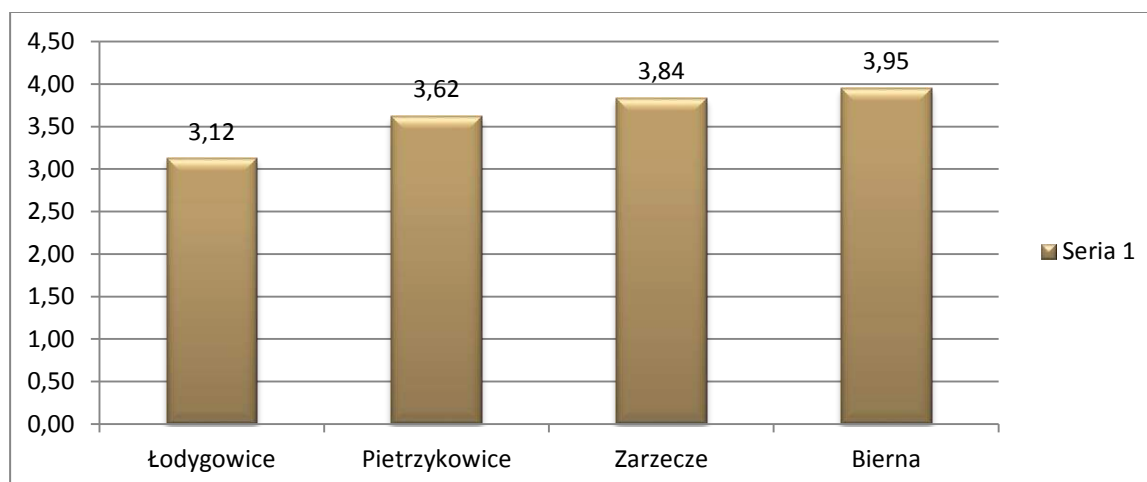
Biorąc pod uwagę stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby osób aktywnych zawodowo stopa bezrobocia wynosi: 10,23% w Biernej, 10,10% w Zarzeczu, 9,54% w Pietrzykowicach i 8,12% w Łodygowicach. W skali całej Gminy stopa bezrobocia wynosi 8,91%. W miejscowości Zarzecze występuje też najwyższy w Gminie wskaźnik długotrwałego bezrobocia.(4,38%).

Wykres nr 12 LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH OGÓŁEM w Gminie Łodygowice na dzień 31.12.2014 z podziałem na sołectwa.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu

Wykres nr 13 UDZIAŁ LICZBY OSÓB BEZROBOTNYCH W LICZBIE MIESZKAŃCÓW Z PODZIAŁEM NA SOŁECTWA WEDŁUG STANU NA 31.12.2014R.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu

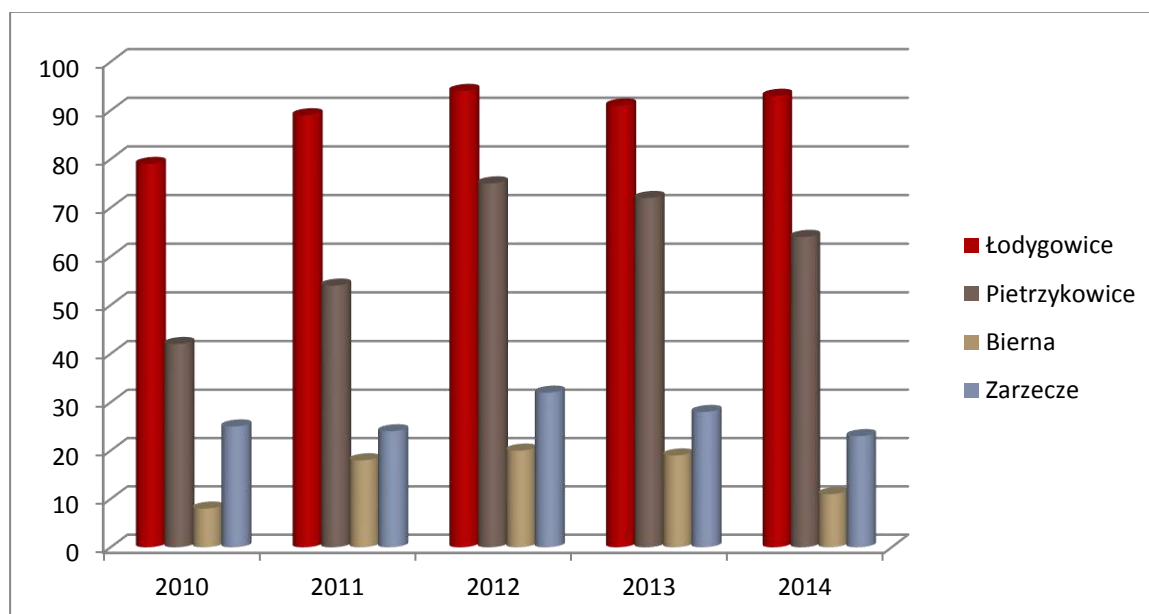
Wśród osób bezrobotnych bardzo liczną grupę, bo liczącą prawie 40% stanowią osoby długotrwale bezrobotne. Najgorzej sytuacja wygląda w tym obszarze w miejscowości Pietrzykowice, gdzie ilość osób długotrwale bezrobotnych wzrosła od 2010r. aż o 52,38%. Znaczący wzrost nastąpił również w miejscowości Bierna (o 37%) i miejscowości Łodygowice (o 17,72%). Tylko w Biernej ilość osób długotrwale bezrobotnych od 2010r. nieznacznie spadła (po początkowym wzroście w 2012r.). Najwięcej osób długotrwale bezrobotnych mieszka w Łodygowicach, bo aż 93, co stanowi prawie 49% wszystkich bezrobotnych w tej grupie w całej Gminie. W Pietrzykowicach udział bezrobotnych w tej grupie wynosi prawie 34% (64 osoby).

Tabela nr 19 LICZBA OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH W GMINIE ŁODYGOWICE W LATACH 2010-2014 Z PODZIAŁEM NA SOŁECTWA

	2010	2011	2012	2013	2014
Łodygowice	79	89	94	91	93
Bierna	8	18	20	19	11
Zarzecze	25	24	32	28	23
Pietrzykowice	42	54	75	72	64

źródło: dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu

Wykres nr 14 ZMIANA LICZBY OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH W GMINIE ŁODYGOWICE W LATACH 2010-2014 Z PODZIAŁEM NA SOŁECTWA

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu

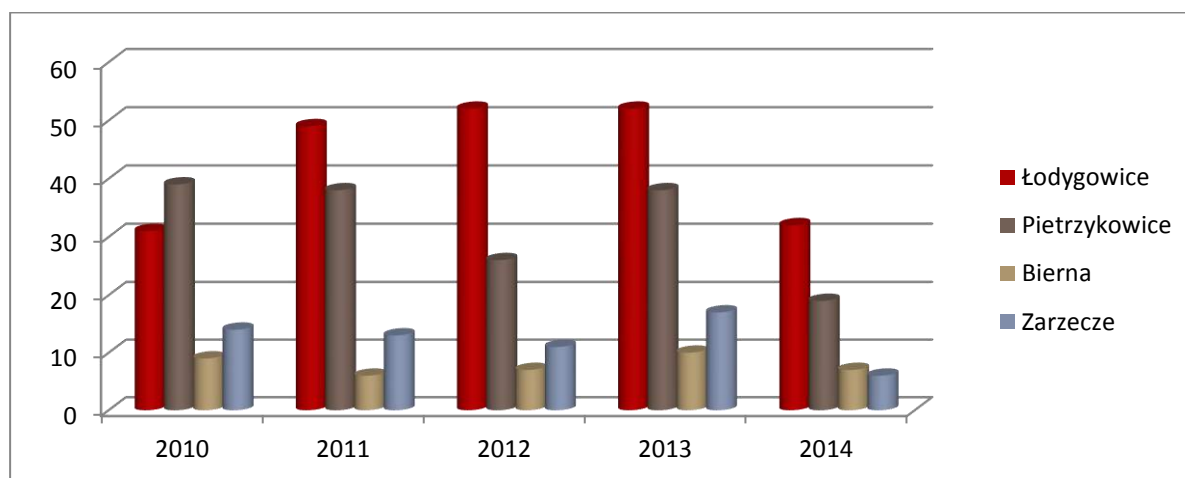
Osoby bezrobotne poniżej 25 roku życia stanowią 13,3% wszystkich osób bezrobotnych w Gminie. Najwięcej osób w tej grupie mieszka w Łodygowicach aż 50% wszystkich osób bezrobotnych poniżej 25 roku życia w całej Gminie (32 osoby) i w Pietrzykowicach - prawie 30% (19 osób). W Łodygowicach liczba młodych osób bezrobotnych stale się zwiększała od 2010r. W roku 2013 było ich aż 52. W 2014r. nastąpił wprawdzie spadek w stosunku do roku poprzedniego do liczby 32 bezrobotnych, jednak jest to i tak wyższe bezrobocie w tej grupie w miejscowości Łodygowice niż w roku 2010. W pozostałym miejscowościach w Gminie w badanym okresie wszędzie odnotowano spadek osób bezrobotnych poniżej 25 roku życia.

Tabela nr 20 LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH PONIŻEJ 25 ROKU ŻYCIA W LATACH 2010-2014 WEDŁUG STANU NA 31 GRUDNIA KAŻDEGO ROKU, Z PODZIAŁEM NA MIEJSCOWOŚCI W GMINIE.

	2010	2011	2012	2013	2014
Łodygowice	31	49	52	52	32
Bierna	9	6	7	10	7
Zarzecze	14	13	11	17	6
Pietrzykowice	39	38	26	38	19

źródło: dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu

Wykres nr 15 LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH PONIŻEJ 25 ROKU ŻYCIA W LATACH 2010-2014 WEDŁUG STANU NA 31 GRUDNIA KAŻDEGO ROKU, Z PODZIAŁEM NA MIEJSCOWOŚCI W GMINIE.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu

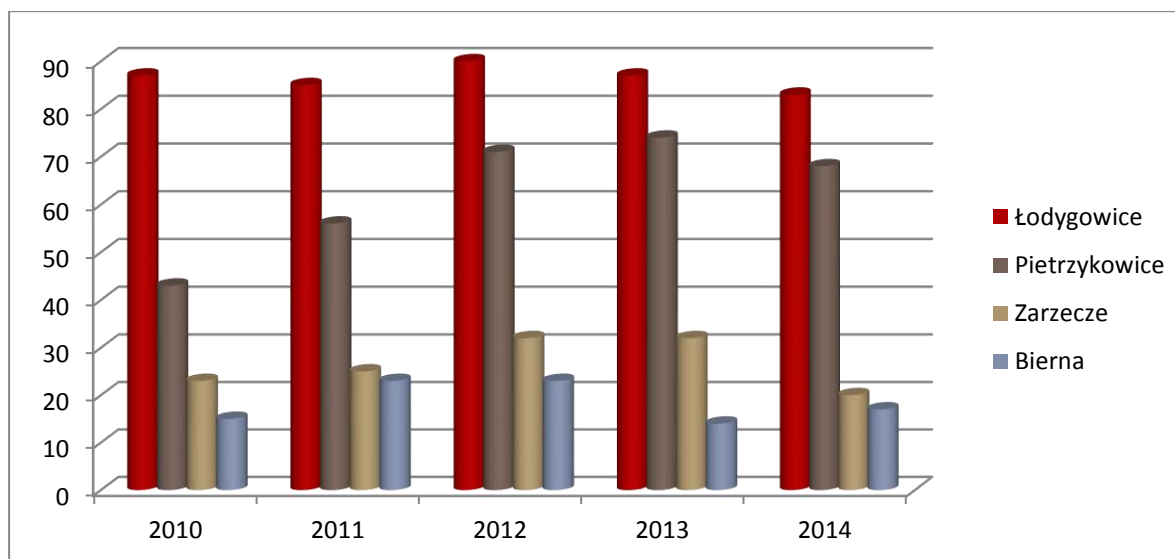
Prawie 40% wszystkich zarejestrowanych osób bezrobotnych na terenie Gminy Łodygowice stanowią osoby powyżej 50 roku życia. Najwięcej osób z tej grupy zamieszkuje w miejscowości Łodygowice – 83 osoby, co stanowi ponad 44% wszystkich bezrobotnych w tej grupie w całej Gminie. Duża ilość mieszka również w Pietrzykowicach – 68 osób, co stanowi 36% wszystkich bezrobotnych w tej grupie w całej Gminie. O ile jednak w Łodygowicach ilość osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia nieznacznie spadła w ciągu ostatnich czterech lat, to w miejscowości Pietrzykowice w tym samym okresie nastąpił bardzo znaczący wzrost – aż o 58%.

Tabela nr 21 LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W LATACH 2010-2014 WEDŁUG STANU NA 31 GRUDNIA KAŻDEGO ROKU, Z PODZIAŁEM NA MIEJSCOWOŚCI W GMINIE.

	2010	2011	2012	2013	2014
Łodygowice	87	85	90	87	83
Bierna	15	23	23	14	17
Zarzecze	23	25	32	32	20
Pietrzykowice	43	56	71	74	68

źródło: dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu

Wykres nr 16 LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W LATACH 2010-2014 WEDŁUG STANU NA 31 GRUDNIA KAŻDEGO ROKU, Z PODZIAŁEM NA MIEJSCOWOŚCI W GMINIE.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu

Według danych na dzień 31.12.2014r. najwięcej osób bezrobotnych ma wykształcenie zasadnicze zawodowe (35%), następnie policealne/średnie zawodowe (24%) oraz gimnazjalne lub podstawowe (18%).

Tabela nr 22 STRUKTURA WYKSZTAŁCENIA BEZROBOTNYCH MIESZKAŃCÓW GMINY NA PRZESTRZENI LAT 2010 -2014

Wykształcenie	2010		2011		2012		2013		2014	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Wyższe	70	48	72	51	85	65	76	50	63	42
Policealne/ średnie zawodowe	126	73	135	82	151	84	154	69	116	59
Średnie ogólnokształcące	58	35	68	44	70	41	60	40	44	30
Zasadnicze zawodowe	176	59	183	72	221	82	204	81	170	67
Gimnazjalne i podstawowe	95	44	85	37	102	43	93	39	88	28

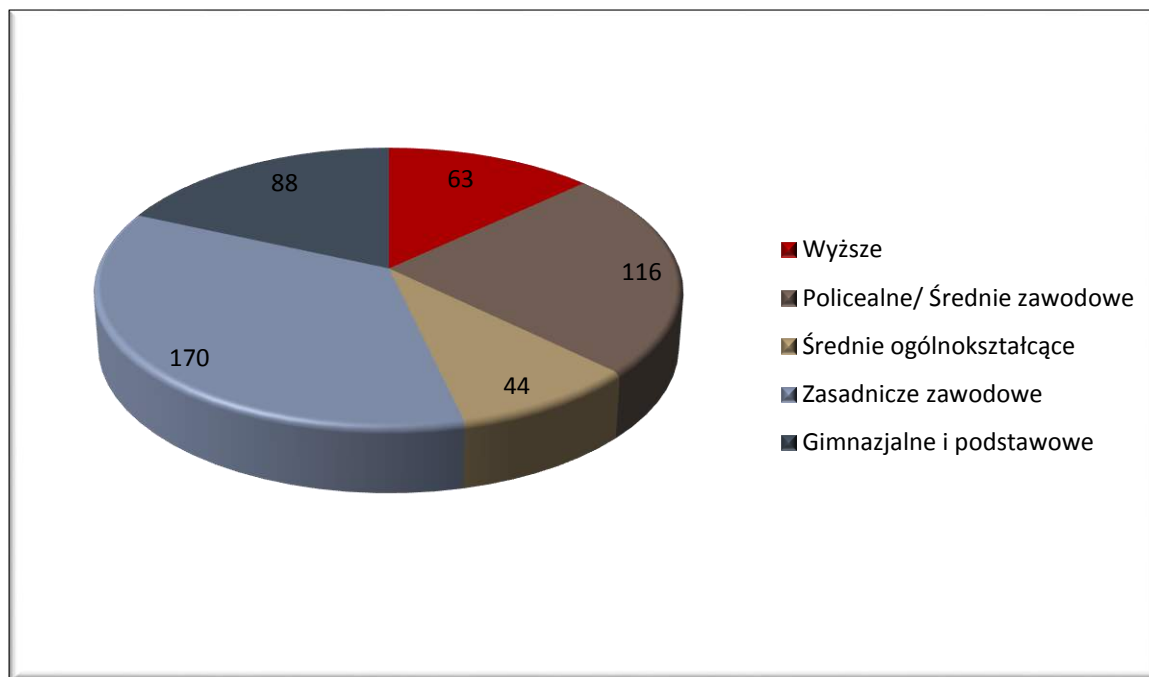
źródło: dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu

Tabela nr 23 STRUKTURA WYKSZTAŁCENIA BEZROBOTNYCH MIESZKAŃCÓW GMINY WG STANU NA 31.12.2014r.

Wykształcenie	Stan na dzień 31.12.2014r.	Udział w ogólnej liczbie bezrobotnych
Wyższe	63	13,09%
Policealne/ Średnie zawodowe	116	24,11%
Średnie ogólnokształcące	44	9,14
Zasadnicze zawodowe	170	35,34%
Gimnazjalne i podstawowe	88	18,29%

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu

Wykres nr 17 STRUKTURA WYKSZTAŁCENIA BEZROBOTNYCH MIESZKAŃCÓW GMINY WG STANU NA 31.12.2014r.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu

III.I.4. Przestępczość

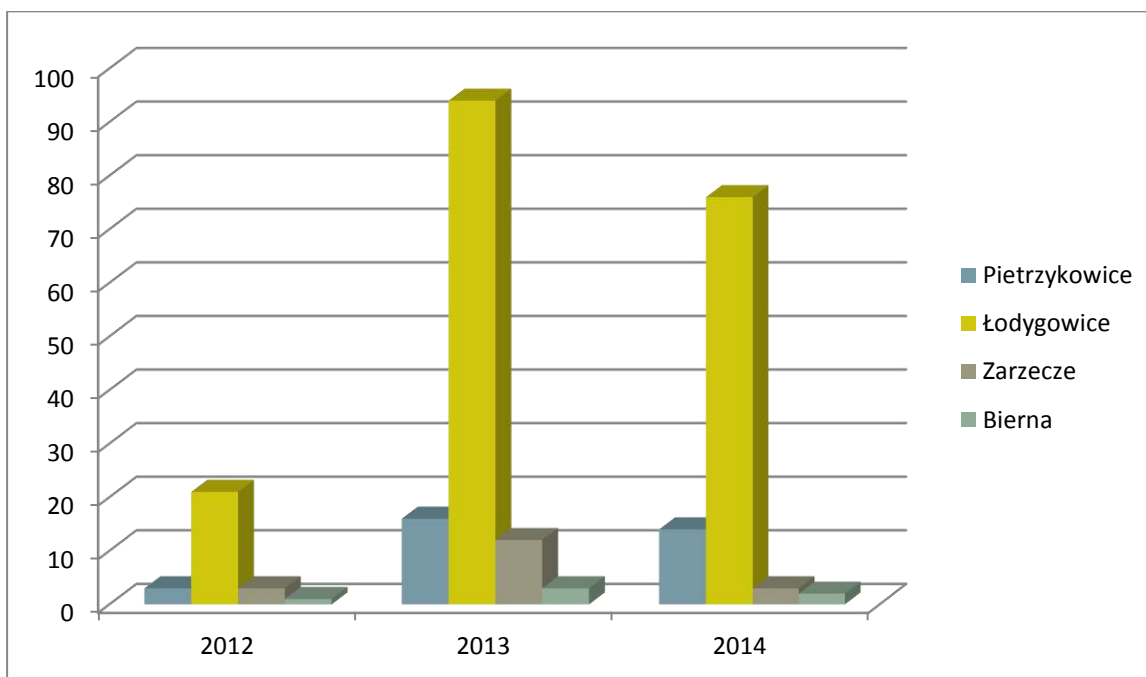
W roku 2014r. w Gminie Łodygowice odnotowano łącznie 95 przypadków popełnionych przestępstw, z czego największa ilość przypada na miejscowość Łodygowice – 76 przestępstw (aż 80% wszystkich popełnionych przestępstw). W porównaniu do roku 2012 liczba przestępstw drastycznie wzrosła, bo aż 3,5-krotnie w całej Gminie.

Tabela nr 24 LICZBA PRZESTĘPSTW OGÓŁEM W LATACH 2012-2014, Z PODZIAŁEM NA MIEJSCOWOŚCI W GMINIE

Gmina Łodygowice	2012	2013	2014
Łodygowice	21	94	76
Bierna	1	3	2
Zarzecze	3	12	3
Pietrzykowice	3	16	14

źródło: Komisariat Policji w Łodygowicach

Wykres nr 18 LICZBA PRZESTĘPSTW OGÓŁEM W LATACH 2012-2014, Z PODZIAŁEM NA MIEJSCOWOŚCI W GMINIE

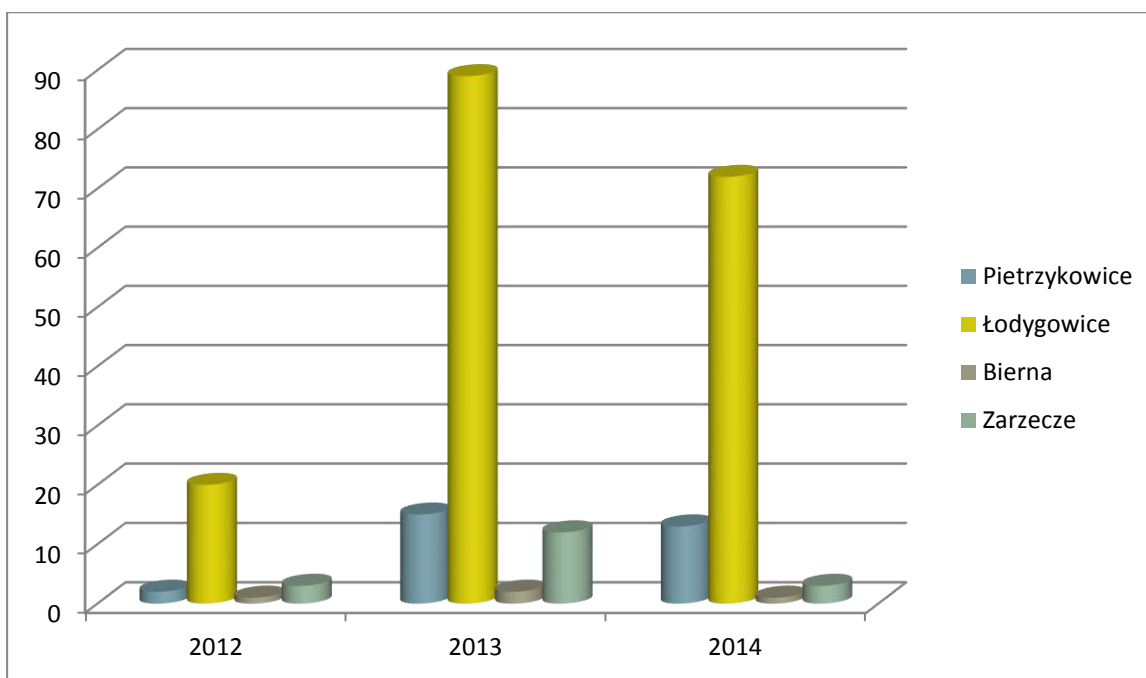
źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Łodygowicach

Tabela nr 25 LICZBA PRZESTĘPSTW W ZAKRESIE KRADZIEŻY, KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM I KRADZIEŻY POJAZDÓW - od 2012r. według stanu na 31 grudnia każdego roku, z podziałem na miejscowości w gminie.

Gmina Łodygowice	2012	2013	2014
Łodygowice	20	89	72
Bierna	1	2	1
Zarzecze	3	12	3
Pietrzykowice	2	15	13

źródło: Komisariat Policji w Łodygowicach

Wykres nr 19 LICZBA PRZESTĘPSTW OGÓŁEM W LATACH 2012-2014, Z PODZIAŁEM NA MIEJSCOWOŚCI W GMINIE

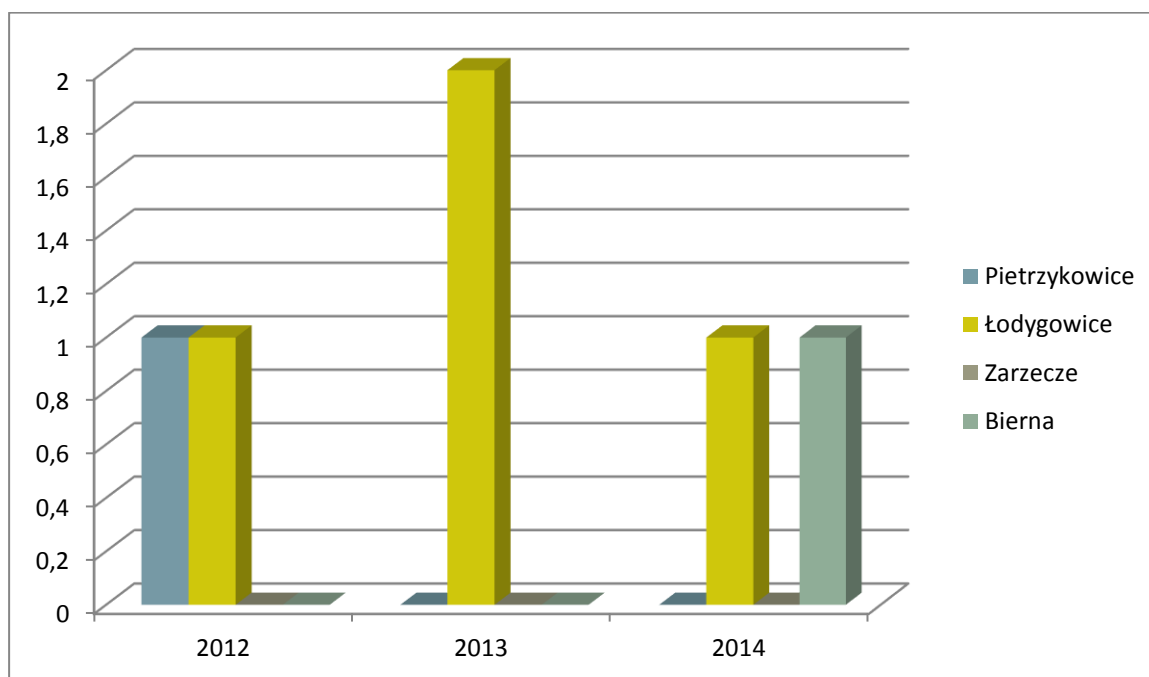
źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Łodygowicach

Tabela nr 26. LICZBA PRZESTĘPSTW W ZAKRESIE BÓJKI, POBICIA, ROZBOJE - od 2012r. według stanu na 31 grudnia każdego roku, z podziałem na miejscowości w gminie.

Gmina Łodygowice	2012	2013	2014
Łodygowice	1	2	1
Bierna	0	0	1
Zarzecze	0	0	0
Pietrzykowice	1	0	0

źródło: Komisariat Policji w Łodygowicach

Wykres nr 20 LICZBA PRZESTĘPSTW OGÓŁEM W LATACH 2012-2014, Z PODZIAŁEM NA MIEJSCOWOŚCI W GMINIE

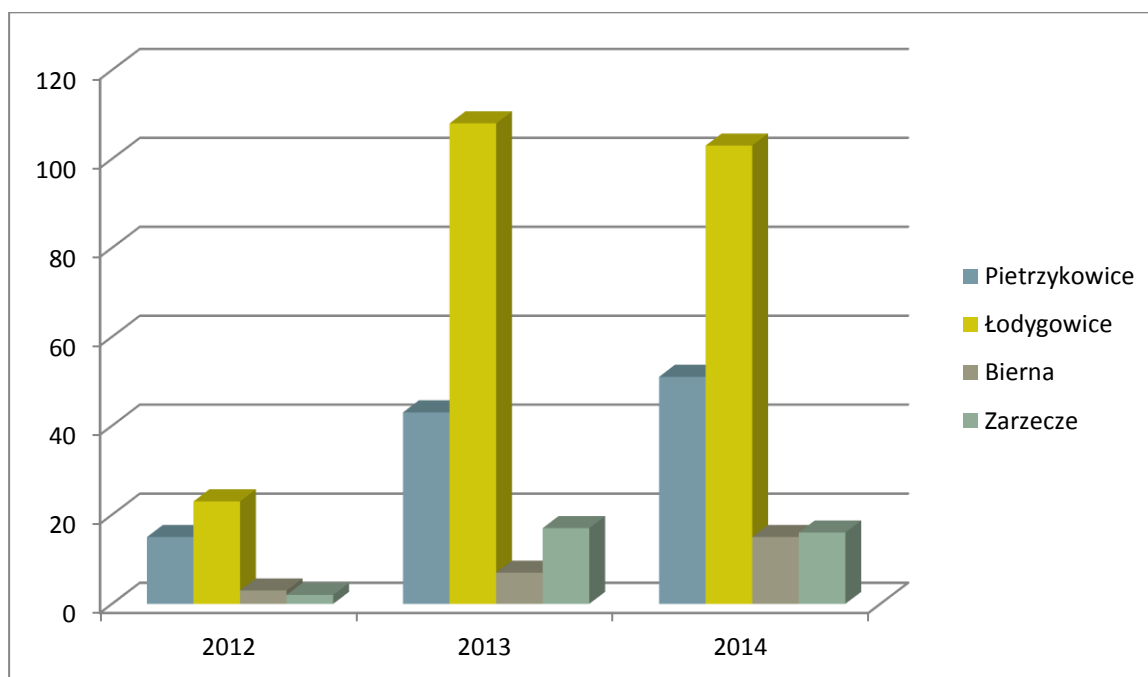
źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Łodygowicach

Tabela nr 27 LICZBA PRZESTĘPSTW W ZAKRESIE PRZEMOCY DOMOWEJ - od 2010r. według stanu na 31 grudnia każdego roku, z podziałem na miejscowości w gminie.

Gmina Łodygowice	2012	2013	2014
Łodygowice	23	108	103
Bierna	3	7	15
Zarzecze	2	17	16
Pietrzykowice	15	43	51

źródło: Komisariat Policji w Łodygowicach

Wykres nr 21 LICZBA PRZESTĘPSTW OGÓŁEM (z wył. przemocy domowej) W LATACH 2012-2014, Z PODZIAŁEM NA MIEJSCOWOŚCI W GMINIE

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Łodygowicach

III.1.5. Edukacja

Placówki edukacyjne, które znajdują się na terenie gminy Łodygowice zapewniają kształcenie na poziomie podstawowym, gimnazjalnym oraz licealnym.

Problemem w Gminie jest zapewnianie opieki nad dziećmi do lat 3. Na terenie gminy Łodygowice funkcjonuje klub dziecięcy dla dzieci w wieku od 1 roku do lat 3. Dysponuje on 45 miejscami. Niestety jego wadą jest to, że zapewnia opiekę nad dziećmi tylko przez 4

godziny dziennie. Nie rozwiązuje to problemów młodych rodziców, zwłaszcza matek, chcących powrócić na rynek pracy. Biorąc pod uwagę, że rocznie w gminie notuje się ok 150 urodzeń powstanie żłobka lub przynajmniej zorganizowania jakiejś formy opieki nad dziećmi do lat 3 np. poprzez dofinansowanie zatrudnienia niani, jest koniecznością.

Tabela nr 28 Liczba placówek wychowania przedszkolnego z uwzględnieniem miejsc i liczby uczęszczających dzieci we wskazanych placówkach

	2010/11	2012/13	2013/14
Placówki wychowania przedszkolnego	8	8	8
w tym przedszkola	4	4	4
Miejsca w przedszkolach	238	265	273
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	339	397	466
w tym w przedszkolach	233	272	273
Dzieci w przedszkolach na 100 miejsc	80	129	117

źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca (<http://stat.gov.pl/statystyka-regionalna/statystyczne-vademecum-samorzadowca/>)

Tabela nr 29 Liczba placówek wychowania podstawowego z uwzględnieniem liczby uczniów

	2010/11	2012/13	2013/14
Szkoły podstawowe	6	6	6
Uczniowie szkół podstawowych	877	842	819

źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca (<http://stat.gov.pl/statystyka-regionalna/statystyczne-vademecum-samorzadowca/>)

Tabela nr 30 Liczba placówek wychowania gimnazjalnego z uwzględnieniem liczby uczniów

	2010/11	2012/13	2013/14
Szkoły gimnazjalne	4	4	4
Uczniowie szkół gimnazjalnych	489	449	431

źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca (<http://stat.gov.pl/statystyka-regionalna/statystyczne-vademecum-samorzadowca/>)

Tabela nr 31 Liczba uczniów przypadających na 1 oddział w szkołach

	2010/11	2012/13	2013/14
Liczba uczniów przypadających na 1 oddział w szkołach:			
podstawowych	20	19	19
gimnazjalnych	19	20	20

źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca (<http://stat.gov.pl/statystyka-regionalna/statystyczne-vademecum-samorzadowca/>)

Placówki oświatowe na terenie Łodygowic znajdują się w dobrym stanie technicznym, są wyposażone w sprzęt komputerowy i dostęp do Internetu. Szkoły posiadają zaplecze sportowe pozwalające na wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci.

Tabela nr 32 Wskaźniki komputeryzacji szkół podstawowych i gimnazjalnych według stanu na rok 2012.

	ŁODYGOWICE	PIETRZYKOWICE	ZARZECZE
uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do sieci internetowej	10,3	12,7	5,5

źródło: Bank danych lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl>)

Placówki edukacyjne, które znajdują się na terenie gminy Łodygowice zapewniają kształcenie na poziomie podstawowym, gimnazjalnym oraz licealnym. Na terenie gminy usytuowane są następujące obiekty szkolno-wychowawcze:

➤ **Zespół Szkół nr 1 w Łodygowicach Dolnych**

Do składu zespołu należy:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Królowej Jadwigi
- Gimnazjum nr 1 im. Królowej Jadwigi

źródło: <http://lodygowice.edu.pl/>

➤ **Filia Zespołu Szkół Nr 1 im. Królowej Jadwigi w Biernej**

Nauka w placówce obejmuje edukację na etapie wczesnoszkolnym (między 6, a 13 r.ż.)

źródło: <http://www.lodygowice.pl/>

➤ **Zespół Szkół Ogólnokształcących w Łodygowicach Górnych**

W ramach zespołu funkcjonuje:

- Szkoła Podstawowa nr 2
- Gimnazjum nr 2
- Liceum Ogólnokształcące

źródło: <http://zsolodygowice.pl/WP/>

➤ Zespół Szkół Specjalnych w Łodygowicach

W ramach swojej działalności Zespół Szkół Specjalnych w Łodygowicach prowadzi nauczanie i wychowywanie dzieci i młodzieży z powiatu żywieckiego i bielskiego w wieku od 7 do 25 lat z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim. Szkoła zaopatrzona jest w nowoczesny sprzęt rehabilitacyjny, zapewnia swoim podopiecznym codzienny transport i wyżywienie.

źródło: <http://www.zsslodygowice.pl/>

➤ Zespół Szkół w Pietrzykowicach

W skład zespołu wchodzi:

- Zespół Szkół w Pietrzykowicach
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II
- Zespół Szkół w Pietrzykowicach
Gimnazjum

➤ Zespół Szkolno-Przedszkolny w Zarzeczcu

Placówki oświatowo-wychowawcze wchodzące w skład zespołu:

- Publiczne Przedszkole w Zarzeczcu
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Zarzeczcu

Zestawienie przedszkoli w gminie:

- **Przedszkole nr 1 im Ottona Klobusa w Łodygowicach**
- **Przedszkole nr 2 w Łodygowicach**
- **Przedszkole w Pietrzykowicach**
- **Przedszkole w Zarzeczcu**

III.I.6. Ochrona zdrowia

Świadczeniem usług na terenie gminy w zakresie ochrony zdrowia zajmują się następujące placówki:

1. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Grupowa Lekarzy Rodzinnych " Medyk " s.c. w Łodygowicach

Placówka świadczy usługi głównie dla mieszkańców sołectw: Łodygowice, Pietrzykowice, Bierna oraz Zarzecze.

Niepubliczny
Zakład Opieki
Zdrowotnej
Praktyka Grupowa
Lekarzy
Rodzinnych "
Medyk " s.c. w
Łodygowicach

2. Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej „VITA” w Pietrzykowicach
Placówka świadczy usługi głównie dla mieszkańców sołectwa Pietrzykowice.

Niepubliczny Zakład
podstawowej Opieki
Zdrowotnej "VITA"
w Pietrzykowicach

W zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, przychodnie prowadzą działalność w ramach podpisanych kontraktów na leczenie pacjentów ubezpieczonych w Narodowym Funduszu Zdrowia.

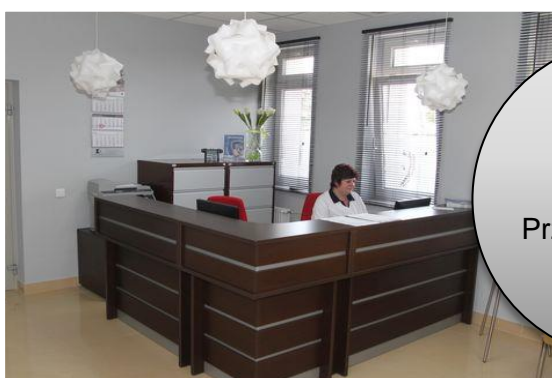
W ramach bezpłatnej opieki oferują pacjentom usługi w zakresie następujących specjalności:

- Lekarz rodzinny
- Lekarz chorób wewnętrznych
- Lekarz pediatra
- Specjalista chorób wewnętrznych II stopnia
- Poradnia Pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej
- Poradnia Położnej środowiskowo-rodzinnej

3. Medikool Centrum Zdrowia – Przychodnia nr 3 Łodygowice

Nowoczesna prywatna przychodnia, która funkcjonuje od 2013 roku i swoim zakresem obejmuje następujące poradnie:

- medycyny pracy
- laryngologiczna
- neurologiczna
- ortopedyczno-urazowa
- okulistyczna
- chirurgiczna
- ginekologiczna
- kardiologiczna

Medikool
Centrum
Zdrowia –
Przychodnia nr 3
Łodygowice

Najbliższy szpital położony jest w odległości 7 km od gminy i znajduje się w Wilkowicach-Bystrej oraz szpital powiatowy w Żywcu w odległości 9 km.

III.1.7. Kultura

Realizatorem zadań z zakresu organizacji życia kulturalnego w gminie Łodygowice od 1974 roku jest Gminny Ośrodek Kultury z siedzibą w Łodygowicach wraz z przynależną do niego placówką filialną GOK tj. Klub Promyczek z siedzibą w Pietrzykowicach.

Ośrodek stanowi gminną jednostkę organizacyjną, prowadzącą działalność w formie samorządowej instytucji kultury, która wykonuje swoje zadania na podstawie Statutu uchwalonego przez Radę Gminy.

Zgodnie z założeniami Statutu, Gminny Ośrodek Kultury ma na celu umożliwić mieszkańcom, jak również pozostałym chętnym uczestnictwo w kulturze, współtworzenie jej wartości czy też zaspokoić ich potrzeby kulturalne.

Działalność ośrodka skupia się m.in. na wykonywaniu następujących zadań:

- edukacja kulturalna
- tworzenie, dokumentowanie, gromadzenie i udostępnianie dóbr kultury
- ochrona i rozwijanie amatorskiego ruchu artystycznego, a w szczególności folkloru, sztuki ludowej
- rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb i zainteresowań kulturalnych
- promowanie lokalnej kultury i tradycji

W ramach oferty kulturalnej skierowanej głównie do mieszkańców gminy wyróżnić należy:

1. Zespół regionalny Magurzanie

Zespół regionalny „Magurzanie” rozpoczął swoją działalność w 1984 roku. Działa przy Gminnym Ośrodku Kultury w Łodygowicach i stanowi zespół reprezentacyjny gminy. Obecnie skład zespołu liczy ok. 50 członków. W ramach tego zespołu od 2005r. funkcjonuje również grupa dziecięca o nazwie „Mali Magurzanie”, który gromadzi tancerzy w kategorii wiekowej 7 - 15 lat.

2. Młodzieżowa Orkiestra Dęta

Powstanie Młodzieżowej Orkiestry Dętej datuje się na rok 2000, a jej skład liczy ok. 50 muzyków. Jest orkiestrą reprezentacyjną Gminy Łodygowice zarówno na terenie lokalnym jak i poza jej granicami. 4 lipca odbył się koncert Jubileuszowy z okazji 15 - lecia jej działalności.

3. Formacja tańca nowoczesnego „Let’s Dance”

W której cyklicznie odbywają się zajęcia taneczne dla dwóch grup wiekowych: dzieci uczęszczających do klas szkoły podstawowej, jak również gimnazjum.

Zespół działa przy Gminnym Ośrodku Kultury w Łodygowicach.

4. Chór Cantata

Chór mieszany "Cantata" powstał w 2004 r. przy parafii Św. Szymona i Judy Tadeusza w Łodygowicach w 2004r. Od 2011 roku przynależy do gminnego ośrodka kultury.

Ponadto Gminny Ośrodek oferuje możliwość uczestnictwa w:

- zajęciach sekcji plastycznej
- zajęciach sekcji modelarskiej
- Aerobic
- Zumba
- Zajęciach dla dzieci nie uczęszczających do przedszkola w wieku od 3 do 6 lat

Tabela nr 33 Zespoły artystyczne i koła (kluby) działające w Łodygowicach.

ZESPOŁY ARTYSTYCZNE			
	ogółem	szt.	7
	teatralne	szt.	0
	muzyczne - instrumentalne	szt.	1
	wokalne i chóry	szt.	1
	folklorystyczne (ludowe, pieśni i tańca, kapele)	szt.	3
	taneczne	szt.	2
CZŁONKOWIE ZESPOŁÓW ARTYSTYCZNYCH			
	ogółem	osoba	204
	teatralne	osoba	0
	muzyczne - instrumentalne	osoba	50
	wokalne i chóry	osoba	24
	folklorystyczne (ludowe, pieśni i tańca, kapele)	osoba	100
	taneczne	osoba	30
KOŁA (KLUBY)			
	Koła (kluby) ogółem	szt.	9
	plastyczne	szt.	1
	teatralne	szt.	0
	seniora	szt.	4
CZŁONKOWIE KÓŁ (KLUBÓW)			
	ogółem	osoba	675
	plastyczne	osoba	20
	teatralne	osoba	0
	seniora	osoba	530

źródło: Bank danych lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl>)

W 2015r. w ramach działalności Ośrodka zorganizowano wiele imprez dla mieszkańców Gminy Łodygowice, w tym między innymi:

- Koncert kolęd w wykonaniu chóru „Cantata” w Łodygowicach.
- Przegląd Zespołów Kolędniczych i Obrzędowych w Pietrzykowicach.
- Przegląd Kolęd i Pastorałek w Łodygowicach.
- Koncert Walentynkowy w Łodygowicach.
- Koncert „Czar operetki, urok musicalu” w Łodygowicach.
- Jarmark wielkanocny Plac Wolności w Łodygowicach.
- Wystawa Top Art. w Łodygowicach.
- Jubileusz 10-cio lecia zespołu Mali Magurzanie w Łodygowicach.

- Otwarty Turniej Sportowy o Puchar Wójta Gminy Łodygowice w Łodygowicach i Pietrzykowicach.
- Dzień dziecka -biegi w Łodygowicach.
- Jubileusz 15-to lecia MOD w Łodygowicach.
- X Gminna Feta w Łodygowicach.

Jubileusz 10-cio lecia zespołu Mali Magurzanie w Łodygowicach

Gminna Feta w Łodygowicach - 2015

Jarmark Wielkanocny

Jubileusz 15-lecia MOD w Łodygowicach

źródło: <http://www.lodygowicegok.pl/> <http://www.lodygowice.pl/>

III.I.8. Organizacje pozarządowe

Według danych z Krajowego Rejestru Sądowego na terenie Gminy Łodygowice funkcjonują 22 podmioty wpisane do rejestru stowarzyszeń.

Tabela nr 34 Stowarzyszenia w Gminie Łodygowice w 2015r.

Nazwa	Miejscowość
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W BIERNEJ	BIERNA
KLUB ŻEGLARSKI "PERKOZ"	ZARZECZE
ŁODYGOWICKIE STOWARZYSZENIE TRZEŹWOŚCI KLUB "KLOBUS"	ŁODYGOWICE
STOWARZYSZENIE INTEGRACYJNE EUROBESKIDY	ŁODYGOWICE
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W ZARZECZU	ZARZECZE
POLSKA FEDERACJA SZTUK WALKI I SPORTÓW OBRONNYCH	ZARZECZE
LUDOWY KLUB SPORTOWY "BORY" Z SIEDZIBĄ W PIETRZYKOWICACH	PIETRZYKOWICE
LUDOWY KLUB SPORTOWY "SŁOWIAN" W LIKWIDACJI	ŁODYGOWICE
LUDOWY KLUB SPORTOWY "JEZIORO ŻYWIECKIE" W ZARZECZU	ZARZECZE
FUNDACJA POMOCY DZIECIOM SPECJALNEJ TROSKI "PER CORDA"	ŁODYGOWICE
STOWARZYSZENIE "ZWIĄZEK ŁODYGOWIAN"	ŁODYGOWICE
KÓŁKO ROLNICZE W PIETRZYKOWICACH	PIETRZYKOWICE
STOWARZYSZENIE POMOCY DZIECIOM I MŁODZIEŻY GMINY ŁODYGOWICE "RÓWNE SZANSE"	ŁODYGOWICE
STOWARZYSZENIE WSPIERANIE WSZECHSTRONNEGO ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY "OLIMPIJCZYK"	ŁODYGOWICE
KÓŁKO ROLNICZE W ŁODYGOWICACH	ŁODYGOWICE
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W ŁODYGOWICACH	ŁODYGOWICE
"BESKIDZKI INSTYTUT NAUK O CZŁOWIEKU"	ŁODYGOWICE
STOWARZYSZENIE DLA ROZWOJU DROGOWSKAZ	ŁODYGOWICE
POLSKO - AMERYKAŃSKA FUNDACJA "WIĘŻ KULTUR"	PIETRZYKOWICE
STOWARZYSZENIE "LABORATORIUM EMOCJI"	ŁODYGOWICE
STOWARZYSZENIE ABSOLWENTÓW I PRZYJACIÓŁ ZESPOŁU SZKÓŁ IMIENIA JANA PAWŁA II W PIETRZYKOWICACH	PIETRZYKOWICE

źródło: Informacja KRS

Na obszarze gminy Łodygowice zarejestrowano działalność kilku organizacji i stowarzyszeń do których zaliczyć należy:

1. Fundację Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski "Per Corda"

Założona 11 lutego 1992 roku w Łodygowicach, z dniem 18 marca 2011r uzyskała status organizacji pożytku publicznego.

Zgodnie ze statutem do celów fundacji należy zaliczyć m.in.

- zorganizowanie i prowadzenie rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych,
- pomoc w edukacji dzieci, młodzieży oraz osób niepełnosprawnych,
- prowadzenie poradnictwa i doradztwa osobom niepełnosprawnym, ich opiekunom oraz osobom sprawującym opiekę nad osobami niepełnosprawnym,
- działalność charytatywna,
- promocja zatrudnienia i aktywizacji zawodowej młodzieży niepełnosprawnej,
- działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.

2. Stowarzyszenie Integracyjne Eurobeskidy

Rozpoczęło swoją działalność w 1996 roku, a swoje działania skupia na aktywności sportowej młodzieży niepełnosprawnej poprzez rehabilitację, udział w zajęciach i zawodach sportowych czy uczestnictwo w corocznych obozach sportowo-rehabilitacyjnych.

Stowarzyszenie prowadzi następujące sekcje sportowe: szachowo-warcabowa, tenisa stołowego, wyciskania ciężarów leżąc oraz lekkiej atletyki.

Do grona regularnie uczęszczających na treningi należy ponad 80 osób niepełnosprawnych.

Cele stowarzyszenia:

- popieranie inicjatyw społecznych w zakresie gospodarki, sportu, kultury i turystyki,
- działanie na rzecz osób niepełnosprawnych,
- działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości,
- działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
- promowanie Gminy Łodygowice oraz województwa śląskiego,
- rozwój nauki, edukacji, oświaty i wychowania,

3. Stowarzyszenie dla rozwoju DROGOWSKAZ

Stowarzyszenie istnieje od 2013 roku i zgodnie ze Statutem jest ukierunkowane na działalność w zakresie:

- organizowania i prowadzenia wszelkich form zajęć zaspokajających potrzeby dzieci i młodzieży: zajęcia ogólnorozwojowe, socjoterapeutyczne, psychoedukacyjne, ruchowe
- organizowania wypraw górskich, rajdów, wycieczek
- organizowania półkolonii oraz obozów dla dzieci i młodzieży
- organizowania spotkań i warsztatów dla rodziców

Projekty:

Śmieć-Art. – zajęcia terapeutyczno-rozwojowe

Forum Lokalne Dorośli dla Młodych

Ani-mania, Bajkownia, Spotkajmy się

4. Chrześcijańskie Stowarzyszenie MISJA LOKALNA

Jest organizacją społeczną, której inicjatorem są osoby związane z Kościołem Zielonoświątkowym w Żywcu, którego wyznawcy zamieszkują w dużej mierze tereny sołectwa Pietrzykowice i jego okolic.

Oprócz działań o charakterze wyłącznie ewangelizacyjnym, organizacja angażuje i podejmuje inicjatywy na rzecz:

- przeciwdziałania wszelkim formom patologii społecznych, przemocy i dyskryminacji
- promowania chrześcijańskiego stylu życia;
- troska o zdrowe relacje rodzinne i społeczne w oparciu o zasady biblijne;
- wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub będących ofiarami patologii społecznych.

Tabela nr 35 Ilość organizacji w przeliczeniu na 100 mieszkańców

	Łodygowice	Pietrzykowice	Zarzecze	Bierna	Ogółem
Ilość organizacji	12	4	5	1	22
liczba organizacji na 100 mieszkańców	0,16	0,08	0,36	0,09	0,15

źródło: Bank danych lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl>)

III.II. SFERA GOSPODARCZA

III.II.1. Ogólna sytuacja gospodarcza w Gminie Łodygowice

Na terenie Gminy Łodygowice na koniec 2014r. liczba podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON wynosiła 1382, z czego blisko 98% stanowiły podmioty należące do sektora prywatnego. Najliczniejsza grupa to przedsiębiorcy – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (1208 podmiotów). Indywidualni przedsiębiorcy stanowią też najszybciej rozwijającą się grupę – w ciągu ostatnich trzech lata w sumie przybyło 86 podmiotów, z czego aż 70 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Działalność w formie spółek prawa handlowego prowadziły na koniec 2014r. 54 podmioty (w tej grupie w latach 2012-2014 przybyło 8 podmiotów).

Tabela nr 36 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON. Podmioty według sektorów własnościowych. Gmina Łodygowice

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON Podmioty według sektorów własnościowych	2010	2011	2012	2013	2014
podmioty gospodarki narodowej ogółem	1316	1296	1322	1344	1382
sektor publiczny - ogółem	28	28	29	29	29
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	25	25	26	25	25
sektor publiczny - spółki handlowe	0	0	0	1	1
sektor prywatny - ogółem	1288	1268	1293	1315	1353
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1165	1138	1163	1180	1208
sektor prywatny - spółki handlowe	42	46	44	46	54
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	4	4	3	3	3
sektor prywatny - spółdzielnie	4	4	4	4	4
sektor prywatny - fundacje	1	1	1	2	2
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	20	21	21	22	23

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl>)

Zdecydowanie najwięcej przedsiębiorców działa na terenie Łodygowic – w 2014 roku było to 636 osób prowadzących działalność gospodarczą i 36 spółek prawa handlowego.

W dalszej kolejności są: Pietrzykowice (363 osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i 7 spółek prawa handlowego) oraz Zarzecze (odpowiednio: 130 i 11) i Bierna (odpowiednio: 79 i 1).

Tabela nr 37 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na terenie Gminy Łodygowice z podziałem na sołectwa w latach 2012-2014

Gmina	2012	2013	2014
Łodygowice	627	633	636
Bierna	84	79	79
Zarzecze	129	127	130
Pietrzykowice	323	341	363

źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl>)

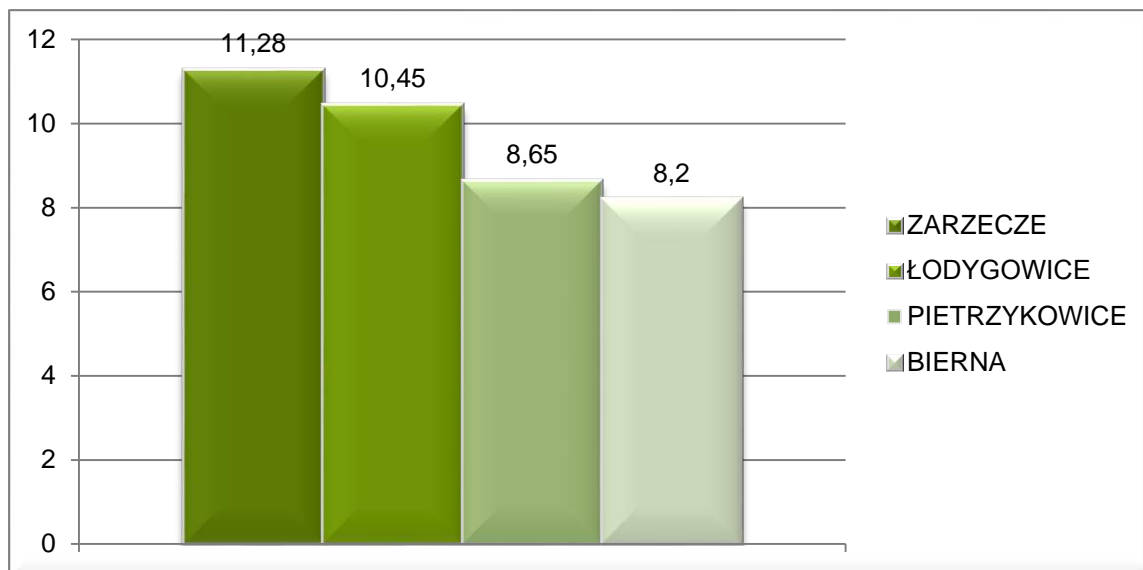
Tabela nr 38 Spółki prawa handlowego na terenie Gminy Łodygowice z podziałem na sołectwa w latach 2012-2014

Gmina	2012	2013	2014
Łodygowice	31	32	36
Bierna	1	1	1
Zarzecze	8	9	11
Pietrzykowice	4	5	7

źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl>)

Analizując wskaźnik przedsiębiorczości mieszkańców (liczba podmiotów w rejestrze REGON na 100 mieszkańców) w poszczególnych miejscowościach Gminy Łodygowice, można zauważyć, że najwyższy wskaźnik występuje w miejscowościach Zarzecze (11,28) i Łodygowice (10,45), najniższy zaś w miejscowościach Bierna (8,20) i Pietrzykowice (8,65).

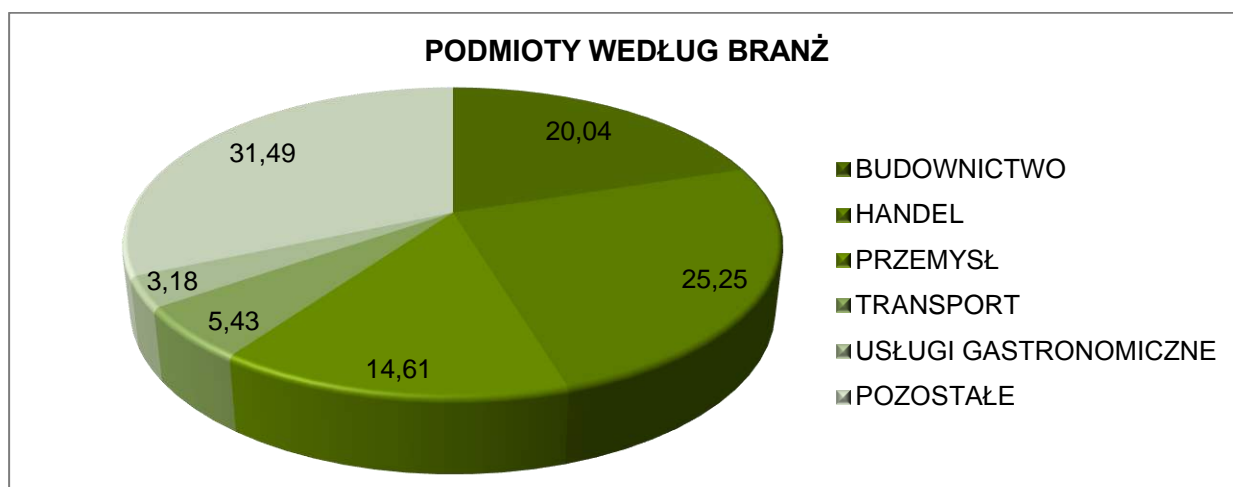
Wykres nr 22 Wskaźnik przedsiębiorczości mieszkańców w poszczególnych miejscowościach Gminy Łodygowice wg stanu na 31.12.2014r.

źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl>)

Biorąc pod uwagę grupy działalności według PKD 2007 na koniec 2014r. działalnością w zakresie rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa zajmowało się 26 podmiotów (1,88% wszystkich podmiotów), działalnością w zakresie przemysłu i budownictwa zajmowało się 479 podmiotów (34,66%), zaś pozostałą działalnością 877 podmiotów (63,46%), w tym głównie: handel hurtowy i detaliczny (25,25% wszystkich podmiotów), transport (5,43%), zakwaterowanie i usługi gastronomiczne (3,18%) oraz różnego rodzaju inna działalność usługowa.

Wykres nr 23 Podmioty w Gminie Łodygowice według rodzajów działalności w 2014r.

źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl>)

Najliczniejszą grupę spośród wszystkich podmiotów gospodarczych stanowią mikroprzedsiębiorstwa, (zatrudniające mniej niż 10 osób). Podmioty te stanowią aż 96,09% wszystkich zarejestrowanych w rejestrze REGON podmiotów. 3,33% to podmioty małe (zatrudniające do 50 osób), zaś 0,58% to przedsiębiorstwa średnie (od 50 do 249 osób). W klasyfikacji tej wzięto pod uwagę wyłącznie wielkość zatrudnienia.

Tabela nr 39 Podmioty w Gminie Łodygowice według wielkości wg stanu na 12.2014r.

LICZBA PRACOWNIKÓW	LICZBA PODMIOTÓW				
	2010	2011	2012	2013	2014
0 - 9	1264	1239	1267	1289	1328
10 - 49	42	47	45	46	46
50 - 249	10	10	10	9	8
0 - 249	1316	1296	1322	1344	1382

źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl>)

III.II.2. Zatrudnienie i główni pracodawcy

Liczba osób pracujących w Gminie Łodygowice wykazuje tendencję malejącą. Wielkość zatrudnienia w 2013r. w porównaniu do roku 2011 spadła aż o 21%.

Tabela nr 40 Ilość osób pracujących w Gminie Łodygowice w latach 2010-2013

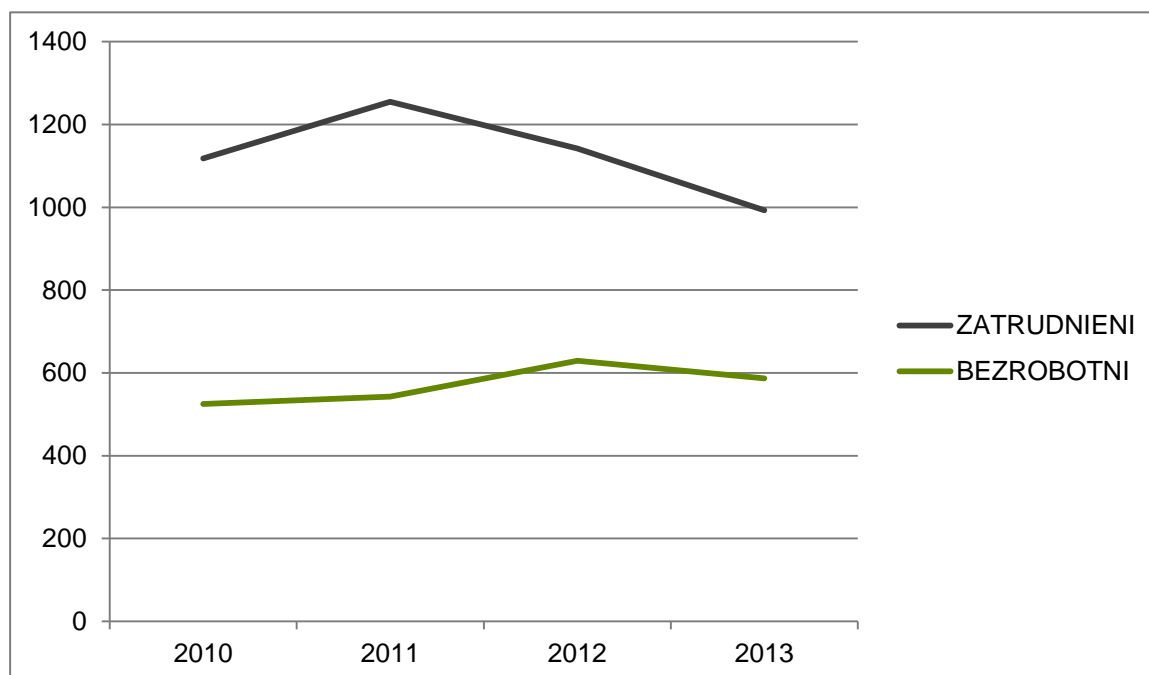
ZATRUDNIENI	2010	2011	2012	2013
ogółem	1118	1255	1142	993
mężczyźni	643	760	631	508
kobiety	475	495	511	485
Pracujący na 1000 ludności	82	91	83	72

źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl>)

Przyczyny tego zjawiska mogą być różne. Na pewno istotne znaczenie miał tu upadek dużego przedsiębiorstwa działającego na terenie Gminy – spółki MOSTMAR SA z Zarzecza. Biorąc jednak pod uwagę fakt, że w badanym okresie nie nastąpił aż tak duży wzrost bezrobocia, można przypuszczać, że wiele osób znalazło pracę bądź w zakładach pracy na terenie powiatu żywieckiego czy bielskiego albo też wyjechało do pracy za granicę.

Wykres nr 24 Zmiana wielkości zatrudnienia na terenie Gminy Łodygowice i ilości osób bezrobotnych w latach 2010-2013.

źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl>)

Trzeba też uwzględnić, że dane o rynku pracy na terenie Gminy nie uwzględniają ilości osób zatrudnionych w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. A liczba przedsiębiorców w tej grupie stale rośnie (w roku 2013 był to wzrost o 50 podmiotów gospodarczych w stosunku do roku 2011).

III.III. ŚRODOWISKO

III.III.1. Powietrze

Gmina Łodygowice należy do strefy bielsko-żywieckiej zakwalifikowanej do strefy C ze względu na ponadnormatywne stężenia substancji zanieczyszczających powietrze. W strefie, do której należy Gmina, stwierdzono:

- przekroczenie dopuszczalnej częstości przekraczania poziomu dopuszczalnego 24-godz. stężeń pyłu zawieszonego PM10 w roku kalendarzowym,
- przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w roku kalendarzowym.

W związku z tym strefa bielsko-żywiecka, w tym Łodygowice, została objęta obowiązkiem opracowania programu ochrony powietrza.

Zanieczyszczenie powietrza stanowi istotny czynnik wpływający negatywnie na życie i zdrowie mieszkańców Gminy i jeden z głównych problemów środowiskowych na tym obszarze. „Według najnowszych raportów Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) cząsteczki pyłu zawieszonego uważane są za wywołujące poważne konsekwencje zdrowotne, ponieważ ziarna o tak niewielkich średnicach mają zdolność łatwego wnikania do pęcherzyków płucnych, a stąd do układu krążenia. Długotrwałe narażenie na działanie pyłu zawieszonego o małych cząstkach skutkuje skróceniem średniej długości życia przeciętnego mieszkańca Unii Europejskiej o ponad 8 miesięcy. Jedną z substancji najczęściej zanieczyszczających powietrze jest pył będący mieszaniną bardzo drobnych cząstek stałych i ciekłych, który może zawierać substancje szkodliwe takie jak: węglowodory (w tym między innymi: benzo(a)piren), metale ciężkie, dioksyny i furany. Czynnikiem wpływającym na szkodliwe oddziaływanie pyłu na zdrowie jest przede wszystkim wielkość cząstek. Najgroźniejsze dla zdrowia są najdrobniejsze cząstki pyłu zawieszonego o wielkości poniżej 10 μm (PM10) w tym pył PM2,5 (2,5 μm). Najczęściej występującymi chorobami związanymi z narażeniem organizmu na wysokie stężenia drobnych cząstek pyłu są: choroba niedokrwienna serca, zaburzenia rytmu serca, niewydolność krążenia, astma, nadciśnienie tętnicze, zaburzenia układu oddechowego oraz nowotwory złośliwe. Zanieczyszczenie powietrza powoduje wzrost kosztów leczenia wielu chorób, absencję chorobową i przedwczesne zgony. Są to koszty zewnętrzne, trudne do określenia. Szacowany koszt zewnętrzny jednej tony emitowanego pyłu PM10 to około 10,5 tys. Euro. Wiadomo jednak, że można ich uniknąć przeznaczając na ochronę środowiska pieniądze, które zostaną w przyszłości zaoszczędzone na kosztach leczenia.

Wartość stężenia średniorocznego pyłu PM10 w 2010 r. przekraczała poziom dopuszczalny (40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) na 21 stanowiskach pomiarowych tego zanieczyszczenia (spośród 24 stanowisk

zlokalizowanych w województwie śląskim). Dopuszczalna ilość dni, w których wystąpić mogą przekroczenia $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w ciągu doby wynosi 35 dni w roku. Na wszystkich stanowiskach zanotowano więcej niż 35 dni ze stężeniami wyższymi niż 24-godzinny poziom dopuszczalny. Wysokie stężenia benzo(a)pirenu przekraczające poziom docelowy występują na wszystkich 16 stanowiskach pomiarowych tego zanieczyszczenia. Na całym obszarze województwa jest przekroczony poziom określony przepisami – $1 \text{ ng}/\text{m}^3$. Od 2010 roku zgodnie z wymogami Dyrektywy 2008/52/UE jest mierzony pył $\text{PM}_{2,5}$ na 7 stanowiskach pomiarowych. Na 6 stanowiskach pomiarowych obserwowano przekroczenie normy wynoszącej (z marginesem tolerancji) $29 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Jak wykazują pomiary, najwyższe stężenia pyłu i benzo(a)pirenu występują w okresie grzewczym, w którym warunki meteorologiczne takie jak niska temperatura i brak wiatru powodują kumulowanie się zanieczyszczeń w powietrzu”.⁵

III.III.2. Wody

4,5 % obszaru Gminy Łodygowice stanowią wody i rozlewiska. Główne potoki przepływające przez Gminę to: Żylica, Wieśnik, Kalonka, Bartoszowiec. Gmina na długości ok. 4,5 km posiada dostęp do Jeziora Żywieckiego. Jezioro Żywieckie powstało w 1966r. i jest zbiornikiem retencyjnym na rzece Sole. Położone jest na granicy Kotliny Żywieckiej i Beskidu Małego. Zbiornik wykorzystywany jest do produkcji energii elektrycznej (wewnątrz zapory znajduje się elektrownia wodna o mocy 21 MW), do ochrony przeciwpowodziowej i uregulowania przepływów górnej Wisły, a także w celach rekreacyjnych. Cały obszar Gminy należy do karpackiego regionu hydrogeologicznego, podregionu zewnątrz-karpackiego.

Wody podziemne występują tu w postaci wód szczelinowych, rzadziej szczelinowo - porowych w utworach kredy i paleogenu (głównie piaskowce i zlepieńce). Wydajności w strefach zbudowanych z piaskowców mogą osiągać do $5 \text{ m}^3/\text{h}$, zaś w strefach z przewagą łupków z reguły nie przekraczają $2 \text{ m}^3/\text{h}$. Głębokość zalegania zwierciadła wód podziemnych waha się od kilku do kilkudziesięciu metrów na kulminacjach. W dolinie potoku Żylica występują wody

⁵ „Śląskie żyj zdrowo dbaj o czystość powietrza” - Folder opracowany na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego przez ATMOTERM S.A. w ramach Programu ochrony powietrza dla stref województwa śląskiego dofinansowanego ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach i Urzędu Wojewódzkiego; www.slaskie.pl

porowe w utworach czwartorzędowych. Na całym obszarze brak izolacji pierwszego poziomu wodonośnego od powierzchni terenu.⁶

Zagrożeniem dla jakości wód na terenie Gminy mogą być skażenia komunalne, których źródłem mogą być braki w infrastrukturze kanalizacyjnej, w szczególności nieszczelne osadniki przydomowe. Jako czynniki zagrażające można wskazać również stosowane w rolnictwie środki chemiczne oraz splukiwane z nawierzchni dróg substancje ropopochodne.

III.III.3. Inne

Problemem w zakresie ochrony środowiska są niewątpliwie dzikie wysypiska śmieci, które pojawiają się w różnych miejscach w Gminie min. przy rzece Żylica, potoku Wieśnik, nad Jeziorem Żywieckim czy przy drogach gminnych i powiatowych.

---

⁶ Strategia rozwoju Gminy Łodygowice na lata 2014-2020.

III.IV. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

III.IV.1. Wodociągi

Zaopatrzenie w wodę mieszkańców w Gminie Łodygowice realizowane jest przez spółkę komunalną Eco Team Service sp. z o.o. z siedzibą w Łodygowicach. System zaopatrzenia w wodę Gminy oparty jest na ujęciu wód podziemnych i powierzchniowych. Według stanu na koniec roku 2013. łączna długość sieci wodociągowej na terenie Gminy wynosiła 142 km oraz 162 km przyłączy. Stan techniczny sieci można uznać za dobry. Sieć wykonana jest w 90% z rur polietylenowych – PE. Na sieci zamontowane są zasuwy strefowe umożliwiające odcięcie rejonów w sytuacjach powstania awarii, co pozwala na ewentualne zmniejszenie strat wody. Ponadto infrastruktura wyposażona jest w system monitoringu sieci wodociągowej, który zapewnia wcześniejsze wykrycie awarii (pokrycie obszaru monitoringu wodociągu to ok. 50%). Każda Stacja Uzdadniania Wody posiada system uzdatniania wody podchlorynem sodu, w tym jedna, która podnosi poziom pH wody. Zapotrzebowanie na wodę w gminie w całości pokrywane jest z ujęć własnych, ale w okresach susz lub intensywnych opadów deszczu, część z ujęć powierzchniowych jest wyłączana. Wówczas niedobór wody bilansowany jest jej zakupem z Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Żywcu, dzięki czemu nie ma zagrożenia przerwy w dostawach wody dla mieszkańców i podmiotów gospodarczych.

W lipcu 2015r. została udostępniona nowoczesna stacja uzdatniania wody w Łodygowicach. Zastosowana technologia pozwala wyeliminować konieczność stosowania środków chemicznych w procesie uzdatniania wody, zastępując ją procesem ozonowania. W zastosowanej technologii do uzdatniania wody wykorzystywane są urządzenia dla których działania niezbędna jest wyłącznie energia elektryczna. Działanie SUW w oparciu o zastosowaną technologię wyklucza emisję jakichkolwiek szkodliwych związków do wody i atmosfery. W ramach inwestycji nie tylko zmodernizowano samą stację uzdatniania wody (wprowadzono nowoczesny system zabezpieczeń, filtracji wody, system ozonujący, aparaturę monitorującą wszystkie procesy na stacji z możliwością zdalnej kontroli), ale także wybudowano zbiornik retencyjny, gromadzący oczyszczoną wodą, o pojemności 700 m³.

Niestety tylko część mieszkańców gminy została objęta zasięgiem stacji.

III.IV.2. Kanalizacja

Gmina Łodygowice jest członkiem Związku Międzygminnego ds. Ekologii w Żywcu, który realizuje zadanie w zakresie budowy kanalizacji sanitarnej. Cały teren Gminy wchodzi w skład Aglomeracji Żywiec. Sieć kanalizacyjna obejmująca wszystkie sołectwa gminy została wykonana przez Związek w latach 2008-2012 w ramach Projektu: „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie”. W ramach zakończonych robót zostało wykonane 205,19 km sieci kanalizacyjnej, 62 przepompownie i 3 tłocznie ścieków. Na koniec 2013 r. do sieci podłączone było 3139 budynków mieszkalnych i użytkowych. Ścieki kierowane są do oczyszczalni ścieków w Żywcu należącej do MPWIK Sp. z o.o., która zajmuje się eksploatacją sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Łodygowice.

Do skanalizowania pozostały jeszcze niektóre rejony gminy tzw. białe plamy. Obecnie realizowany jest kontrakt pn.: Budowa dodatkowej sieci kanalizacyjnej w gminie Łodygowice – kontrakt 22-1 w ramach którego skanalizowane zostaną:

- 1) Pietrzykowice ul. Bory, Widok, Kalinowa, Strażacka, Źwirowa i Turkusowa- 2,05 km sieci, 22 przyłącza, 2 pompownie
- 2) Bierna ul. Orchidei, Porąbki- 0,2 km sieci, 3 przyłącza
- Łodygowice ul. Brzozowa, Stroma – 0,5 km, 8 przyłączy
- 3) Zarzecze ośrodki – 5,5, km, 60 przyłączy, 9 pompowni
- 4) Łodygowice ul. Kolejowa, Poczтовая, Dworcowa, Magazynowa – 1,21 km, 32 przyłącza
- 5) Zespół Szkół nr 1 w Łodygowicach – 1 przyłączy.

Budynki, które nie są podłączone do kanalizacji, korzystają z bezodpływowych zbiorników przydomowych. Stan techniczny wielu z tych zbiorników jest zły, co skutkuje przedostawaniem się zanieczyszczeń do ziemi i wód podziemnych i powierzchniowych. Ponadto część posesji wyposażona jest w przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Za sprawą realizacji inwestycji „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie”, znaczna część mieszkańców gminy ma możliwość korzystania z sieci kanalizacyjnej i wodociągowej. Poczynione inwestycje przyniosły nie tylko poprawę jakości wód podziemnych i powierzchniowych, ale również korzystną zmianę w zakresie jakości gleby.

Mimo nowej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, brak podłączenia części mieszkańców gminy do sieci, jak również pojawiające się awarie, częstokroć wynikające z zaniedbań i nieprawidłowego użytkowania samych odbiorców skutkują nawarstwianiem się istotnych problemów. Przedostające się zanieczyszczenia do gleby na skutek braku systematyczności w ich wywożeniu, stwarzają zagrożenie zarówno chemiczne jak i bakteriologiczne. W związku z powyższym, ogromną rolę odgrywa eksploatacja infrastruktury analogicznie z jej

przeznaczeniem oraz czynności mające na celu bezzwłoczne eliminowanie tych nieprawidłowości.”⁷

III.IV.3. Energetyka, ciepłownictwo, telekomunikacja

Cały obszar gminy jest zelektryfikowany. Przez teren gminy przebiegają napowietrzne i kablowe linie elektroenergetyczne oraz zlokalizowane są stacje transformatorowe. Teren gminy zasilany jest z Głównego Punktu Zasilającego Żywiec liniami elektroenergetycznymi 15 kV „Łodygowice”, „WOPR”, „Słotwina”. Linie napowietrzne na terenie Gminy to: linia wysokiego napięcia 110kV relacji Szczyrk – Żywiec, linie średniego napięcia 30kV, linie niskiego napięcia 15kV.

Na obszarze Gminy nie występuje scentralizowana gospodarka ciepła. Ogrzewanie obiektów i produkcja ciepłej wody użytkowej w gospodarstwach domowych jednorodzinnych odbywa się indywidualnie w oparciu o różne źródła energii (węgiel i drewno, gaz ziemny, gaz płynny, olej opałowy i energia elektryczna). Wszystkie obiekty będące własnością gminy posiadają kotłownie gazowe, a większość dodatkowo wyposażona jest w instalacje solarne.

Na terenie Gminy Łodygowice zasilanie gazem realizowane jest z gazociągu wysokoprężnego (250 CN 6,3 MPa) relacji Bielsko – Buczkowice – Żywiec, którego trasa przebiega wzdłuż granic Gminy z Buczkowicami i Lipową. W Gminie zlokalizowano dwie stacje redukcyjno-pomiarowe I – stopnia zlokalizowane w Rybarzowicach (obsługuje rejon Łodygowic, Biernej i Zarzecza) oraz Pietrzykowicach (obsługuje rejon Pietrzykowic). Gaz jako nośnik energii wykorzystywany jest w szczególności dla celów komunalno-bytowych.

Teren całej Gminy objęty jest siecią telefonii stacjonarnej oraz zasięgiem wszystkich operatorów telefonii komórkowej, działających na terenie Polski. Internet dostarczany jest drogą radiową, siecią komórkową oraz siecią światłowodową.⁸

---

⁷ <http://www.zmge.zywiec.pl/>

⁸ Strategia rozwoju Gminy Łodygowice na lata 2014-2020.

III.IV.4. Komunikacja

Przez teren gminy przebiega trasa kolejowa relacji: Katowice - Zwardoń. Mieszkańcy Gminy korzystają z 3 stacji kolejowych: Łodygowice Górne, Łodygowice i Pietrzykowiec Żywieckie.

Transport drogowy realizowany jest przez sieć dróg o różnych parametrach:

Tabela nr 41 Sieć dróg w Gminie Łodygowice.

Lp	Klasa drogi	Nr drogi	Nazwa drogi	Lokalizacja drogi	Dł. drogi	Lok. na obszarze gminy	Długość	Opis
1	G	1404 S	Wilkowice - Hucisko - Łodygowice	0+000 ÷ 7+540	7,540	3+540 ÷ 7+540	4.000	gr. z pow. bielski m; #DK 69
2	Z	1464 S	Łodygowice - Bierna - Zarzecze	0+000 ÷ 3+100	3,100	0+000 ÷ 3+100	3.100	#DP 1404 S; #DP 1406 S
3	Z	1406 S	Zarzecze - Tresna	0+000 ÷ 6+640	6,640	0+000 ÷ 3+000	3.000	#DK 69; gr. Gminy
4	Z	1455 S	Pietrzykowiec - Lipowa - Ostre - Twardorzeczka - Leśna	0+000 ÷ 15+700	15,700	0+000 ÷ 4+000	4.000	#DK 69; gr. gminy
5	Z	1459 S	Pietrzykowiec Dołem	0+000 ÷ 3+450	3,450	0+000 ÷ 3+450	3.450	#DK 69; #DP 1455 S
6	Z	1400 S	Łodygowice - Kalna - Godziszka	0+000 ÷ 2+700	2,700	0+000 ÷ 2+700	2.700	#DK 69; gr. z pow. Bielski m

7	Z	1401 S	Buczkowice - Rybarzowice	0+000 ÷ 4+521	4,521	4+100 ÷ 4+521	0.421	gr. z pow. bielski m; #DK 69
8	S	S 69	Bielsko-Biała- Żywiec - Zwardoń					
9		DK 69					4,5	

źródło: Powiatowy Zarząd Dróg

Uzupełnieniem podstawowej sieci drogowej są drogi gminne, których długość wynosi 258 km. Wszystkie drogi są utwardzone nawierzchnią bitumiczną, posiadają swoją nazwę i numer zgodnie z uchwałą nr 237/119/II/2004 podjętą przez Zarząd Urzędu Marszałkowskiego w Katowicach.

Sołectwo Łodygowice - 161 dróg
Sołectwo Pietrzykowice - 139 dróg
Sołectwo Bierna - 37 dróg
Sołectwo Zarzecze - 32 drogi

Ponadto istnieje także ok. 100 km dróg dojazdowych do gruntów rolnych, część z nich posiada nawierzchnię żwirową.

III.V. OBIEKTY BUDOWLANE

III.V.1. Mieszkalnictwo

Według danych na dzień 31 grudnia 2014r. w Gminie Łodygowice było 4205 mieszkań, których powierzchnia użytkowa wynosiła średnio 101 m². Budownictwo mieszkaniowe w Gminie to głównie domy jednorodzinne, których ilość z roku na rok systematycznie rośnie – w ciągu ostatnich trzech lat oddano do użytkowania prawie o domów mieszkalnych, średnio 66 rocznie. Najwięcej mieszkań powstało w Łodygowicach (ponad 50%) oraz w Pietrzykowicach (prawie 30%), najmniej w Biernej (15%) i Zarzeczu (5%).

Tabela nr 42 ilość mieszkań oddanych do użytkowania w poszczególnych sołectwach w latach 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Łodygowice	29	33	24	34	42
Pietrzykowice	8	11	19	19	20
Bierna	8	4	8	10	11
Zarzecze	2	5	1	7	3

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl>)

Według danych na koniec roku 2013 ok. 85% gospodarstw domowych przyłączonych było do gminnej sieci wodociągowej, pozostałe gospodarstwa korzystały z własnych ujęć wody (studni). Liczba mieszkańców przyłączających się do wodociągu gminnego sukcesywnie wzrasta (w ostatnich 6 latach o ok. 20%). Ok. 40% mieszkań korzysta z gazu z sieci, większość wyposażona jest w łazienki z ustępem splukiwanym i bieżącą ciepłą wodą, niemal wszystkie ogrzewane są przez indywidualne centralne ogrzewanie lub piece.

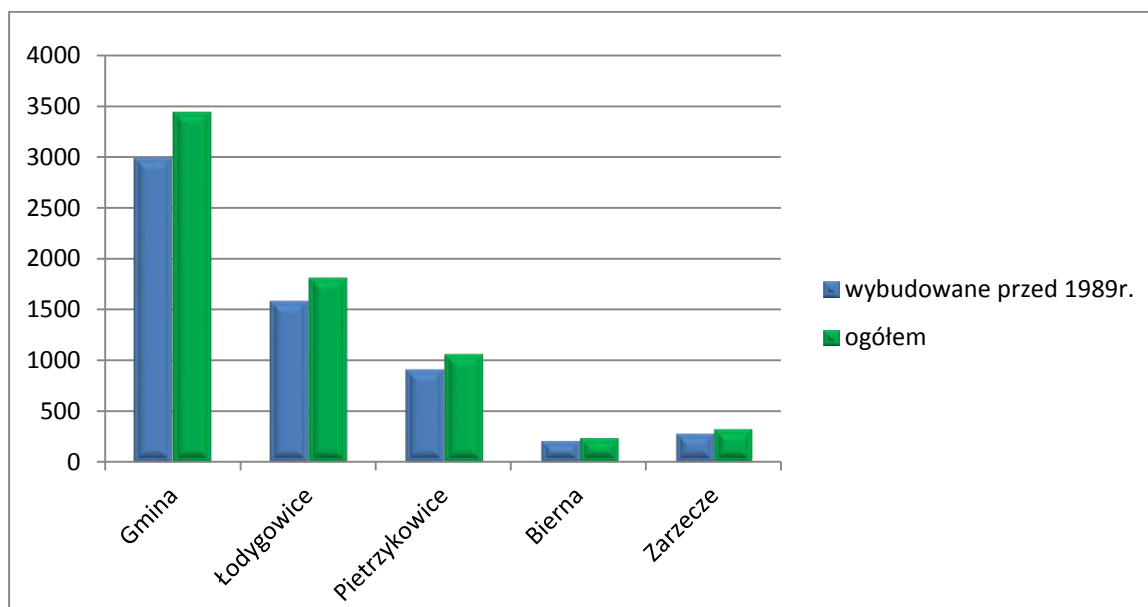
Tabela nr 43 Wyposażenie mieszkań w poszczególnych sołectwach wg stanu na 2002r.

	ŁODYGOWICE	PIETRZYKOWICE	BIERNA	ZARZECZE
Mieszkania ogółem	1776	1033	227	316
OGRZEWANIE				
CO zbiorowe	-	-	-	3
CO indywidualne	1416	819	186	285
piece	351	209	41	28
WYPOSAŻENIE				
wodociąg	1719	997	221	311
ustęp splukiwany	1571	887	201	300
łazienka	1604	914	206	301
ciepła woda bieżąca	1577	889	207	294
gaz z sieci	704	312	63	122
gaz z butli	553	455	116	128
OKRES BUDOWY				
przed 1945r.	326	206	35	12
1945-1970	715	402	110	192
1971-1978	282	153	24	44
1979-1988	260	150	32	34
1989-2000	186	116	26	32
2001-2002	45	35	11	12
Liczba osób w mieszkaniu	3,79	4,13	3,87	4,08

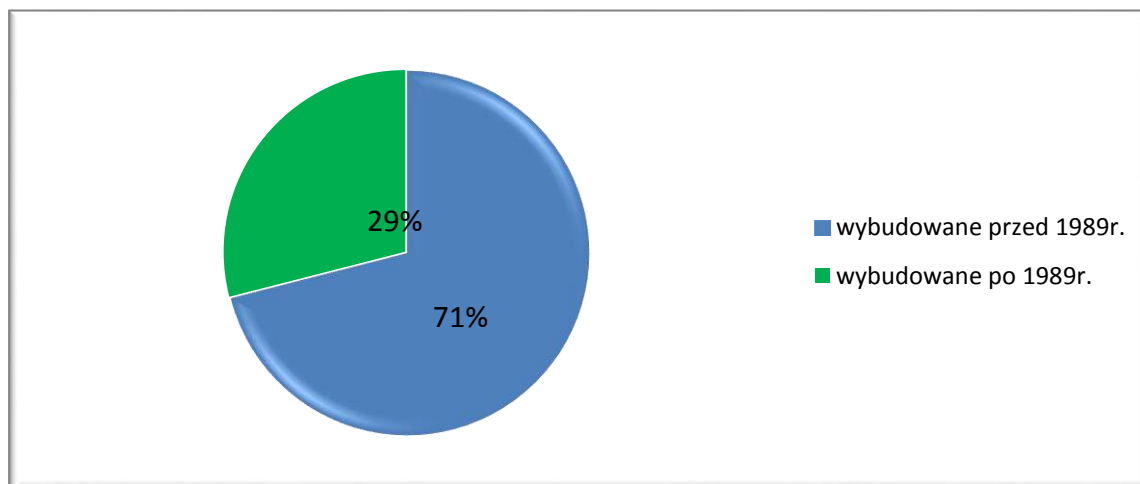
źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl>)

Według danych na koniec 2014r. liczba mieszkań wybudowanych przed 1989r. stanowiła nieco ponad 70% wszystkich mieszkań. Należy zauważyć, że stosunek liczby budynków wybudowanych przed 1989r. do budynków nowych systematycznie spada. Zgodnie z danymi GUS za 2002r. wskaźnik ten wynosił wtedy 86,50% i był porównywalny we wszystkich miejscowościach Gminy.

Tabela nr 44 Liczba mieszkań wybudowanych przed 1989r. w stosunku do ogólnej liczby mieszkań wg stanu na 2002r. z podziałem na sołectwa

Wykres nr 25 Liczba mieszkań wybudowanych przed 1989r. w stosunku do ogólnej liczby mieszkań wg stanu na 2014r.

W zasobach mieszkaniowych Gminy znajduje się obecnie tylko jedno mieszkanie będące własnością Gminy Łodygowice. Mieszkanie mieści się w budynku tzw. Starej Poczty przy ul. Żywieckiej 117 o pow. 64,70 m² i wykorzystywane jest przez GOPS jako tymczasowe mieszkanie dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Dodatkowo GOPS wynajmuje jeszcze jedno mieszkanie w Ośrodku Zdrowia w Pietrzykowicach o pow. 75,73 m², również w celu doraźnego zapewnienia lokum osobom znajdującym się z trudnej sytuacji.

III.V.2. Przestrzeń publiczna

Zabytki

Na terenie gminy Łodygowice znajdują się obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa śląskiego, ewidencjonowanego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach w którym figurują następujące obiekty:

Kościół parafialny pod wezwaniem Świętego Szymona i Judy Apostoła, wzniesiony w latach 1634 – 1635, powiększony w drugiej połowie XVII i drugiej połowie XVIII wieku.

Wpisany do rejestru zabytków w dniu 20 IX 1977r. pod numerem A/186/77

obejmuje kościół wraz z najbliższym otoczeniem (nieistniejący cmentarz) i drzewostanem w obrębie ogrodzenia.

Zespół zamkowo-parkowy, składający się z:

dworu obronnego z 1631 roku, przebudowanego w drugiej połowie XIX wieku w stylu neogotyckim, murowanego, parku wraz z pozostałościami fortyfikacji ziemnych z 1673 roku, na rzucie czworoboku z czterema basztami w narożach – wśród starodrzewia zachowane ziemne fragmenty bastionów, kurtyn oraz ślady fosy

Kapliczki znajdujące się na terenie gminy:

Dzwonnica w Biernej. Wybudowana z funduszy komitetu w Biernej działającego przy parafi.

Kapliczka na Midorowym polu wzniesiona w dniu 15 maja 1848 na pamiątkę zniesienia pańszczyzny

Kapliczka Chrystusa Zmartwychwstałego ufundowana przez radnego gminy Baltazara Imielskiego z żoną w 1861 roku.

Kapliczka Męki Pańskiej przeniesiona z Placu Wolności w Łodygowicach na cmentarz parafialny. Pochodzi z połowy XIX wieku.

Problemy przestrzenne.

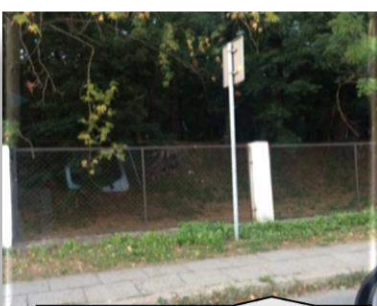
Na terenie całej Gminy Łodygowice istnieją również problemy przestrzenne dotyczące stanu dróg, chodników, terenów zielonych, jakości krajobrazu. Dotyczy to w szczególności: zdegradowanych budynków infrastruktury technicznej. Odnowy i modernizacji wymagają też niektóre obiekty i obszary poprzemysłowe, przy czym problemem w tym zakresie mogą być stosunki własnościowe. Do obiektów takich zaliczyć można przede wszystkim: budynki Meblodexu, stacji PKP w Łodygowicach, ośrodka Budryk w Zarzeczcu, obiekty dobudowane do zamku w Łodygowicach wraz z otoczeniem parkowym oraz teren starej cegielni.

Meblodex

Meblodex

Stacja PKP
Łodygowice DolneStacja PKP
Łodygowice DolneOśrodek Budryk w
ZarzeczcuOśrodek Budryk w
ZarzeczcuOtoczenie zamku w
ŁodygowicachOtoczenie zamku w
ŁodygowicachStara Cegielnia ul.
Żeromskiego

Zarówno oceny interesariuszy jak i wizje lokalne pozwalają na stwierdzenie, że na terenie Gminy, występują przestrzenie i obiekty zdegradowane. Są to nie tylko tereny przemysłowe ale i zdewastowane tereny zielone. Jako obiekty wymagające remontu, modernizacji czy nadania nowej funkcji wskazywano:

- otoczenie zamku w Łodygowicach Dolnych
- budynki po MEBLODEX w Łodygowicach Dolnych,
- stacja PKP w Łodygowicach Dolnych,
- stacja PKP w Łodygowicach Górnych,
- stacja PKP w Pietrzykowicach,
- tereny starego WOPR w Łodygowicach Dolnych,
- ośrodek BUDRYK w Zarzeczcu,
- budynki po Garbarni w Łodygowicach Dolnych,
- bloki powoprowskie w Łodygowicach Dolnych,
- stara cegielnia w Łodygowicach Górnych

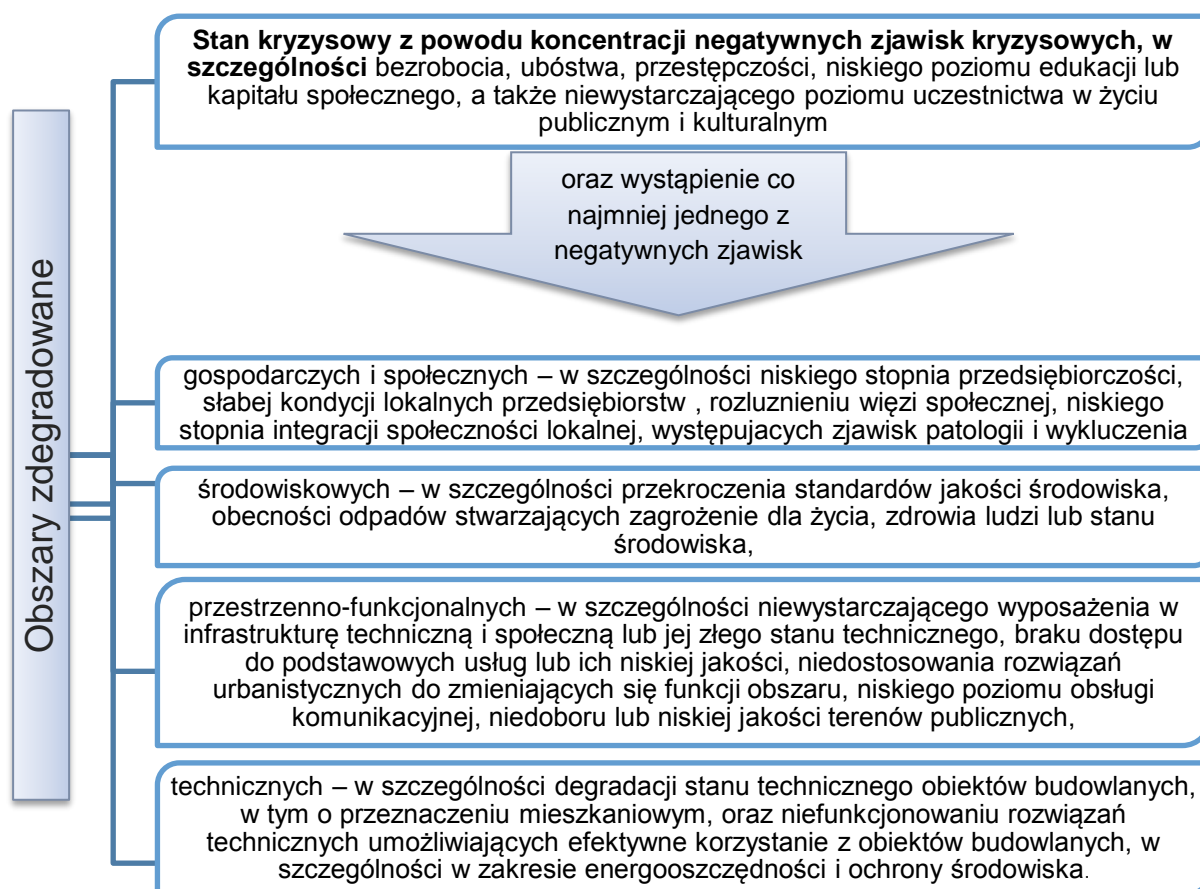

IV. OBSZARY ZDEGRADOWANE

IV.1. Kryteria wyznaczenia obszarów zdegradowanych

Ustalenie obszarów, które mogą być uznane za zdegradowane, nastąpiło w pierwszym rzędzie w oparciu o przeprowadzoną analizę wskaźnikową na podstawie danych liczbowych zebranych zarówno dla całej Gminy Łodygowice jak i dla poszczególnych sołectw. Na podstawie tak zebranych danych wyliczone zostały wskaźniki dotyczące kluczowych dziedzin funkcjonowania w Gminie pozwalające na delimitację obszarów zdegradowanych. Zestawienie wskaźników dla całej Gminy ze wskaźnikami w poszczególnych sołectwach, a w niektórych przypadkach także ze wskaźnikami dla innych jednostek administracyjnych, pozwoliło na wytypowanie obszarów charakteryzujących się gorszą sytuacją w stopniu umożliwiającym uznanie tych obszarów za zdegradowane.

IV.2. Kryteria wyznaczenia obszarów zdegradowanych według ustawy o rewitalizacji

Wyznaczenie określonego obszaru jako obszaru zdegradowanego wymaga zatem spełnienia łącznie kilku przesłanek, przy czym w każdym przypadku obligatoryjnie na takim terenie musi występować stan kryzysowy z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Ponadto na takim obszarze musi wystąpić co najmniej jedno z innych negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji wyżej wymienionych negatywnych zjawisk.

Diagnoza sytuacji w Gminie Łodygowice została przeprowadzona w oparciu o weryfikowalne wskaźniki ilościowe oceny negatywnych zjawisk.

Tabela nr 45 wskaźniki oceny negatywnych zjawisk

WSKAŹNIK	METODOLOGIA
ZJAWISKA SPOŁECZNE	
Stopa bezrobocia rejestrowanego	stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby osób aktywnych zawodowo
Stopa bezrobocia długotrwałego	stosunek liczby osób bezskutecznie poszukujących pracy przez okres minimum 12 miesięcy do liczby osób aktywnych zawodowo
Bezrobocie osób poniżej 25 r. życia	stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w wieku poniżej 25r. życia do ogólnej liczby bezrobotnych
Bezrobocie osób powyżej 50r. życia	stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w wieku powyżej 50r. życia do ogólnej liczby bezrobotnych
Poziom przestępczości	stosunek liczby przestępstw do liczby ludności
Poziom ubóstwa	stosunek liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa do liczby mieszkańców
Poziom ubóstwa i wykluczenia	stosunek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej do liczby mieszkańców

Poziom aktywności społecznej	liczba aktywnych organizacji społecznych na 100 mieszkańców
Poziom uczestnictwa w życiu publicznym	frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych
Depopulacja	średni roczny ubytek ludności z przestrzeni ostatnich pięciu lat
Cudzoziemcy	liczba mieszkańców narodowości innej niż polska w stosunku do liczby ludności ogółem
Starzenie się społeczeństwa	stosunek liczby osób w wieku poprodukcyjnym do ogólnej liczby mieszkańców
ZJAWISKA GOSPODARCZE	
Poziom aktywności gospodarczej	liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców
ZJAWISKA TECHNICZNE	
Degradacja stanu technicznego budynków	liczba budynków wybudowanych przed 1989r. w stosunku do ogólnej liczby budynków
Stan wyposażenia technicznego mieszkań I	liczba mieszkań niewyposażonych w wodociąg w stosunku do ogólnej liczby mieszkań
Stan wyposażenia technicznego mieszkań II	liczba mieszkań niewyposażonych w kanalizację w stosunku do ogólnej liczby mieszkań
Stan wyposażenia technicznego mieszkań III	liczba mieszkań niewyposażonych w łazienkę w stosunku do ogólnej liczby mieszkań
Stan wyposażenia technicznego mieszkań IV	liczba mieszkań niewyposażonych w ustęp spłukiwany w stosunku do ogólnej liczby mieszkań
ZJAWISKA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE	
Zły stan techniczny obiektów	udział obiektów w przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym wymagających modernizacji
ZJAWISKA ŚRODOWISKOWE	
Zanieczyszczenie powietrza	część obszaru zakwalifikowana do strefy C ze względu na ponadnormatywne stężenia substancji zanieczyszczających powietrze

źródło: opracowanie własne

IV.3. Opinie mieszkańców w procesie wyznaczania obszarów zdegradowanych

Należy zauważyć, że degradacja w poszczególnych sołectwach nie ma jednakowego wymiaru, wynika z różnych przesłanek i ma różne nasilenie. Wytypowanie problemów i określenie wskaźników degradacji na poszczególnych obszarach stanowiło podstawę do przeprowadzenia pogłębionej analizy mającej na celu ustalenie granic obszarów zdegradowanych. Przeprowadzono badania, w ramach których zwrócono się do interesariuszy obszaru, w szczególności mieszkańców Gminy, lokalnych liderów, pracowników instytucji samorządowych, wykonano badania ankietowe i wizje lokalne.

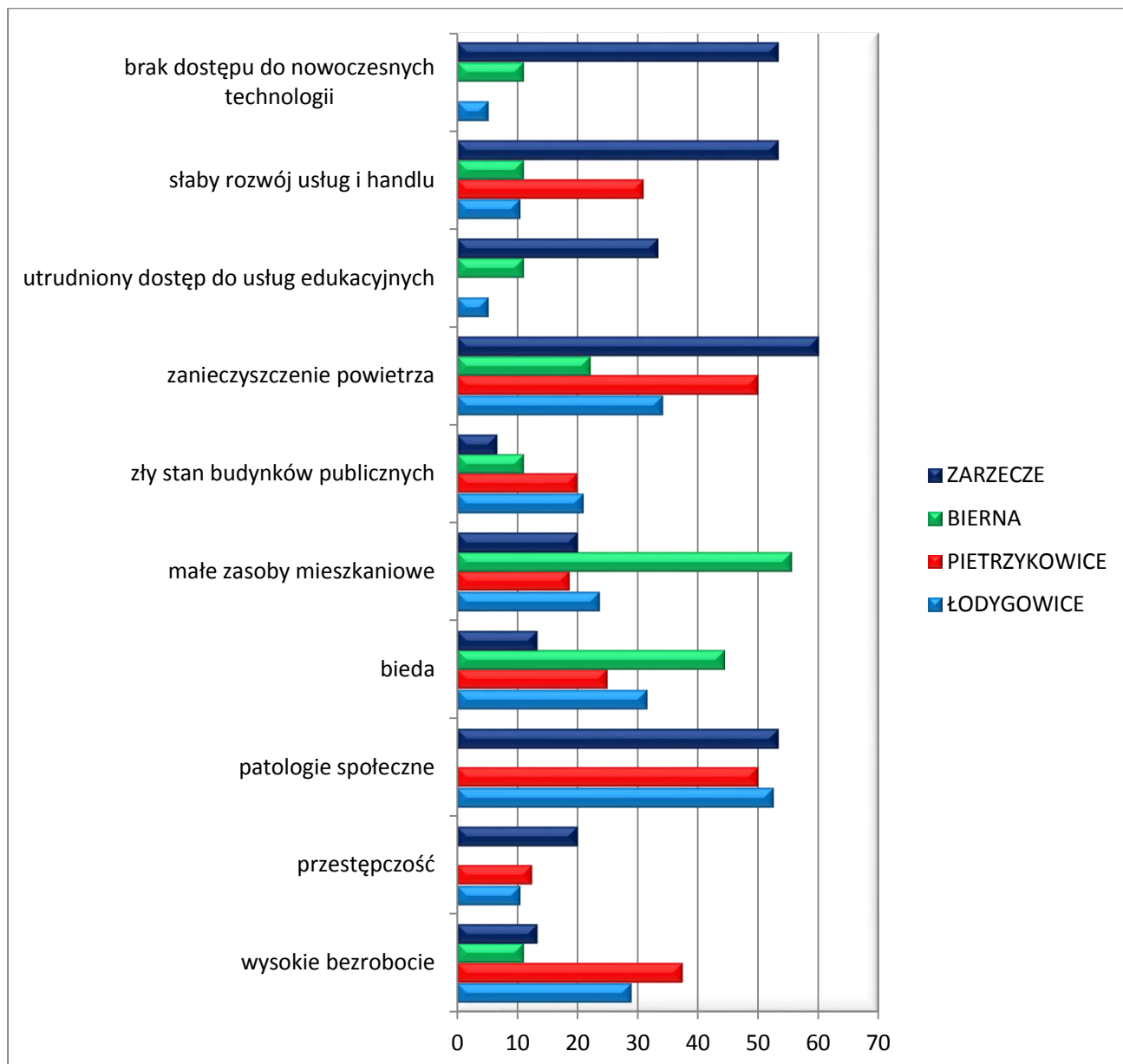
Wykonane analizy przeprowadzone odrębnie dla każdego z badanych obszarów pozwoliły na ustalenie, jakie problemy postrzegane są przez nich jako największe i najbardziej istotne. Na podstawie procentowego udziału głosów badanych mieszkańców określono główne problemy w poszczególnych sołectwach (w opinii interesariuszy):

- 1) w sołectwie Łodygowice to: patologie społeczne (wskazało na nie aż 52% badanych mieszkańców z tego obszaru), zanieczyszczenie środowiska, bieda, wysokie bezrobocie, małe zasoby mieszkaniowe, zły stan budynków publicznych, przestępczość oraz słaby rozwój usług i handlu.
- 2) w sołectwie Pietrzykowice to: patologie społeczne, zanieczyszczenie środowiska, wysokie bezrobocie, bieda, zły stan budynków publicznych, małe zasoby mieszkaniowe, przestępczość.
- 3) w sołectwie Bierna to: małe zasoby mieszkaniowe, bieda, zanieczyszczenie środowiska, wysokie bezrobocie, zły stan budynków publicznych, utrudniony dostęp do usług edukacyjnych, brak dostępu do nowoczesnych technologii, słaby rozwój usług i handlu, brak podstawowych mediów.
- 4) w sołectwie Zarzecze to: zanieczyszczenie środowiska, patologie społeczne, brak dostępu do nowoczesnych technologii, słaby rozwój usług i handlu, utrudniony dostęp do usług edukacyjnych, przestępczość, małe zasoby mieszkaniowe, wysokie bezrobocie i bieda.

Oceny te wskazują na:

- złą opinię o badanych obszarach wśród interesariuszy,
- poczucie zagrożenia interesariuszy badanych obszarów i mieszkańców gminy,
- dewastację przestrzeni publicznych,
- niską jakość życia.

Wykres nr 26 główne problemy w poszczególnych sołectwach Gminy Łodygowice według interesariuszy z tych obszarów (w % ilości osób wskazujących na dany problem).

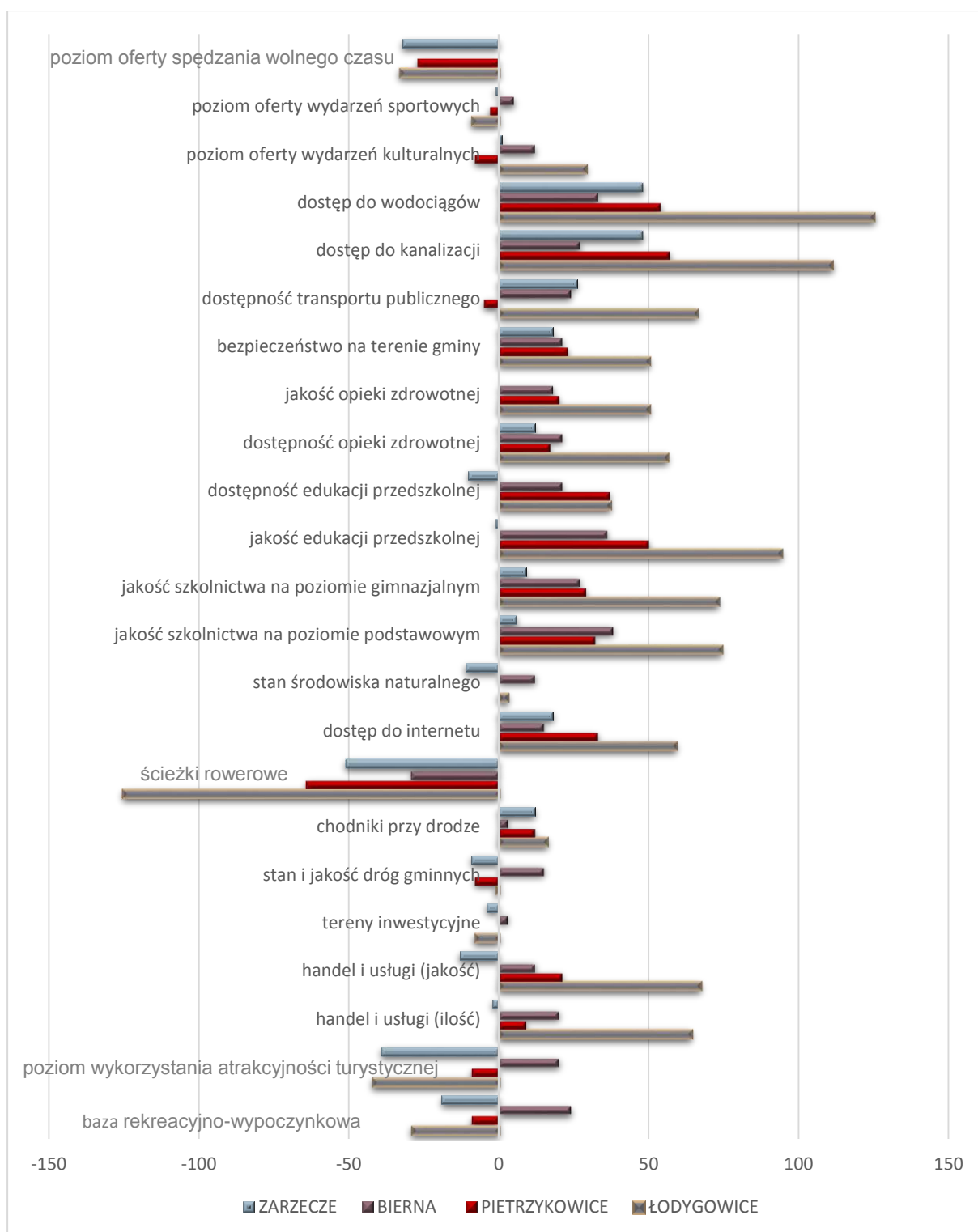

źródło: opracowanie własne

Na podstawie pięciostopniowej skali oceniono też poszczególne dziedziny życia w Gminie. Oceny były następujące: bardzo dobra (5pkt), dobra (3 pkt), przeciętna (0 pkt), zła (-3 pkt), i bardzo zła (-3 pkt). Na podstawie tak przeprowadzonej oceny uzyskano, wskazujące na to, że:

- mieszkańcy wszystkich obszarów najgorzej oceniają stan ścieżek rowerowych,
- mieszkańcy gminy negatywnie oceniają poziom wykorzystania atrakcyjności turystycznej gmin,
- według mieszkańców bardzo zła jest także baza rekreacyjno-wypoczynkowa w gminie,
- we wszystkich sołectwach ze zdecydowaną negatywną oceną spotkała się oferta spędzania wolnego czasu,
- stan środowiska naturalnego postrzegany jest jako problematyczny,
- negatywna ocena dotyczyła także poziomu oferty wydarzeń sportowych,
- niezadawalający jest także stan i jakość dróg gminnych, w szczególności według mieszkańców Zarzecza,
- według mieszkańców gminy tereny inwestycyjne nie są zadawalające,
- tylko w jednym sołectwie (Bierna) wskazano na problem dostępności edukacji przedszkolnej,
- według części ankietowanych mieszkańców Pietrzykowic problemem jest dostępność transportu publicznego w Gminie,
- w Pietrzykowicach i Zarzeczu podkreślono niski poziom oferty wydarzeń kulturalnych.
- w Zarzeczu negatywnie oceniono handel i usługi, zarówno pod względem ilości jak i jakości oferty,
- na wysokim poziomie wszędzie oceniono dostęp do wodociągów i kanalizacji,
- pozytywna ocena ankietowanych dotyczyła także edukacji, na wszystkich jej poziomach,
- mieszkańcy raczej pozytywnie oceniają także dostępność i jakość opieki zdrowotnej
- pozytywnie należy ocenić dostępność internetu na terenie gminy,
- pozytywnie oceniany jest także poziom bezpieczeństwa na terenie gminy (i to pomimo wskazywania na przestępczość jako jeden z głównych problemów),
- handel i usługi, zarówno pod względem ilości jak i jakości, pozytywnie oceniane są przede wszystkim w Łodygowicach.

Wykres nr 27 ocena jakości życia w poszczególnych sołectwach Gminy Łodygowice według jej interesariuszy.

Mieszkańcy Gminy Łodygowice dostrzegają potrzebę rewitalizacji obszarów zdegradowanych. Jako zdegradowane tereny samodzielnie typowali w szczególności: otoczenie zamku w Łodygowicach, obszar Jeziora Żywieckiego oraz tereny nad rzeką Żylica, dworce PKP (w

Łodygowicach Górnych, w Łodygowicach Dolnych i w Pietrzykowicach), budynki po garbarni, Meblodex, WOPR oraz ulice na terenie wszystkich sołectw (powszechnie wskazywanym problemem były w szczególności brak chodników i oświetlenia w wielu miejscach).

IV.4. Wyznaczenie obszarów zdegradowanych.

Na podstawie dokonanej analizy ilościowej uzupełnionej o pogłębioną analizę dokonaną przy współpracy zainteresowanych uczestników procesu, wytypowano obszary zdegradowane w Gminie Łodygowice.

W oparciu o zdefiniowane wyżej wskaźniki negatywnych zjawisk ustalono stan występujący zarówno w poszczególnych sołectwach jak i w całej Gminie, a następnie wytypowano obszary, w których wskaźniki są gorsze od wartości w skali całej Gminy.

Tabela nr 46 wartości wskaźników negatywnych zjawisk w gminie Łodygowice

N R	WSKAŹNIK	Gmina	Łodygowice	Pietrzykowice	Bierna	Zarzecze
1	Stopa bezrobocia rejestrowanego	8,91%	8,12%	9,54%	10,23%	10,10%
2	Stopa bezrobocia długotrwałego	3,54%	3,35%	3,75%	2,81%	4,38%
3	Bezrobocie osób poniżej 25 r. życia	13,31 %	14,22%	11,66%	17,50%	11,32%
4	Bezrobocie osób powyżej 50r. życia	39,09 %	36,89%	41,72%	42,50	37,74%
5	Poziom przestępczości	0,67%	1,05%	0,31%	0,20%	0,22%
6	Poziom ubóstwa	1,33%	1,44%	0,82%	1,78%	2,10%
7	Poziom ubóstwa i wykluczenia	0,84%	0,90%	0,67%	0,79%	1,16%
8	Poziom aktywności społecznej	0,15	0,16	0,08	0,09	0,36
9	Poziom uczestnictwa w życiu publicznym	60,08 %	61,46%	57,22%	57,48%	64,34%
10	Starzenie się społeczeństwa	15,78 %	15,26%	16,58%	14,59%	16,69%
11	Poziom aktywności gospodarczej	9,80	10,45	8,66	8,20	11,29
12	Degradacja stanu technicznego budynków	86,50 %	86,54%	87,27%	85,78%	88,24%
13	Stan wyposażenia technicznego mieszkań I	3,10%	3,21%	3,48%	2,64%	1,58%

14	Stan wyposażenia technicznego mieszkań II	4,53%	3,38%	6,58%	4,85%	4,11%
15	Stan wyposażenia technicznego mieszkań III	9,68%	11,52%	9,25%	4,75%	9,76%
16	Stan wyposażenia technicznego mieszkań IV	11,54%	14,13%	11,45%	5,06%	11,72%
17	Zły stan techniczny obiektów	36,36%	81,81%	9,09%	0%	9,09%
18	Zanieczyszczenie powietrza	100%	100%	100%	100%	100%

źródło: opracowanie własne

Biorąc pod uwagę natężenie danego zjawiska na terenie poszczególnych sołectw w stosunku do wskaźników obliczonych dla całej Gminy, można wskazać, gdzie określone zjawisko stanowi problem w skali Gminy (osiąga parametry gorsze niż średnie wynikające ze wskaźnika dla całej Gminy).

Poszczególnym czynnikom przyporządkowano wagi, określające stopień wpływu na zdegradowanie społeczne określonego obszaru/ sołectwa, gdzie 1 to najmniejszy wpływ na degradację a 4 największy (waga danego czynnika uzależniona była w szczególności od jego oceny przez samych mieszkańców w badaniu ankietowym). Natężenie zjawiska określono w skali 1 – 4, gdzie 1 oznacza najmniejsze natężenie zjawiska w skali gminy, zaś 4 największe natężenie zjawiska w skali gminy.

Tabela nr 47 wartości wskaźników negatywnych zjawisk w gminie Łodygowice z uwzględnieniem natężenia zjawiska i nadanych wag

wskaźnik	Łodygowice	Pietrzykowice	Biernatec	Zarzeczów	waga	Łodygowice	Pietrzykowice	Biernatec	Zarzeczów
1	1	2	4	3	3	3	6	12	9
2	2	3	1	4	3	6	9	3	12
3	3	2	4	1	3	9	6	12	3
4	1	3	4	2	3	3	9	12	6
5	4	3	1	2	4	16	12	4	8
6	2	1	3	4	4	8	4	12	16
7	3	1	2	4	2	6	2	4	8
8	2	4	3	1	1	2	4	3	1
9	2	4	3	1	1	2	4	3	1
10	2	3	1	4	1	2	3	1	4
11	2	3	4	1	3	6	9	12	3
12	2	3	1	4	1	2	3	1	4
13	3	4	2	1	2	6	8	4	2
14	1	4	3	2	1	1	4	3	2
15	4	2	1	3	1	4	2	1	3

16	4	2	1	3	1	4	2	1	3
17	4	2	1	2	4	16	8	4	8
18	4	4	4	4	4	16	16	16	16
						112	111	108	109

W wyniku przeprowadzonej metodami statystycznymi diagnozy ustalono, w oparciu o przedstawione kryteria wagowe, obszar zdegradowany charakteryzujący się największą w skali gminy ilością problemów o najistotniejszym dla mieszkańców znaczeniu. Stwierdzono, że największa sytuacja kryzysowa występuje w miejscowości Łodygowice. Obszar miejscowości Łodygowice uznano za zdegradowany.

Sołectwo Łodygowice zajmuje około połowę obszaru całej Gminy. Powierzchnia sołectwa wynosi 1876 ha, a liczba mieszkańców według stanu na koniec 2014r. wynosiła 7205. Znajduje się tu siedziba Gminy Łodygowice. Zabudowa Łodygowic charakteryzuje się pewnym rozproszeniem, skupiając się jednak wzdłuż pasa wyznaczonego ul. Żywiecką, linią kolejową, ul. Piłsudskiego i ul. Piastowską. W granicach obszaru znajdują się: Urząd Gminy, obiekty zabytkowe (m.in. zespół parkowo-zamkowy, kościół pw. św. Szymona i św. Judy Tadeusza, cmentarz, kapliczki), szkoły (zespół szkół ogólnokształcących, zespół szkół nr 1, zespół szkół specjalnych), przedszkola (nr 1 i 2), komisariat Policji, Ochotnicza Straż Pożarna, Gminny Ośrodek Kultury, biblioteka gminna, infrastruktura sportowa (hale sportowe przy szkołach, boiska sportowe).

Główne funkcje obszaru:

- administracyjna,
- mieszkaniowa,
- edukacyjna,
- handlowa i usługowa,
- rekreacyjna,
- przyrodnicza.

Zdiagnozowane problemy na obszarze zdegradowanym na podstawie przeprowadzonej analizy wskaźnikowej dotyczą:

- liczby osób bezrobotnych oraz udziału osób bezrobotnych w wieku poniżej 25 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych, co biorąc pod uwagę ilość bezrobotnych w tym

sołectwie (największa ilość osób bezrobotnych mieszka w miejscowości Łodygowice – prawie połowa wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie) wskazuje na poważny problem w zakresie oferty pracy dla młodych ludzi na tym obszarze;

- wysokiego poziomu przestępczości – największa liczba przestępstw a zarazem najwyższy wskaźnik przestępczości przypada właśnie na Łodygowice;
- poziomu ubóstwa i wykluczenia – duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców;
- wysokiego stopnia degradacji stanu technicznego budynków – ponad 86% budynków zostało wybudowanych przed 1989r.;
- dużego udziału mieszkań bez wodociągów, kanalizacji, łazienki lub ustępu spłukiwanego w stosunku do ogólnej liczby mieszkań;
- wysokiego wskaźnika ilości w przestrzeni publicznej obiektów w złym stanie technicznym, wymagających modernizacji;
- zanieczyszczenia powietrza.

Dodatkowo na terenie sołectwa występują takie problemy jak: zagrożenie skażeniem komunalnym (m.in. z powodu braków w infrastrukturze kanalizacyjnym), dzikie wysypiska śmieci, mała ilość infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.

V. OBSZAR REWITALIZACJI

V.1 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji.

Wyznaczenie obszarów zdegradowanych oraz przeprowadzona diagnostyka w zakresie problemów i natężenia zjawisk negatywnych na tych obszarach stanowi podstawę do wskazania obszarów rewitalizacji oraz działań, których celem będzie przeciwdziałanie zjawiskom negatywnym i przeciwdziałanie zidentyfikowanym problemom. Jedno z podstawowych założeń programu rewitalizacji jest takie, że działania mają oddziaływać nie tylko na obszar rewitalizowany ale i także na cały obszar uznany za zdegradowany, a tym samym przyczyniać się do poprawy jakości życia wszystkich mieszkańców Gminy.

Zaplanowane działania w zakresie rewitalizacji oparte są na idei spójności i integracji we wszystkich sferach mających znaczenia dla osiągnięcia zakładanych rezultatów: sferze zagospodarowania przestrzennego, sferze społecznej i sferze gospodarczej. Uwzględniając zdiagnozowane problemy i oczekiwania samych interesariuszy obszarów zdegradowanych jako priorytetowe uznano doprowadzenie do poprawy jakości życia mieszkańców, ożywienia gospodarczego, odbudowy więzi społecznych i przywrócenia ładu przestrzennego.

Wyznaczając obszary rewitalizacji uwzględniono, że:

- jako obszar rewitalizacji wyznacza się obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację;
- obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy; obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic;
- niezamieszkałe tereny przemysłowe, w tym portowe i wydobywcze, tereny powojkowe albo pokolejowe, na których występują negatywne zjawiska, mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji wyłącznie w przypadku, gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym.

Wybrany do rewitalizacji obszar charakteryzuje wysoki poziom spójności, zaś zaplanowane działania, które będą na nim podejmowane pozostają we wzajemnej komplementarności.

Uwzględniając zasady wyznaczania obszaru rewitalizacji wyznaczono, jako obszar rewitalizacji część obszaru zdegradowanego w granicach wytyczonych na mapie stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszego programu.

Obszar rewitalizacji:

powierzchnia obszaru – 1,939 km² – co stanowi ok. 5,39%% powierzchni Gminy

liczba mieszkańców na obszarze rewitalizacji – 1929 – co stanowi ok. 13,53 % liczby mieszkańców Gminy

Obszar rewitalizacji nie przekracza 20% powierzchni gminy oraz jest zamieszkały przez mniej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

V.2 Pogłębiona analiza zjawisk kryzysowych występujących na wyznaczonym obszarze rewitalizacji.

Diagnoza przeprowadzona metodami statystycznymi pozwoliła na ustalenie w sposób obiektywny zjawisk kryzysowych występujących na wyznaczonym obszarze. Ustalenie problemów i wskaźników degradacji pozwoliło na wykonanie pogłębionej analizy obszaru. Przeprowadzone badania, zwrócono się do mieszkańców obszaru, lokalnych liderów, przedsiębiorców, pracowników instytucji, wykonano badania ankietowe i wizje lokalne, przeprowadzono konsultacje i dyskusje problemowe. Interesariusze wskazywali na zjawiska, które w ich ocenie stanowią problemy na badanym obszarze i przesądzają o jego degradacji.

Z zakresie problemów społecznych natężenie zjawisk kryzysowych dotyczy w ubóstwa, bezrobocia, przestępczości. Na obszarze zamieszkuje najwięcej osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na ubóstwo. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na obszarze zdegradowanym przekracza 50% wszystkich osób korzystających z pomocy z tego powodu na obszarze całej gminy. Dotyczy to również ilości rodzin objętych pomocą społeczną ze względu na ubóstwo. Na obszarze występuje też największa w skali gminy liczba rodzin objętych pomocą społeczną ze względu na niepełnosprawność. Również na tym obszarze zamieszkuje najwięcej osób korzystających z pomocy ze względu na alkoholizm (53%) wszystkich przypadków.

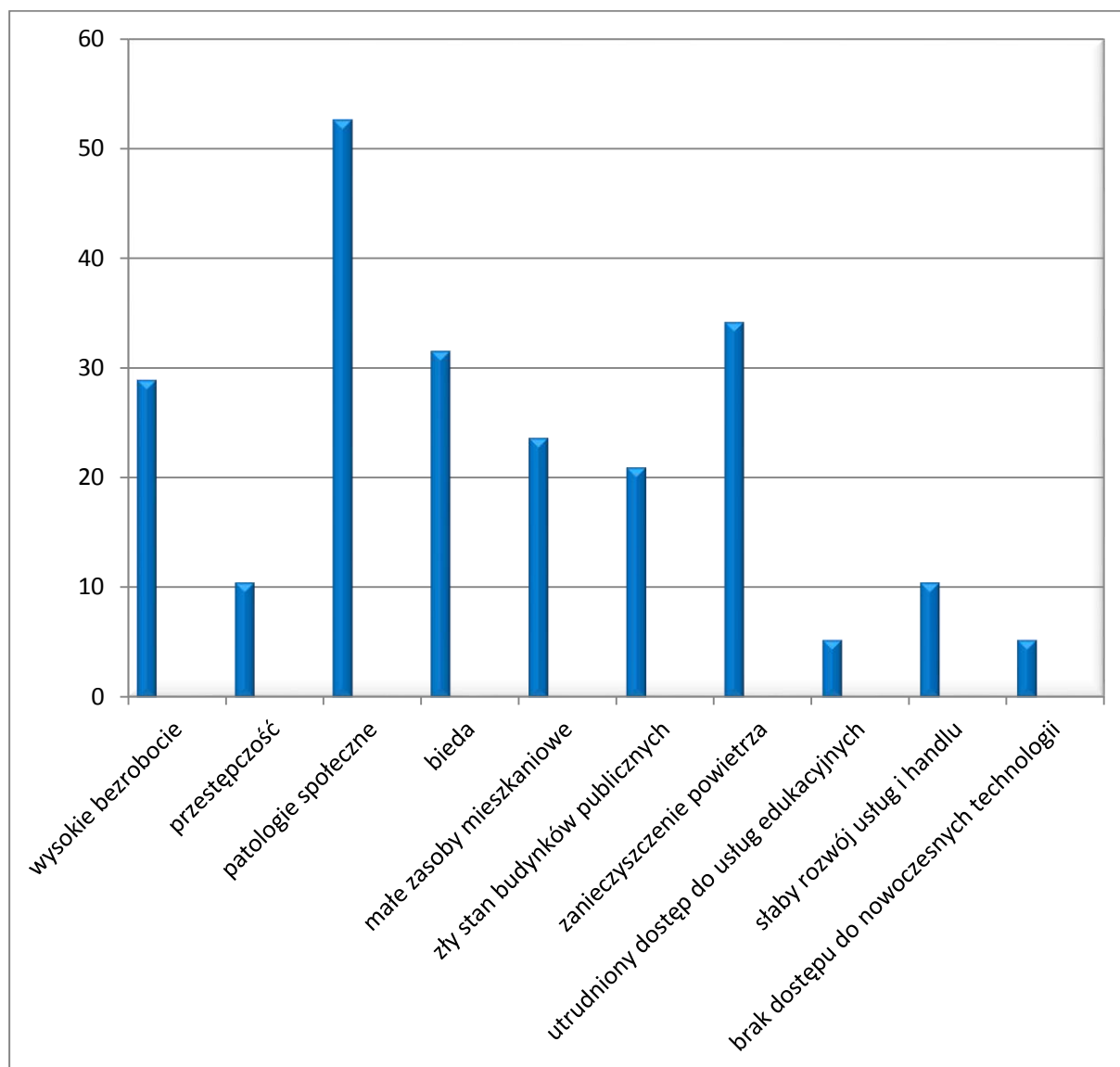
W miejscowości Łodygowice mieszka też największa ilość osób bezrobotnych (47% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych). Wśród osób bezrobotnych bardzo liczną grupę, bo liczącą prawie 40% stanowią osoby długotrwale bezrobotne. Najwięcej osób długotrwale bezrobotnych mieszka w Łodygowicach - prawie 49% wszystkich bezrobotnych w tej grupie w całej Gminie. Osoby bezrobotne poniżej 25 roku życia stanowią 13,3% wszystkich osób bezrobotnych w Gminie. Najwięcej osób w tej grupie mieszka w Łodygowicach (aż 50% wszystkich osób bezrobotnych poniżej 25 roku życia w całej Gminie). W Łodygowicach liczba młodych osób bezrobotnych stale się zwiększała od 2010r. W roku 2013 było ich aż 52. W 2014r. nastąpił wprawdzie spadek w stosunku do roku poprzedniego do liczby 32 bezrobotnych, jednak jest to i tak wyższe bezrobocie w tej grupie w miejscowości Łodygowice niż w roku 2010. Prawie 40% wszystkich zarejestrowanych osób bezrobotnych na terenie Gminy Łodygowice stanowią osoby powyżej 50 roku życia. Najwięcej osób z tej grupy zamieszkuje w miejscowości Łodygowice – 83 osoby, co stanowi ponad 44% wszystkich bezrobotnych w tej grupie w całej Gminie. Według danych na dzień 31.12.2014r. najwięcej osób bezrobotnych ma wykształcenie zasadnicze zawodowe (35%), następnie policealne/średnie zawodowe (24%) oraz gimnazjalne lub podstawowe (18%).

W roku 2014r. w Gminie Łodygowice odnotowano łącznie 95 przypadków popełnionych przestępstw, z czego największa ilość przypada na miejscowość Łodygowice – 76 przestępstw (aż 80% wszystkich popełnionych przestępstw). Niepokojącym zjawiskiem jest to, że w porównaniu do roku 2012 liczba przestępstw drastycznie wzrosła, bo aż 3,5-krotnie.

Interesariusze wskazywali na następujące najważniejsze problemy obszaru:

- patologie społeczne,
- bieda,
- przestępczość,
- wysokie bezrobocie,
- zanieczyszczenie powietrza,
- zły stan budynków publicznych,
- niskie zasoby mieszkaniowe.

Wykres 28 główne problemy w miejscowości Łodygowice według interesariuszy z tych obszarów (w % ilości osób wskazujących na dany problem).

Poziom przestępczości, patologie społeczne wpływają na niewystarczający poziom poczucia bezpieczeństwa mieszkańców obszaru.

We wszystkich badaniach zwracano też uwagę na problemy o charakterze technicznym i przestrzenno-funkcyjnym. Obejmuje to problemy przestrzenne dotyczące stanu dróg, chodników, terenów zielonych, jakości krajobrazu. Dotyczy to w szczególności: zdegradowanych budynków infrastruktury technicznej. Odnowy i modernizacji wymagają też niektóre obiekty i obszary poprzemysłowe, przy czym problemem w tym zakresie mogą być

stosunki własnościowe. Koncentracja tych problemów występuje właśnie na terenie miejscowości Łodygowice. W badaniach ankietowych wskazywano na konieczność odnowy zdegradowanych obiektów:

- otoczenie zamku w Łodygowicach Dolnych
- budynki po MEBLODEX w Łodygowicach Dolnych,
- stacja PKP w Łodygowicach Dolnych,
- stacja PKP w Łodygowicach Górnych,
- tereny starego WOPR w Łodygowicach Dolnych,
- budynki po Garbarni w Łodygowicach Dolnych,
- bloki powoprowskie w Łodygowicach Dolnych,
- stara cegielnia w Łodygowicach Górnych

Negatywne zjawiska występujące na obszarze obejmują również zjawiska środowiskowe, stanowiąc zarówno zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców jak i stanu środowiska. Problemem w zakresie ochrony środowiska są niewątpliwie dzikie wysypiska śmieci. Wysypiska stanowią zagrożenie dla stanu środowiska naturalnego w szczególności z uwagi na zanieczyszczenie gleb, zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych, negatywne oddziaływanie na faunę i florę. Największym jednak zagrożeniem dla zdrowia mieszkańców jest przekroczenie standardów jakości powietrza ze względu na ponadnormatywne stężenia substancji zanieczyszczających powietrze. Na obszarze stwierdzono:

- przekroczenie dopuszczalnej częstości przekraczania poziomu dopuszczalnego 24-godz. stężeń pyłu zawieszonego PM10 w roku kalendarzowym,
- przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w roku kalendarzowym.

Zanieczyszczenie powietrza stanowi istotny czynnik wpływający negatywnie na życie i zdrowie mieszkańców Gminy i jeden z głównych problemów środowiskowych na tym obszarze.. Jak wykazują pomiary, najwyższe stężenia pyłu i benzo(a)pirenu występują w okresie grzewczym, w którym warunki meteorologiczne takie jak niska temperatura i brak wiatru powodują kumulowanie się zanieczyszczeń w powietrzu.

V.3 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1) Atrakcyjne położenie geograficzne – region o bogatych tradycjach, historii i kulturze. 2) Walory krajobrazowe i turystyczne. 3) Przebieg ważnych szlaków komunikacyjnych. 4) Dostępne tereny pod zabudowę mieszkaniową. 5) Pozytywny klimat dla rozwoju działalności gospodarczej ze strony władz Gminy. 6) Tereny inwestycyjne. 7) Zróżnicowanie struktury podmiotów gospodarczych. 8) Dobre warunki do uprawiania sportów wodnych. 9) Występowanie terenów umożliwiających stworzenie przestrzeni publicznej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Niedobór lub niska jakość terenów publicznych. 2) Duża ilość obiektów zdegradowanych. 3) Wysoki poziom bezrobocia, w tym bezrobocia długotrwałego oraz bezrobocia w grupach wiekowych poniżej 25 roku życia i 50+. 4) Niewystarczający stan techniczny mieszkań. 5) Duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa. 6) Wysoki poziom przestępczości. 7) Zanieczyszczenie powietrza.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1) Duża ilość terenów do wykorzystania na cele publiczne, rozwój infrastruktury turystycznej oraz poszerzenia oferty rekreacji i aktywnego sposobu spędzania wolnego czasu. 2) Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości – tereny inwestycyjne, system zachęt finansowych dla przedsiębiorców tworzących miejsca pracy. 3) Możliwość wykorzystania zdegradowanych terenów przemysłowych na nowe cele gospodarcze lub nadania im nowych funkcji. 4) Programy integracyjne kierowane min. do ludzi młodych i do ludzi starszych. 5) Programy aktywizujące bezrobotnych. 6) Chęć podejmowania inicjatyw przez mieszkańców. 7) Rosnąca świadomość mieszkańców aktywnego włączania się w życie Gminy. 8) Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Niewystarczające środki finansowe w budżecie Gminy. 2) Wysokie koszty rewitalizacji terenów zdegradowanych. 3) Zanieczyszczenie Jeziora Żywieckiego. 4) Zanieczyszczenie atmosfery. 5) Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. 6) Brak wystarczającej oferty na rynku pracy. 7) Konkurencja ze strony innych Gmin w regionie. 8) Brak ożywienia gospodarczego. 9) Wzrost bezrobocia. 10) Wzrost patologii, biedy i wykluczenia społecznego.

VI. OPIS POWIĄZAŃ LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI, PLANISTYCZNYMI DOTYCZĄCYMI ROZWOJU PRZESTRZENNO – SPOŁECZNO - GOSPODARCZEGO GMINY.

Programowanie rewitalizacji w gminie pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi, planistycznymi dotyczącymi rozwoju przestrzenno-społecznego gminy – interwencja będzie prowadzona w zgodzie z ogólnymi kierunkami rozwoju wytyczonymi w poniższych dokumentach dotyczącymi rozwoju w gminie:

- 1) Strategia Rozwoju Gminy Łodygowice na lata 2014-2020 przyjęta Uchwałą Rady Gminy Łodygowice Nr XXX/375/2014 z dnia 27.03.2014 r.,
- 2) Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie z uwzględnieniem ochrony ofiar w rodzinie w Gminie Łodygowice na lata 2016-2020, przyjęty Uchwałą Rady Gminy Łodygowice Nr XIII/156/2016 z dnia 11.02.2016 r.
- 3) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Łodygowice na 2017r. przyjęty Uchwałą Rady Gminy Łodygowice Nr XIX/211/2016 z dnia 28.11.2016 r.
- 4) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łodygowice, przyjęte Uchwałą Rady Gminy Łodygowice Nr XXV/288/2013 z dnia 25.06.2013 r.

Jednocześnie należy podnieść, że na dzień sporządzania niniejszego dokumentu Rada Gminy nie uchwaliła wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, w związku z tym treść tego dokumentu nie została uwzględniona w niniejszym rozdziale.

Rodzaj dokumentu	Cele dokumentu powiązanie z celami i kierunkami działań przyjętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji
<p>Strategia Rozwoju Gminy Łodygowice na lata 2014-2020</p> <p>przyjęta Uchwałą Rady Gminy Łodygowice Nr XXX/375/2014 z dnia 27.03.2014r.,</p>	<p>CEL STRATEGICZNY I Zasoby ludzkie</p> <p>Cel operacyjny I.1. Edukacja i rozwój osobisty Cel operacyjny I.4. Ochrona zdrowia Cel operacyjny I.5. Pomoc społeczna i integracja</p> <p><u>Powiązanie z celami i kierunkami działań przyjętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji</u></p> <p>Cel operacyjny LPR II - podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, zapobieganie przestępczości, powstawaniu patologii i wykluczeniu społecznemu;</p> <p>Cel operacyjny LPR III- poszerzenie funkcji turystyczno - kulturalno – społecznych istniejących obszarów i obiektów. W ramach Programu Rewitalizacji podejmowane będą działania w pełni spójne z celami przyjętymi w Strategii Rozwoju Gminy Łodygowice.</p>

Działania przewidziane w LPR w szczególności będą prowadziły do:

wsparcia społeczności lokalnej gminy, w tym poprzez podniesienia jakości i dostępności usług wsparcia rodziny, tworzenie nowych placówek oferujących wsparcie dzienne dla dzieci i młodzieży, rozwijanie środowiskowych form opieki nad dziećmi i młodzieżą (np. świetlice środowiskowe w tym z programem socjoterapeutycznym, kluby środowiskowe), uzupełnienia lub zdobycie nowych umiejętności i kompetencji, niezbędnych na rynku pracy w kontekście zidentyfikowanych potrzeb osoby, której udzielane jest wsparcie, rozwoju usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych z uwzględnieniem priorytetyzacji w kierunku środowiskowej formuły świadczenia, w tym prowadzone w miejscu zamieszkania, obejmujące m.in.: tworzenie miejsc opieki w istniejących lub nowotworzonych ośrodkach zapewniających opiekę dzienną lub całodobową, w tym miejsc opieki krótkoterminowej w zastępstwie osób na co dzień opiekujących się osobami niesamodzielnymi, wsparcie opiekunów faktycznych w opiece nad osobami niesamodzielnymi, usługi dziennej opieki środowiskowej, w tym usługi świadczone przez opiekunów dla osób niesamodzielnymi, asystentów osób niepełnosprawnych, wolontariat opiekuńczy, pomoc sąsiedzka i inne formy samopomocowe, Działania w zakresie deinstytucjonalizacji usług zdrowotnych służących zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

Powyższe działania wpisują się w kierunki w zakresie celu Strategii:

I.1 „Edukacja i rozwój osobisty” zakładający min. :

- Organizację wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka
- Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży
- Pomoc psychologiczna, pedagogiczna oraz doradztwo zawodowe w szkołach,
- Poszerzenie lokalnej oferta kształcenia ustawicznego
- podnoszenie kwalifikacji zawodowych oraz nabywanie nowych umiejętności
- poradnictwo zawodowe,
- kursy, szkolenia dla dorosłych
- działania na rzecz wydłużenia aktywności zawodowej mieszkańców gminy

I.4 „Ochrona zdrowia” zakładający min.:

- Działania promujące zdrowy tryb życia,
- Kampanie informacyjne na temat zdrowego trybu życia i zapobiegania chorobom cywilizacyjnym.

I.5 „Pomoc społeczna i integracja”

- Wsparcie i aktywizacja osób starszych i niezaradnych życiowo
- Aktywizacja społeczno-zawodowa grup wykluczonych społecznie i narażonych na wykluczenie.
- Aktywizacja zawodowa osób nieaktywnych zawodowo i poszukujących pracy
- Aktywizacja osób starszych
- Pomoc osobom niepełnosprawnym
- Zapewnienie specjalistycznego wsparcia na rzecz rodzin z problemami 9. parcie samotnych rodziców z dziećmi
- Wsparcie usług opieki nad małymi dziećmi
- Kompleksowa pomoc rodzinom z małymi dziećmi
- Opieka nad seniorami
- Wspieranie tworzenia placówek opieki stacjonarnej i usług opiekuńczych 15. Aktywizacja społeczności lokalnej w ramach Centrum Aktywności Lokalnej

CEL STRATEGICZNY II Przedsiębiorczość i innowacje

Cel operacyjny II.5. Wsparcie MŚP

Powiązanie z celami i kierunkami działań przyjętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji

- Cel operacyjny LPR I - wzrost poziomu zatrudnienia oraz zwiększenie ilości mikroprzedsiębiorstw.

	<p>W ramach Programu Rewitalizacji podejmowane będą działania w pełni spójne z celami przyjętymi w Strategii Rozwoju Gminy Łodygowice.</p> <p>Działania przewidziane w LPR w szczególności będą prowadziły do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wsparcia osób planujących podjęcie działalności gospodarczej, • integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. <p>Powyższe działania wpisują się w kierunki w zakresie celu Strategii:</p> <p>II.5 „Wsparcie MŚP” – zakładający min.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie tworzenia nowych przedsiębiorstw • Poradnictwo prawne i szkolenia dla przedsiębiorców oraz planujących rozpocząć działalność gospodarczą <p>CEL STRATEGICZNY III Infrastruktura Cel operacyjny III.6. Infrastruktura kultury i ochrona zabytków Cel operacyjny III.8. Poprawa bezpieczeństwa</p> <p>Powiązanie z celami i kierunkami działań przyjętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji</p> <p>Cel operacyjny LPR II - podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, zapobieganie przestępczości, powstawaniu patologii i wykluczeniu społecznemu</p> <p>Cel operacyjny LPR IV - zapewnienie spójnego ładu przestrzennego i uporządkowanie kluczowych dla rewitalizacji przestrzeni publicznych</p> <p>W ramach Programu Rewitalizacji podejmowane będą działania w pełni spójne z celami przyjętymi w Strategii Rozwoju Gminy Łodygowice.</p> <p>Działania przewidziane w LPR w szczególności będą prowadziły do poprawy infrastruktury służącej do realizacji celów szeroko rozumianej integracji społeczności lokalnej, w szczególności poprzez przebudowę zabytkowych zabudowań oficyn przy budynku dworskim w Łodygowicach na potrzeby Centrum Aktywności Lokalnej, a także poprzez przebudowę głównych ciągów pieszo-jezdnym na terenie parku, przebudowę i rozbudowę ścieżek spacerowych, remoncie ogrodzenia, pielęgnacji drzewostanu.</p> <p>Powyższe działania wpisują się w kierunki w zakresie celu Strategii:</p> <p>III.6. Infrastruktura kultury i ochrona zabytków</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rewitalizacja obiektów zabytkowych, historycznych, kulturowych i religijnych oraz ich otoczenia. <p>III.8. Poprawa bezpieczeństwa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Likwidacja barier architektonicznych
<p>Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie z uwzględnieniem ochrony ofiar w rodzinie w Gminie Łodygowice na lata 2016-2020,</p> <p>przyjęty Uchwałą Rady Gminy Łodygowice Nr XIII/156/2016 z dnia 11.02.2016 r.</p>	<p>CEL GŁÓWNY dokumentu : zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy,</p> <p>Zadania szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie, • zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie, • zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, <p>Powiązanie z celami i kierunkami działań przyjętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji</p> <p>Cel operacyjny LPR II - podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, zapobieganie przestępczości, powstawaniu patologii i wykluczeniu społecznemu</p> <p>Działania planowane w ramach Programu Rewitalizacji Gminy wpisują się w cele Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez kompleksowe działania na rzecz integracji osób, rodzin, grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym z zastosowaniem instrumentów aktywnej integracji (edukacyjnych,</p>

	<p>społecznych, zawodowych, z uwzględnieniem realizacji PAI) ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie społeczno-zawodowe osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez wykorzystanie potencjału podmiotów reintegracyjnych, tj. w już funkcjonujących Centrach Integracji Społecznej, w tym tworzenie miejsc pracy zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami; 2. Wsparcie dla tworzenia nowych podmiotów w ramach których prowadzona będzie aktywizacja społeczno - zawodowa osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami, tj.: Centrum Integracji Społecznej, 3. promowanie i aktywności społecznej zatrudnienia i przedsiębiorczości zwłaszcza wśród osób zagrożonych wykluczeniem z powodu ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności. 4. Planowany szereg działań będzie kierowanych także do osób zagrożonych przemocą w rodzinie, dając szansę na podjęcie aktywności zawodowej czy edukacyjnej.
<p>Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Łodygowice na 2017r.</p> <p>przyjęty Uchwałą Rady Gminy Łodygowice Nr XIX/211/2016 z dnia 28.11.2016 r.</p>	<p>Podstawowymi celami programu są:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożycia, inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszenie rozmiarów tych zjawisk, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów do radzenia sobie z już istniejącymi. 2. przeciwdziałanie powstawaniu narkomanii poprzez: zapobieganie wystąpienia tego zjawiska, podniesienie poziomu wiedzy w społeczeństwie na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobieganiu temu zjawisku, podejmowanie działań zmierzających do stwarzanie i organizowania alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży, stworzenie warunków i mechanizmów do prawidłowej i efektywnej realizacji programu <p>Powiązanie z celami i kierunkami działań przyjętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji:</p> <p>Cel operacyjny LPR II - podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, zapobieganie przestępczości, powstawaniu patologii i wykluczeniu społecznemu</p> <p>Działania planowane w ramach Programu Rewitalizacji Gminy wpisują się w powyższe cele poprzez promowanie i aktywności społecznej zatrudnienia i przedsiębiorczości zwłaszcza wśród osób zagrożonych wykluczeniem związanym z zagrożeniem problemami alkoholowymi ze szczególnym uwzględnieniem ludzi młodych.</p>
<p>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łodygowice,</p> <p>przyjęte Uchwałą Rady Gminy Łodygowice Nr XXV/288/2013 z dnia 25.06.2013 r.</p>	<p>Studium jest podstawowym dokumentem kreującym politykę przestrzenną gminy. Dokument definiuje m.in. kierunki rozwoju i przekształceń struktury przestrzennej.</p> <p>Studium uwarunkowań w ogólnym zamyśle przewiduje sukcesywną rewitalizację obiektów zabytkowych oraz ich dostosowanie do nowych funkcji społeczno-gospodarczo-kulturowych.</p> <p>Powiązanie z celami i kierunkami działań przyjętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji</p> <p>Cel operacyjny LPR IV - zapewnienie spójnego ładu przestrzennego i uporządkowanie kluczowych dla rewitalizacji przestrzeni publicznych</p> <p>Znaczącym krokiem w kierunku realizacji powyższego celu są planowane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przebudowa zabytkowych zabudowań oficyn przy budynku dworskim w Łodygowicach na potrzeby Centrum Aktywności Lokalnej. • zagospodarowanie zabytkowego parku w Łodygowicach poprzez przebudowę głównych ciągów pieszo-jezdnych na terenie parku, przebudowę i rozbudowę ścieżek spacerowych, remoncie ogrodzenia, pielęgnacji drzewostanu.

VII. WIZJA I CELE REWITALIZACJI ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ SŁUŻĄCE ELIMINACJI LUB OGRANICZENIU NEGATYWNYCH ZJAWISK

Wizja.

Obszar rewitalizacji zostanie odnowiony i będzie służył aktywizacji społecznej mieszkańców. Nastąpi jego uzdrowienie w aspektach społecznych, gospodarczych, przestrzennych przy zachowaniu walorów środowiskowych. Obszar będzie pozytywnie oddziaływał na całe terytorium Gminy oraz osób mieszkających również poza wyznaczonym obszarem.

Cele.

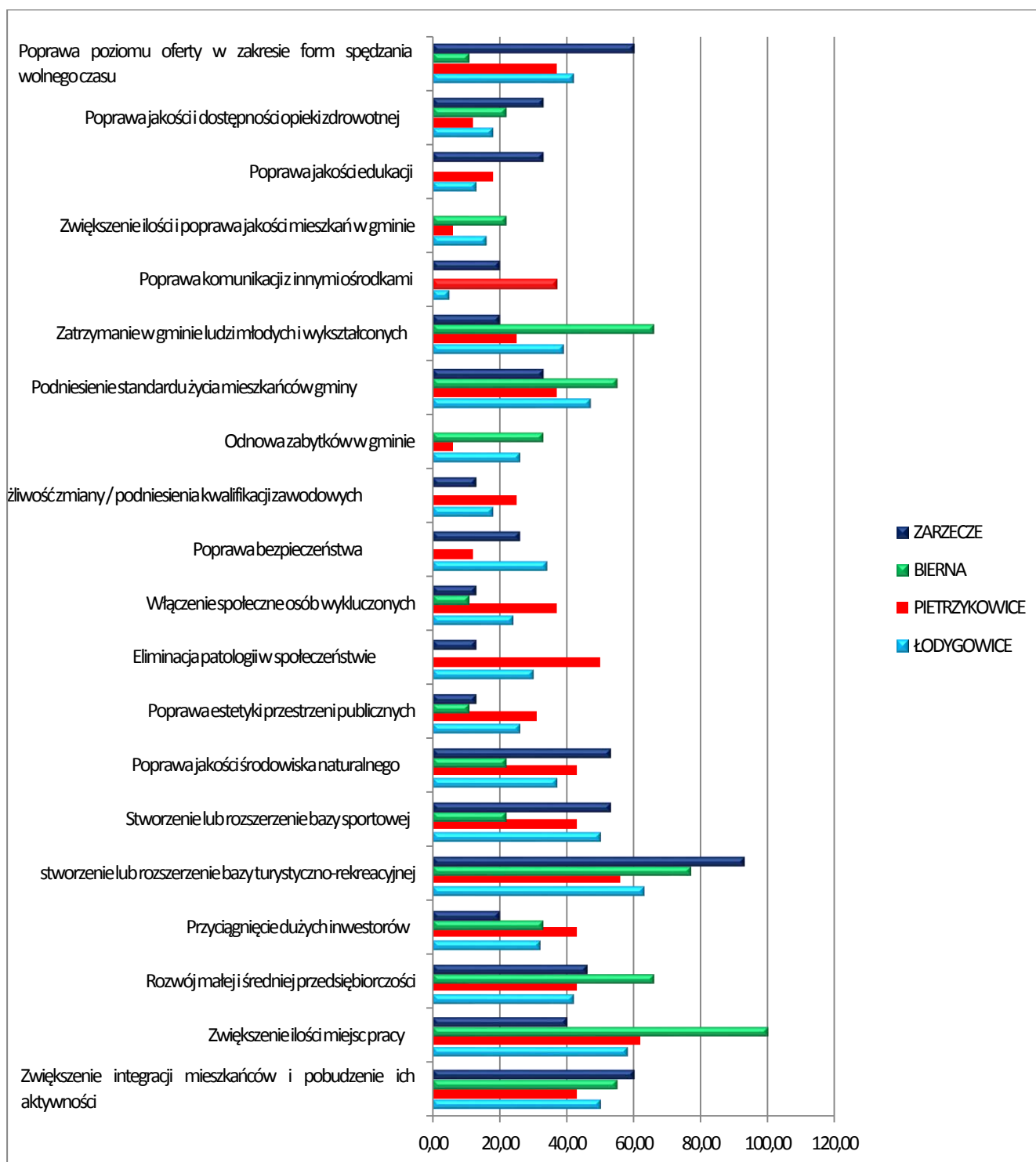
Podjęcie wysiłku rewitalizacyjnego musi dotyczyć realizacji działań obszarów zdegradowanych, a w szczególności w sferze społecznej i ekonomicznej. Rewitalizacja wyznaczonego obszaru Gminy Łodygowice powinna koncentrować się na głównych kierunkach, które mają pozwolić na wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysu:

- 1) gospodarczym – pobudzanie do tworzenia nowych podmiotów gospodarczych oraz nowych miejsc pracy, rozpowszechnianie i ułatwianie aktywności gospodarczej,
- 2) społecznym – działania koncentrujące się na zapobieganiu patologiom i wykluczeniu społecznemu (przestępczości, marginalizacji, bezrobociu) oraz mające na celu wzrost poziomu integracji mieszkańców,
- 3) kulturalnym – modernizacja, rozbudowa infrastruktury służącej działalności kulturalnej oraz poprawa funkcjonowania podmiotów prowadzących działalność tego rodzaju,
- 4) infrastrukturalno - przestrzennym – remont obiektów użyteczności publicznej, kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej, budowa elementów małej infrastruktury rekreacyjnej, budowa miejsc stanowiących miejsce rozrywki i integracji dla mieszkańców.

Ustalając cele rewitalizacji należało uwzględnić potrzeby i cele wskazywanych przez samych mieszkańców gminy, którzy zwracali uwagę przede wszystkim na:

- konieczność zwiększenia ilości miejsc pracy,
- konieczność stworzenia lub rozszerzenia bazy turystyczno-rekreacyjnej,
- konieczność zwiększenia integracji mieszkańców i pobudzenia ich aktywności,
- konieczność rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości,
- potrzebę stworzenia lub rozszerzenia bazy sportowej,
- konieczność eliminacji patologii w społeczeństwie,
- konieczność poprawy jakości środowiska naturalnego,
- potrzebę poprawy poziomu oferty w zakresie kultury, sportu i form spędzania wolnego czasu,
- konieczność zatrzymania w gminie ludzi młodych,
- potrzebę poprawy standardu życia ludzi w gminie.

Wykres 29 Cele rewitalizacji według mieszkańców Gminy Łodygowice.

źródło: opracowanie własne

Mając na względzie powyżej wyznaczone kierunki rozwoju oraz oczekiwania mieszkańców wyznaczono cele rewitalizacji oraz odpowiadające im działania.

VII.I. Cel główny rewitalizacji

Podniesienie jakości życia mieszkańców zdegradowanych obszarów Gminy Łodygowice poprzez stworzenie warunków do dalszego rozwoju, ograniczenie problemów społecznych, przestrzennych, gospodarczych, środowiskowych.

Cele operacyjne i kierunki działań:

Cel operacyjny I - wzrost poziomu zatrudnienia oraz zwiększenie ilości mikroprzedsiębiorstw

Kierunki działań :

I.1 – stworzenie sprzyjających warunków do powstawania nowych podmiotów gospodarczych zwłaszcza w sektorze usług związanych z turystyką

I.2 - promocja samozatrudnienia

I.3 - zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców obszaru; aktywizacja osób bezrobotnych

I.4 - optymalne wykorzystanie walorów turystycznych gminy dla wzrostu rozwoju gospodarczego Gminy

Partnerzy realizacji kierunków:

1. Gmina Łodygowice
2. Organizacje pozarządowe
3. Przedsiębiorcy

Cel operacyjny II - podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, zapobieganie przestępczości, zapobieganie wykluczeniu społecznemu

Kierunki działań :

II.1 - odbudowa więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców do realizacji w partnerstwach inicjatyw lokalnych

II.2 – podniesienie poziomu integracji mieszkańców Gminy poprzez propozycje zagospodarowania czasu wolnego, w szczególności z uwzględnieniem młodzieży osób starszych i samotnych

II.3 – aktywizacja osób niepełnosprawnych

II.4 - wspieranie oddolnych inicjatyw mieszkańców oraz stworzenie i utrzymanie miejsc aktywności lokalnej na obszarach rewitalizowanych

Partnerzy realizacji kierunków:

1. Gmina Łodygowice
2. Jednostki policji
3. Stowarzyszenia na rzecz osób niepełnosprawnych
4. Gminny ośrodek pomocy społecznej
5. Dyrekcja szkół i przedszkoli

Cel operacyjny III - poszerzenie funkcji turystyczno - kulturalno – społecznych istniejących obszarów i obiektów**Kierunki działań :**

III.1 – poszerzenie dostępu do usług kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych dla obszarów zdegradowanych

III.2 – modernizacja i rozbudowa infrastruktury służącej działalności kulturalnej oraz poprawa funkcjonowania podmiotów prowadzących działalność tego rodzaju

III.3 – wyznaczanie, utworzenie i zagospodarowanie nowych obszarów służących poprawie dostępu mieszkańców do usług kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych

Partnerzy realizacji kierunków:

1. Gmina Łodygowice
2. Dyrektor Gminnego Centrum Kultury, Dyrektor Biblioteki Gminnej
3. Dyrekcja szkół

Cel operacyjny IV - zapewnienie spójnego ładu przestrzennego i uporządkowanie kluczowych dla rewitalizacji przestrzeni publicznych**Kierunki działań :**

IV.1 - poprawa stanu technicznego budynków

IV.2 - tworzenie miejsc rekreacji dla rodzin z małymi dziećmi;

IV.3 - dostosowanie infrastruktury technicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych;

IV.4 - remont obiektów użyteczności publicznej, kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej;

IV.5 - budowa elementów małej infrastruktury rekreacyjnej, budowa miejsc stanowiących miejsce rozrywki i integracji dla mieszkańców;

IV.6 - podniesienie walorów wizualnych obszarów rewitalizowanych w Gminie Łodygowicach;

Partnerzy realizacji kierunków:

1. Gmina Łodygowice
2. Dyrekcja szkół i placówek kultury
3. Organizacje pozarządowe

VIII. PROJEKTY I PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE. FINANSOWANIE PROJEKTÓW

Lista planowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych dla Gminy Łodygowice

Projekt nr 1

Nazwa projektu	Usługi społeczne w gminie Łodygowice w ramach Centrum Aktywności Lokalnej
Podmioty realizujące	Gmina Łodygowice Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia projektu)	Gmina Łodygowice Beneficjenci- Interesariusze obszaru rewitalizacji (w tym przede wszystkim jego mieszkańcy)
Szacowana wartość	1 693 000 zł
Źródła finansowania	1) Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020: Oś priorytetowa 9. Włączenie społeczne Działanie 9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne Poddziałanie 9.2.2. Rozwój usług społecznych i zdrowotnych - RIT 2) Budżet gminy
Okres realizacji	2018 – 2020
Działania w ramach projektu	Zapewnienie niedrogich i trwałych usług społecznych, w tym celu przewiduje się następujące działania projektowe: 1. Działania w zakresie podniesienia jakości i dostępności usług wsparcia rodziny wspierające proces deinstytucjonalizacji, w tym wsparcie dla tworzenia nowych miejsc w funkcjonujących placówkach lub rozszerzenie oferty wsparcia; tworzenie nowych placówek oferujących wsparcie dzienne dla dzieci i młodzieży, rozwijanie środowiskowych form opieki nad dziećmi i młodzieżą (np. świetlice środowiskowe w tym z programem socjoterapeutycznym, kluby środowiskowe), 2. Działania na rzecz rozwoju usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych z uwzględnieniem priorytetyzacji w kierunku środowiskowej formuły świadczenia, w tym prowadzone w miejscu zamieszkania, obejmujące m.in.: a) tworzenie miejsc opieki w istniejących lub nowotworzonych ośrodkach zapewniających opiekę dzienną lub całodobową, w tym miejsc opieki krótkoterminowej w zastępstwie osób na co dzień opiekujących się osobami niesamodzielnymi, b) wsparcie opiekunów faktycznych w opiece nad osobami niesamodzielnymi, w szczególności poprzez: kształcenie, w tym szkolenie i zajęcia praktyczne oraz wymianę doświadczeń dla opiekunów faktycznych, w tym m.in. zwiększające ich umiejętności w zakresie opieki nad osobami niesamodzielnymi; poradnictwo, w tym psychologiczne oraz pomoc w uzyskaniu informacji umożliwiających poruszanie się po różnych systemach wsparcia, z których korzystanie jest niezbędne dla sprawowania wysokiej jakości opieki i odciążenia opiekunów faktycznych; sfinansowanie usługi asystenckiej lub opiekuńczej w celu umożliwienia opiekunom osób niesamodzielnych podjęcie aktywności społecznej, zawodowej lub edukacyjnej, c) usługi dziennej opieki środowiskowej, w tym usługi świadczone przez opiekunów dla osób niesamodzielnymi, asystentów osób niepełnosprawnych, wolontariat opiekuńczy, pomoc sąsiedzka i inne formy samopomocowe, 3. Działania w zakresie deinstytucjonalizacji usług zdrowotnych służących zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym zgodnie z kierunkami określonymi w <i>Wytocznych w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze zdrowia na lata 2014-2020</i> .
Prognozowane produkty	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie – 35 osób

	2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie - 10 osób
Zgodność z celami LPR	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel operacyjny II - podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, zapobieganie przestępczości, powstawaniu patologii i wykluczeniu społecznemu; ➤ Cel operacyjny III - poszerzenie funkcji turystyczno - kulturalno – społecznych istniejących obszarów i obiektów
Sposób oceny i zmierzenia rezultatów projektu	<p>1. Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu – 1 szt.</p> <p>2. Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych istniejących po zakończeniu projektu – 1 szt.</p> <p>Sposób oceny: protokoły odbioru/ sprawozdania</p>
Komplementarność projektu	<p>Utworzenie Programu Aktywności Lokalnej</p> <p>Przebudowa zabytkowych zabudowań oficyn przy budynku dworskim w Łodygowicach na potrzeby Centrum Aktywności Lokalnej</p> <p>Zagospodarowanie zabytkowego parku w Łodygowicach poprzez przebudowę głównych ciągów pieszo-jezdnych na terenie parku, przebudowę i rozbudowę ścieżek spacerowych, remoncie ogrodzenia, pielęgnacji drzewostanu.</p> <p>Przez dobre umiejętności do dobrej pracy</p> <p>Na swoim lepiej</p> <p>Młodzi aktywni, atrakcyjni zawodowo</p> <p>Reintegracja zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</p> <p>Spoleczna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</p> <p>Razem bezpieczniej</p>

Projekt nr 2

Nazwa projektu	Utworzenie Programu Aktywności Lokalnej
Podmioty realizujące	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia projektu)	Gmina Łodygowice Beneficjenci- Interesariusze obszaru rewitalizacji (w tym przede wszystkim jego mieszkańcy)
Szacowana wartość	500 000 zł
Źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020: Oś priorytetowa 9. Włączenie społeczne Działanie 9.1 Aktywna integracja Budżet gminy
Okres realizacji	2018 – 2020
Działania w ramach projektu	<p>Opracowanie i wdrożenie Programu Aktywności Lokalnej w Gminie Łodygowice.</p> <p>Celem programu aktywności lokalnej będzie podniesienie poziomu aktywności mieszkańców tych obszarów gminy, w których występuje największe zagęszczenie problemów społecznych. Działania w ramach programu będą służyć rozwojowi lokalnemu, który definiowany jest jako proces rozwiązywania lokalnych problemów i zaspokajania indywidualnych oraz zbiorowych potrzeb, przy aktywnym zaangażowaniu mieszkańców. Pozwala to w dalszej perspektywie osiągnąć zmianę (postęp) kulturalny, społeczny i gospodarczy w danym środowisku lokalnym. Zniweluje to dalsze pogarszanie się sytuacji ludzi zamieszkujących na tym terenie i zmniejszy dziedziczenie przez następne pokolenie negatywnych wzorców zachowania. W programach aktywności lokalnej wykorzystane zostaną już istniejące zasoby instytucjonalne i organizacyjne, które nie zawsze są w pełni zaangażowane w pracę, bądź współpracę na rzecz społeczności lokalnej.</p> <p>Przykładowe działania w ramach PAL: uczestnictwo w grupach wsparcia, kursy, szkolenia, organizacja wolontariatu, wyjazdy, terapia poprzez sztukę.</p>
Prognozowane produkty	Liczba osób objętych programem – 1000 osób
Zgodność z celami LPR	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel operacyjny II - podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, zapobieganie przestępczości, powstawaniu patologii i wykluczeniu społecznemu;
Sposób oceny i zmierzenia rezultatów projektu	<p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek), których sytuacja się poprawiła po opuszczeniu programu – 50 osób</p> <p>Sposób oceny: protokoły odbioru/ sprawozdania/ raporty/ankiety</p>

Komplementarność projektu	<p>Wsparcie społeczności lokalnej w gminie Łodygowice w ramach Centrum Aktywności Lokalnej</p> <p>Przebudowa zabytkowych zabudowań oficyn przy budynku dworskim w Łodygowicach na potrzeby Centrum Aktywności Lokalnej</p> <p>Zagospodarowanie zabytkowego parku w Łodygowicach poprzez przebudowę głównych ciągów pieszo-jezdnych na terenie parku, przebudowę i rozbudowę ścieżek spacerowych, remoncie ogrodzenia, pielęgnacji drzewostanu.</p> <p>Przez dobre umiejętności do dobrej pracy</p> <p>Na swoim lepiej</p> <p>Młodzi aktywni, atrakcyjni zawodowo</p> <p>Reintegracja zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</p> <p>Spółeczna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</p> <p>Razem bezpiecznie!</p>
---------------------------	---

Projekt nr 3

Nazwa projektu	<p>Przebudowa zabytkowych zabudowań oficyn przy budynku dworskim w Łodygowicach na potrzeby Centrum Aktywności Lokalnej.</p>
Podmioty realizujące	Gmina Łodygowice
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia projektu)	Gmina Łodygowice Beneficjenci- Interesariusze obszaru rewitalizacji (w tym przede wszystkim jego mieszkańcy)
Szacowana wartość	4 500 000 zł
Źródła finansowania	<ol style="list-style-type: none"> 1) Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020: Oś priorytetowa 10. Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna Działanie 10.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych Poddziałanie 10.3.2 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych - RIT 2) Budżet gminy 3) Budżet państwa
Okres realizacji	2018-2019
Działania w ramach projektu	Roboty budowlane (za wyjątkiem budowy nowych obiektów) w zdegradowanych budynkach wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia.
Prognozowane produkty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 0,1 ha 2. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.
Zgodność z celami LPR	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel operacyjny II - podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, zapobieganie przestępczości, powstawaniu patologii i wykluczeniu społecznemu; ➤ Cel operacyjny IV - zapewnienie spójnego ładu przestrzennego i uporządkowanie kluczowych dla rewitalizacji przestrzeni publicznych
Sposób oceny i zmierzenia rezultatów projektu	<p>Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury – 50</p> <p>Sposób oceny: protokoły odbioru/ sprawozdania</p>
Komplementarność projektu	<p>Wsparcie społeczności lokalnej w gminie Łodygowice w ramach Centrum Aktywności Lokalnej</p> <p>Utworzenie Programu Aktywności Lokalnej</p> <p>Zagospodarowanie zabytkowego parku w Łodygowicach poprzez przebudowę głównych ciągów pieszo-jezdnych na terenie parku, przebudowę i rozbudowę ścieżek spacerowych, remoncie ogrodzenia, pielęgnacji drzewostanu.</p> <p>Przez dobre umiejętności do dobrej pracy</p> <p>Na swoim lepiej</p> <p>Młodzi aktywni, atrakcyjni zawodowo</p> <p>Reintegracja zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</p> <p>Spółeczna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</p>

	Razem bezpiecznie
--	-------------------

Projekt nr 4

Nazwa projektu	Zagospodarowanie zabytkowego parku w Łodygowicach poprzez przebudowę głównych ciągów pieszo-jezdnych na terenie parku, przebudowę i rozbudowę ścieżek spacerowych, remoncie ogrodzenia, pielęgnacji drzewostanu.
	
Podmioty realizujące	Gmina Łodygowice
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia projektu)	Gmina Łodygowice Beneficjenci- Interesariusze obszaru rewitalizacji (w tym przede wszystkim jego mieszkańcy)
Szacowana wartość	2 200 000 zł
Źródła finansowania	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Budżet gminy
Okres realizacji	2018-2020
Działania w ramach projektu	Roboty budowlane (za wyjątkiem budowy nowych obiektów) w zdegradowanych budynkach wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia.
Prognozowane produkty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 0,18 ha 2. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.
Zgodność z celami LPR	<p>Cel operacyjny III - poszerzenie funkcji turystyczno - kulturalno – społecznych istniejących obszarów i obiektów</p> <p>Cel operacyjny IV - zapewnienie spójnego ładu przestrzennego i uporządkowanie kluczowych dla rewitalizacji przestrzeni publicznych</p>
Sposób oceny i zmierzenia rezultatów projektu	<p>Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury – 2 000</p> <p>Sposób oceny: protokoły odbioru/ sprawozdania</p>
Komplementarność projektu	<p>Wsparcie społeczności lokalnej w gminie Łodygowice w ramach Centrum Aktywności Lokalnej</p> <p>Utworzenie Programu Aktywności Lokalnej</p> <p>Przebudowa zabytkowych zabudowań oficyn przy budynku dworskim w Łodygowicach na potrzeby Centrum Aktywności Lokalnej</p> <p>Przez dobre umiejętności do dobrej pracy</p> <p>Na swoim lepiej</p> <p>Młodzi aktywni, atrakcyjni zawodowo</p> <p>Reintegracja zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</p> <p>Spółeczna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</p> <p>Razem bezpiecznie</p>

Projekt nr 5

Nazwa projektu	Przez dobre umiejętności do dobrej pracy
Podmioty realizujące	Gmina Łodygowice <ul style="list-style-type: none"> • Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, • organizacje pozarządowe • szkoły
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia projektu)	Gmina Łodygowice Beneficjenci- Interesariusze obszaru rewitalizacji (w tym przede wszystkim jego mieszkańcy)
Szacowana wartość	1 500 000 zł
Źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020: Oś priorytetowa 7. Regionalny rynek pracy Działanie 7.1 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu Poddziałanie 7.1.2 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez pracy na obszarach rewitalizowanych – RIT Budżet gminy
Okres realizacji	2019-2020
Działania w ramach projektu	Instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób, u których zidentyfikowano potrzebę uzupełnienia lub zdobycia nowych umiejętności i kompetencji, w tym m.in.: nabywanie, podwyższanie lub dostosowywanie kompetencji i kwalifikacji, niezbędnych na rynku pracy w kontekście zidentyfikowanych potrzeb osoby, której udzielane jest wsparcie, m.in. poprzez wysokiej jakości szkolenia..
Prognozowane produkty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób bezrobotnych w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem - 5 2. Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem - 5 3. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem - 5 4. Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem -10 5. Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem -10 6. Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem -25
Zgodność z celami LPR	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel operacyjny I – wzrost poziomu zatrudnienia oraz zwiększenie ilości mikroprzedsiębiorstw; ➤ Cel operacyjny II - podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, zapobieganie przestępczości, powstawaniu patologii i wykluczeniu społecznemu; ➤ Cel operacyjny III - poszerzenie funkcji turystyczno - kulturalno – społecznych istniejących obszarów i obiektów
Sposób oceny i zmierzenia rezultatów projektu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek - 10 2. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje - 60 <p>Sposób oceny: protokoły odbioru/ sprawozdania/listy obecności.</p>
Komplementarność projektu	<p>Wsparcie społeczności lokalnej w gminie Łodygowice w ramach Centrum Aktywności Lokalnej</p> <p>Utworzenie Programu Aktywności Lokalnej</p> <p>Przebudowa zabytkowych zabudowań oficyn przy budynku dworskim w Łodygowicach na potrzeby Centrum Aktywności Lokalnej</p> <p>Zagospodarowanie zabytkowego parku w Łodygowicach poprzez przebudowę głównych ciągów pieszo-jezdných na terenie parku, przebudowę i rozbudowę ścieżek spacerowych, remoncie ogrodzenia, pielęgnacji drzewostanu.</p> <p>Na swoim lepiej</p> <p>Młodzi aktywni, atrakcyjni zawodowo</p> <p>Reintegracja zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</p> <p>Społeczna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</p> <p>Razem bezpieczniej</p>

Projekt nr 6

Nazwa projektu	Na swoim lepiej
Podmioty realizujące	Gmina Łodygowice, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia projektu)	Gmina Łodygowice Beneficjenci- Interesariusze obszaru rewitalizacji (w tym przede wszystkim jego mieszkańcy)
Szacowana wartość	4 000 000 zł
Źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020: Oś priorytetowa 7. Regionalny rynek pracy Działanie 7.3 Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej Poddziałanie 7.3.3 Promocja samozatrudnienia – konkurs Budżet gminy
Okres realizacji	2019-2020
Działania w ramach projektu	1. Bezwrotne dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej. 2. Wsparcie doradczo-szkoleniowe dla osób planujących rozpoczęcie działalności. 3. Wsparcie pomostowe.
Prognozowane produkty	Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej - 40
Zgodność z celami LPR	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel operacyjny I – wzrost poziomu zatrudnienia oraz zwiększenie ilości mikroprzedsiębiorstw; ➤ Cel operacyjny II - podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, zapobieganie przestępczości, powstawaniu patologii i wykluczeniu społecznemu; ➤ Cel operacyjny III - poszerzenie funkcji turystyczno - kulturalno – społecznych istniejących obszarów i obiektów
Sposób oceny i zmierzenia rezultatów projektu	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej - 40 Sposób oceny: sprawozdania/listy obecności/umowy/zaświadczenia ZUS
Komplementarność projektu	Wsparcie społeczności lokalnej w gminie Łodygowice w ramach Centrum Aktywności Lokalnej Utworzenie Programu Aktywności Lokalnej Przebudowa zabytkowych zabudowań oficyn przy budynku dworskim w Łodygowicach na potrzeby Centrum Aktywności Lokalnej Zagospodarowanie zabytkowego parku w Łodygowicach poprzez przebudowę głównych ciągów pieszo-jezdnych na terenie parku, przebudowę i rozbudowę ścieżek spacerowych, remoncie ogrodzenia, pielęgnacji drzewostanu. Przez dobre umiejętności do dobrej pracy Młodzi aktywni, atrakcyjni zawodowo Reintegracja zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym Społeczna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym Razem bezpiecznie!

Projekt nr 7

Nazwa projektu	Młodzi aktywni, atrakcyjni zawodowo
Podmioty realizujące	Gmina Łodygowice, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia projektu)	Gmina Łodygowice Beneficjenci- Interesariusze obszaru rewitalizacji (w tym przede wszystkim jego mieszkańcy)
Szacowana wartość	500 000 zł
Źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020: Oś priorytetowa 8. Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy Działanie 8.1 Wspieranie rozwoju warunków do godzenia życia zawodowego i prywatnego Poddziałanie 8.1.3 Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 lat Budżet gminy
Okres realizacji	2019
Działania w ramach projektu	Pokrycie kosztów związanych z bieżącym świadczeniem usług opieki nad dziećmi do lat 3 dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji, dla których obowiązek opieki nad dziećmi stanowi barierę w dostępie do rynku pracy.
Prognozowane produkty	Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem - 8
Zgodność z celami LPR	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel operacyjny I – wzrost poziomu zatrudnienia oraz zwiększenie ilości mikroprzedsiębiorstw; ➤ Cel operacyjny II - podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, zapobieganie przestępczości, powstawaniu patologii i wykluczeniu społecznemu; ➤ Cel operacyjny III – poszerzenie funkcji turystyczno- kulturalno – społecznych istniejących obszarów i obiektów. ➤
Sposób oceny i zmierzenia rezultatów projektu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/ wychowaniem dziecka -5 2. Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy - 3 <p>Sposób oceny: protokoły odbioru/ sprawozdania/listy obecności.</p>
Komplementarność projektu	<p>Wsparcie społeczności lokalnej w gminie Łodygowice w ramach Centrum Aktywności Lokalnej</p> <p>Utworzenie Programu Aktywności Lokalnej</p> <p>Przebudowa zabytkowych zabudowań oficyn przy budynku dworskim w Łodygowicach na potrzeby Centrum Aktywności Lokalnej</p> <p>Zagospodarowanie zabytkowego parku w Łodygowicach poprzez przebudowę głównych ciągów pieszo-jezdnym na terenie parku, przebudowę i rozbudowę ścieżek spacerowych, remoncie ogrodzenia, pielęgnacji drzewostanu.</p> <p>Przez dobre umiejętności do dobrej pracy</p> <p>Na swoim lepiej</p> <p>Reintegracja zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</p> <p>Społeczna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</p> <p>Razem bezpieczniej</p>

Projekt nr 8

Nazwa projektu	Reintegracja zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
Podmioty realizujące	Gmina Łodygowice, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia projektu)	Gmina Łodygowice Beneficjenci- Interesariusze obszaru rewitalizacji (w tym przede wszystkim jego mieszkańcy)
Szacowana wartość	300 000 zł
Źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020: Oś priorytetowa 9. Włączenie społeczne Działanie 9.1 Aktywna integracja Poddziałanie 9.1.4 Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych - wsparcie działań wynikających z LSR obejmujących obszary wiejskie i rybackie Budżet gminy
Okres realizacji	2019-2020
Działania w ramach projektu	Działania na rzecz wzmacniania potencjału społecznego i zawodowego lokalnych społeczności uwzględniające specyfikę terytorium i zamieszkujących je społeczności z uwzględnieniem działań: a. opartych o samopomoc i wolontariat, b. środowiskowych, c. prozatrudnieniowych, d. edukacyjnych.
Prognozowane produkty	1. Liczba projektów zrealizowanych w pełni lub częściowo przez partnerów społecznych lub organizacje pozarządowe - 1 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem – 10
Zgodność z celami LPR	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel operacyjny I – wzrost poziomu zatrudnienia oraz zwiększenie ilości mikroprzedsiębiorstw; ➤ Cel operacyjny II - podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, zapobieganie przestępczości, powstawaniu patologii i wykluczeniu społecznemu; ➤ Cel operacyjny III - poszerzenie funkcji turystyczno - kulturalno – społecznych istniejących obszarów i obiektów
Sposób oceny i zmierzenia rezultatów projektu	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) - 10 Sposób oceny: protokoły odbioru/ sprawozdania/listy obecności.
Komplementarność projektu	Wsparcie społeczności lokalnej w gminie Łodygowice w ramach Centrum Aktywności Lokalnej Utworzenie Programu Aktywności Lokalnej Przebudowa zabytkowych zabudowań oficyn przy budynku dworskim w Łodygowicach na potrzeby Centrum Aktywności Lokalnej Zagospodarowanie zabytkowego parku w Łodygowicach poprzez przebudowę głównych ciągów pieszo-jezdnym na terenie parku, przebudowę i rozbudowę ścieżek spacerowych, remoncie ogrodzenia, pielęgnacji drzewostanu. Przez dobre umiejętności do dobrej pracy Na swoim lepiej Młodzi aktywni, atrakcyjni zawodowo Społeczna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym Razem bezpieczniej

Projekt nr 9

Nazwa projektu	Spółeczna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
Podmioty realizujące	Gmina Łodygowice, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia projektu)	Gmina Łodygowice Beneficjenci- Interesariusze obszaru rewitalizacji (w tym przede wszystkim jego mieszkańcy)
Szacowana wartość	300 000 zł
Źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020: Oś priorytetowa 9. Włączenie społeczne Działanie 9.1 Aktywna integracja Poddziałanie 9.1.5 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym Budżet gminy
Okres realizacji	2020
Działania w ramach projektu	<ol style="list-style-type: none"> 5. Kompleksowe działania na rzecz integracji osób, rodzin, grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym z zastosowaniem instrumentów aktywnej integracji (edukacyjnych, społecznych, zawodowych, z uwzględnieniem realizacji PAI) ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową; 6. Wsparcie społeczno-zawodowe osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez wykorzystanie potencjału podmiotów reintegracyjnych, tj. w już funkcjonujących Centrach Integracji Społecznej, w tym tworzenie miejsc pracy zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami; 7. Wsparcie dla tworzenia nowych podmiotów w ramach których prowadzona będzie aktywizacja społeczno - zawodowa osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami, tj.: Centrum Integracji Społecznej, 8. Kompleksowe programy integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych;
Prognozowane produkty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie -5Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie -5
Zgodność z celami LPR	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel operacyjny I – wzrost poziomu zatrudnienia oraz zwiększenie ilości mikroprzedsiębiorstw; ➤ Cel operacyjny II - podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, zapobieganie przestępczości, powstawaniu patologii i wykluczeniu społecznemu; ➤ Cel operacyjny III - poszerzenie funkcji turystyczno - kulturalno – społecznych istniejących obszarów i obiektów
Sposób oceny i zmierzenia rezultatów projektu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje -10 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy -5 3. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących (łącznie z pracującymi na własny rachunek) - 5 <p>Sposób oceny: protokoły odbioru/ sprawozdania/listy obecności.</p>
Komplementarność projektu	<p>Wsparcie społeczności lokalnej w gminie Łodygowice w ramach Centrum Aktywności Lokalnej</p> <p>Utworzenie Programu Aktywności Lokalnej</p> <p>Przebudowa zabytkowych zabudowań oficyn przy budynku dworskim w Łodygowicach na potrzeby Centrum Aktywności Lokalnej</p> <p>Zagospodarowanie zabytkowego parku w Łodygowicach poprzez przebudowę głównych ciągów pieszo-jezdnym na terenie parku, przebudowę i rozbudowę ścieżek spacerowych, remoncie ogrodzenia, pielęgnacji drzewostanu.</p> <p>Przez dobre umiejętności do dobrej pracy</p> <p>Na swoim lepiej</p> <p>Młodzi aktywni, atrakcyjni zawodowo</p> <p>Reintegracja zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</p> <p>Razem bezpieczniej</p>

Projekt nr 10

Nazwa projektu	Razem bezpieczniej
Podmioty realizujące	Gmina Łodygowice, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia projektu)	Gmina Łodygowice Beneficjenci- Interesariusze obszaru rewitalizacji (w tym przede wszystkim jego mieszkańcy)
Szacowana wartość	1 000 000 zł
Źródła finansowania	Budżet państwa Budżet gminy
Okres realizacji	2019-2020
Działania w ramach projektu	Działanie na rzecz bezpieczeństwa w miejscach publicznych ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia lokalnych systemów bezpieczeństwa Działania na rzecz przeciwdziałanie zjawiskom patologii oraz ochrona dzieci i młodzieży – łączna kwota dofinansowania Edukacja dla bezpieczeństwa
Prognozowane produkty	Liczba uczestników projektu – 100
Zgodność z celami LPR	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel operacyjny I – wzrost poziomu zatrudnienia oraz zwiększenie ilości mikroprzedsiębiorstw; ➤ Cel operacyjny II - podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, zapobieganie przestępczości, powstawaniu patologii i wykluczeniu społecznemu; ➤ Cel operacyjny III - poszerzenie funkcji turystyczno - kulturalno – społecznych istniejących obszarów i obiektów
Sposób oceny i zmierzenia rezultatów projektu	Liczba inicjatyw na rzecz bezpieczeństwa publicznego -6 Sposób oceny: protokoły odbioru/ sprawozdania/listy obecności.
Komplementarność projektu	Wsparcie społeczności lokalnej w gminie Łodygowice w ramach Centrum Aktywności Lokalnej Utworzenie Programu Aktywności Lokalnej Przebudowa zabytkowych zabudowań oficyn przy budynku dworskim w Łodygowicach na potrzeby Centrum Aktywności Lokalnej Zagospodarowanie zabytkowego parku w Łodygowicach poprzez przebudowę głównych ciągów pieszo-jezdnym na terenie parku, przebudowę i rozbudowę ścieżek spacerowych, remoncie ogrodzenia, pielęgnacji drzewostanu. Przez dobre umiejętności do dobrej pracy Na swoim lepiej Młodzi aktywni, atrakcyjni zawodowo Reintegracja zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym Społeczna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

Finansowanie projektów												
Lp.	Nazwa projektu	Beneficjent	Źródła finansowania						Szacunkowa wartość	Program	Okres realizacji	Rodzaj przedsięwzięcia
			krajowe źródła publiczne budżet gminy	źródła prywatne	Fundusze UE			Inne źródła				
					EFRR	EFS	EFROW		suma			
1	Usługi społeczne w gminie Łodygowice w ramach Centrum Aktywności Lokalnej	Gmina Łodygowice	254 471	0	0	1 438 529	0	0	1 693 000 zł	RPO WSL 2014-2020	2018-2020	podstawowe
2	Utworzenie Programu Aktywności Lokalnej	Gmina Łodygowice	75 000	0	0	425 000	0	0	500 000 zł	RPO WSL 2014-2020	2018-2020	uzupełniające
3	Przebudowa zabytkowych zabudowań oficyn przy budynku dworskim w Łodygowicach na potrzeby Centrum Aktywności Lokalnej	Gmina Łodygowice	3 119 250	0	1 380 750	0	0	0	4 500 000 zł	RPO WSL 2014-2020	2018-2019	podstawowe
4	Zagospodarowanie zabytkowego parku w Łodygowicach poprzez przebudowę głównych ciągów pieszo-jezdnich na terenie parku, przebudowę i rozbudowę ścieżek spacerowych, remoncie ogrodzenia, pielęgnacji drzewostanu	Gmina Łodygowice	1 805 522	0	0	0	394 478	0	2 200 000 zł	PROW 2014-2020	2018-2020	uzupełniające
5		Gmina Łodygowice	225 000	0	0	1 275 000	0	0	1 500 000 zł	RPO WSL 2014-2020	2019-2020	uzupełniające

	Przez dobre umiejętności do dobrej pracy											
6	Na swoim lepiej	Gmina Łodygowice	600 000	0	0	3 400 000	0	0	4 000 000 zł	RPO WSL 2014-2020	2019-2020	uzupełniająca
7	Młodzi aktywni, atrakcyjni zawodowo	Gmina Łodygowice	75 000	0	0	425 000	0	0	500 000 zł	RPO WSL 2014-2020	2019	uzupełniająca
8	Reintegracja zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	Gmina Łodygowice	45 000	0	0	255 000	0	0	300 000 zł	RPO WSL 2014-2020	2019-2020	uzupełniająca
9	Społeczna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	Gmina Łodygowice	45 000	0	0	255 000	0	0	300 000 zł	RPO WSL 2014-2020	2020	uzupełniająca
10	Razem bezpieczniej	Gmina Łodygowice	80 000	0	0	0	0	20 000	100 000 zł	Razem bezpieczniej	2019-2020	uzupełniająca
11	Projekty z zakresu przeciwdziałania patologiom społecznym realizowane na terenie gminy Łodygowice	Organizacje pozarządowe	50 000 zł	0	0	0	0	0	50 000 zł	Roczny program współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi	2017-2020	uzupełniająca
SUMA			6 374 243	0	1 380 750	7 473 529	394 478	20 000	15 643 000 zł			

IX. MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW I INNYCH PODMIOTÓW ORAZ GRUP AKTYWNYCH NA TERENIE GMINY W PROCES REWITALIZACJI

Prowadzenie procesu rewitalizacji będzie realizowane w sposób jawny i przejrzysty, z zapewnieniem aktywnego udziału interesariuszy na każdym etapie (partycypacja społeczna), oraz w sposób zapobiegający wykluczeniu mieszkańców obszaru rewitalizacji z możliwości korzystania z pozytywnych efektów procesu rewitalizacji.

Zarządzającym Programem w imieniu Gminy Łodygowice będzie Wójt Gminy przy pomocy zespołu ds. rewitalizacji. Zespół ds. rewitalizacji stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz będzie pełnił funkcję opiniotwórczo-doradczą wójta.

Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania zespołu ds. rewitalizacji zostaną przyjęte po uwzględnieniu funkcji Komitetu, oraz zapewnieniu wyłaniania przez interesariuszy ich przedstawicieli.

Partnerami Gminy Łodygowice w procesie rewitalizacji są mieszkańcy i podmioty: prywatne, zarówno nastawione na zysk, jak i *non-profit*, organizacje pozarządowe, dyrektorzy i kierownicy gminnych jednostek organizacyjnych. Partnerzy będą podejmować przedsięwzięcia, których elementem jest poprawa stanu na obszarach zdegradowanych: w tym modernizacja obiektu, wyposażenie w infrastrukturę techniczną, remonty, jak również działania w zakresie: aktywizacji społecznej i gospodarczej mieszkańców, przeciwdziałanie patologiom społecznym, promocja kultury.

Wdrażanie projektów rewitalizacyjnych na zdegradowanych obszarach Gminy Łodygowice będzie realizowane na zasadzie współpracy pomiędzy sektorem społecznym, gospodarczym i publicznym. Realizacja założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie skuteczna dzięki szerokiej partycypacji społecznej.

Podmioty i instytucje prywatne będą, uczestniczyć w rozwiązywaniu problemów na zdegradowanych terenach, na zasadzie dobrowolności, będą współdziałały z gminą przy wykonywaniu zadań, będą posiadały prawo udziału w obradach zespołu ds. rewitalizacji.

Gmina i instytucje realizujące działania/projekty zachowują niezależność względem siebie i będą w stosunku do siebie równorzędnymi partnerami.

Konsultacje społeczne będą prowadzone z mieszkańcami gminy oraz przedstawicielami:

- 1) organizacji pozarządowych,
- 2) gminnych jednostek organizacyjnych,
- 3) instytucji kultury,
- 4) instytucji oświatowych,
- 5) instytucji ochrony zdrowia,
- 6) parafii,
- 7) podmiotów gospodarczych.

Interesariusze będą mieli zapewniony wpływ na realizację programu rewitalizacji w szczególności przez:

- zgłaszanie wniosków w przedmiocie kierunków i celów rewitalizacji oraz sposobu realizacji programu,
- zgłaszanie wniosków co do nowych obszarów rewitalizacji,
- udział w aktualizacji programu,
- udział w realizacji projektów rewitalizacyjnych.

Każdorazowa zmiana Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie odbywała się z pełnym udziałem wszystkich partnerów społecznych – na takich samych zasadach jak przy tworzeniu programu.

Zapewniając realizację zasady partycypacji społecznej Wójt Gminy będzie:

- 1) informował mieszkańców oraz partnerów o wszystkich istotnych dla nich aspektach procesu rewitalizacji, każdorazowo kierując otwarte zaproszenie do współpracy wszystkich zainteresowanych,
- 2) konsultował planowane działania tj. opracowanie koncepcji, akceptowanie rozwiązań i realizowanie projektów rewitalizacji. Wśród narzędzi konsultacji przewiduje się:
  - a) ankietowy system badań oraz oceny realizacji proponowanych działań – ankiety będą udostępniane na stronie internetowej gminy jak również w urzędzie gminy oraz rozsyłane do przedstawicieli organizacji, instytucji, podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy; interesariusze będą mogli wypełnić ankiety i przesłać je zarówno drogą elektroniczną jak i bezpośrednio do urzędu gminy, gdzie zostaną one poddane analizie i opracowane zostaną propozycje ewentualnych zmian do realizowanego programu rewitalizacji;
  - b) spotkania z mieszkańcami, w szczególności na zebraniach wiejskich,

c) wizje lokalne, spacery badawcze;

W ramach realizacji zasady partycypacji, a także w celu promocji programu rewitalizacji, z podejmowane będą w szczególności takie działania jak:

- 1) umieszczenie na stronie internetowej Gminy informacji o postępach we wdrażaniu LRP,
- 2) umieszczanie informacji na tablicach ogłoszeń w miejscach publicznie dostępnych.
- 3) bieżące informowanie przez wójta Rady Gminy oraz przedstawicieli sołectw na terenie gminy o działaniach rewitalizacyjnych,
- 4) publikowanie informacji w mediach społecznościowych typu facebook,
- 5) organizacja spotkań bezpośrednich z potencjalnymi partnerami społeczno-gospodarczymi,
- 6) umieszczenie tablic reklamowych w miejscach realizacji inwestycji infrastrukturalnych, informujących o zakresie realizowanych projektów,
- 7) publikacje w prasie, informacje w radiu i telewizji.
- 8) prowadzenie akcji mailingowej w oparciu o istniejącą bazę teleadresową Urzędu Gminy.

Wszelkie opinie, komentarze, uwagi mieszkańców obszarów rewitalizacji oraz innych mieszkańców gminy będą systematycznie gromadzone i poddawane analizie, w szczególności na forum zespołu ds. rewitalizacji rewitalizacji, celem wprowadzania ewentualnych aktualizacji w programie.

W celu zaangażowania w planowanie i realizację jak największej grupy mieszkańców reprezentujący sektor biznesu, samorządu i organizacji pozarządowych: fundacji, stowarzyszeń, spółdzielni socjalnych, zakładów aktywności zawodowej, zakłada się ustalenie stałego systemu komunikacji zespołu ds. rewitalizacji z mieszkańcami oraz w/w podmiotami.

X. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

System monitorowania i oceny LPR przebiegać będzie w taki sposób, aby umożliwić kontrolę realizacji poszczególnych projektów objętych programem, jak również wpływ realizacji projektów na obszar poddany rewitalizacji i zmiany zachodzące na tym obszarze.

W obszarze realizacji projektów:

Proces monitorowania programu rewitalizacji będzie obejmował zbieranie danych, obrazujących tempo i jakość wdrażania poszczególnych projektów.

Monitoring będzie przeprowadzany w dwóch zakresach: rzeczowym i finansowym.

Pierwszy będzie obrazem postępu w osiągnięciu celów oraz będzie stanowił kontrolę realizacji założeń. Ocena będzie dokonywana zgodnie z przypisanymi do każdego projektu kryteriami pomiaru zakładanych rezultatów.

Drugi natomiast ocenił będzie racjonalność i wysokość wydatków finansowych na realizację poszczególnych działań.

W obszarze wpływu realizacji projektów na obszar poddany rewitalizacji i zmiany zachodzące na tym obszarze:

Kluczowe wskaźniki monitorowania programu.

WSKAŹNIK	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA
Bezrobocie osób poniżej 25 r. życia	14,22 %	<14,22%
Poziom przestępczości	1,05%	<1,05%
Poziom ubóstwa i wykluczenia	0,90%	<0,90%
Ilość miejsc opieki dla dzieci do lat 3	45	>45

Wójt gminy będzie dokonywał oceny aktualności i stopnia realizacji LPR co najmniej raz na trzy lata. Z w/w oceny sporządzany będzie raport, który każdorazowo będzie podany do wiadomości mieszkańców.

Proces oceny programu rewitalizacji pozwoli na udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

1. Które zadania za badany okres zostały zrealizowane zgodnie z harmonogramem?
2. Które zadania za badany rok nie zostały zrealizowane, wraz z podaniem przyczyn opóźnienia realizacji bądź przyczynami nie rozpoczęcia realizacji?
3. Czy istnieją nowe zadania do umieszczenia w programie rewitalizacji?
4. Czy są ewentualne zmiany w realizacji zadań przewidzianych do realizacji w późniejszym okresie?

Ocena realizacji i Program powinny być prowadzone w sposób ciągły, co jest ważne przy wdrażaniu kolejnych założeń. Przerwanie procesu monitorowania jest stanem niebezpiecznym.

Procedura aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji przewiduje następujące działania:

- 1) zespół ds. rewitalizacji zbiera do końca września każdego roku propozycje nowych zadań przewidzianych do realizacji,
- 2) propozycje nowych zadań mogą składać przedstawiciele sektorów samorządowego, pozarządowego oraz biznesu, a także mieszkańcy,
- 3) lista nowych działań w zakresie rewitalizacji, zaopiniowana i zaakceptowana przez zespół ds. rewitalizacji przedkładana jest Wójtowi Gminy, celem poddania pod obrady Rady Gminy.

Jakakolwiek zmiana Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie odbywała się z pełnym udziałem wszystkich partnerów społecznych – na takich samych zasadach jak przy tworzeniu programu.

XI. SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI I KOMPLEMENTARNOŚĆ

Większość zadań objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji będzie podejmowane przez jednostkę samorządu terytorialnego – Gminę Łodygowice. Gmina posiada wystarczający potencjał instytucjonalny (m.in. doświadczenie w realizacji przedsięwzięć współfinansowanych ze środków europejskich) zdolność do zarządzania strategicznego skomplikowanymi przedsięwzięciami wymagającymi udziału podmiotów z 3 sektorów: samorządowego, pozarządowego, gospodarczego) umożliwiającą efektywne implementację Lokalnego Programu Rewitalizacji. Przy realizacji poszczególnych projektów wymagany będzie udział wszystkich partnerów.

Właściwe wdrażanie programu rewitalizacji wymaga skumulowania działań wszystkich jednostek zaangażowanych w jego wdrożenie i realizację.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za realizację zapisów dokumentu jest Gmina Łodygowice, a w ramach Urzędu Gminy osoby wyznaczone przez Wójta Gminy.

- 1) Podjęcie uchwały przez Radę Gminy w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- 2) Sukcesywne opracowywanie dokumentacji technicznej i projektowej dla projektów, które mają być realizowane w ramach,
- 3) Monitoring możliwości aplikowania o środki zewnętrzne na realizację poszczególnych projektów rewitalizacyjnych
- 4) Realizacja poszczególnych projektów rewitalizacyjnych,
- 5) Rozliczenie projektów,
- 6) Uzupełnianie i aktualizacja LPR,
- 7) Promocja działań realizowanych w ramach LPR.

Każdy etap wdrażania Programu rewitalizacji oparty będzie na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym w szczególności z mieszkańcami obszarów rewitalizacji, użytkownikami tych obszarów, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.

Mechanizmy zapewnienia komplementarności.

Programowane działania uwzględniają konieczność zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy w obszarze objętym programem rewitalizacji. W programie uwzględniono następujące aspekty:

1. Komplementarność przestrzenna.

- Podczas tworzenia programu rewitalizacji uwzględnione zostały wzajemne powiązania pomiędzy projektami realizowanymi tak na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujące się poza nim ale oddziałujące na obszar rewitalizacji. Aspekt ten będzie także brany pod uwagę przy realizacji programu.
- Program rewitalizacji będzie efektywnie oddziaływał na cały dotknięty kryzysem obszar. Poszczególne projekty rewitalizacyjne wzajemnie dopełniają się przestrzennie i zachodzi pomiędzy nimi efekt synergii. Projekty realizowane w ramach programu będą łagodzić lub eliminować problemy występujące na obszarze kryzysowym.
- Prowadzone działania, dzięki temu, że ukierunkowane są na poprawę poziomu życia wszystkich mieszkańców i eliminację problemów w skali szerszej niż same obszary rewitalizacji, nie będą prowadziły do przenoszenia problemów na inne obszary. Zakładana integracja społeczna oznacza, że projektowane działania nie będą skutkowały takimi niepożądanymi działaniami jak segregacja społeczna czy wykluczenie.
- Na wszystkich etapach realizacji programu uczestnicy procesu zobowiązani będą do ciągłej analizy następstw decyzji przestrzennych w skali całej gminy i jej otoczenia dla zapewnienia skuteczności programu.

1. Komplementarność problemowa.

- Programowane projekty dopełniają się tematycznie, dzięki czemu program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar zdegradowany we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzennofunkcyjnym, technicznym, środowiskowym).
- Program oparty jest na kompleksowym podejściu do problemów występujących na zdegradowanych obszarach i koncepcji ich rozwiązania.
- Wskaźniki ustalone na podstawie pogłębionej analizy zjawisk kryzysowych będą poddawane systematycznej analizie, celem weryfikacji postępu w zakresie zakładanych w programie celów.
- Działania rewitalizacyjne są ściśle powiązane z celami strategicznymi Gminy.
- Realizowane działania będą miały charakter wielowymiarowy – ukierunkowany na realizację różnych ale wzajemnie ze sobą powiązanych celów np. działania o charakterze technicznym czy przestrzennym będą docelowo służyły celom społecznym czy kulturalnym.

2. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

- System zarządzania programem rewitalizacji Gminy pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur.
  - Zarządzanie programem będzie realizowane przy pomocy Urzędu Gminy, przy aktywnym udziale zespołu ds. rewitalizacji.
  - Urząd Gminy będzie koordynował wszystkie działania w ramach programu jak również związane z jego aktualizacją. Do urzędu należało będzie koordynowanie i opiniowanie projektów wydawanych przez Radę Gminy uchwał oraz zarządzeń Wójta Gminy dotyczących obszaru rewitalizacji.
  - Dzięki ogólnym strukturom urzędu realizowane będą cele programu, jak również zasada partycypacji społecznej (za pośrednictwem urzędu prowadzone będą wszystkie działania ukierunkowane na udział partnerów społecznych).
3. Komplementarność międzyokresowa.
4. Komplementarność finansowa.
- Projekty rewitalizacyjne zawarte w programie rewitalizacji uwzględniają konieczność uzupełniania i łączenia wsparcia ze EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania.
  - Program zakłada możliwość łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania.

Załącznik do nr 1 do LPR:

